3 Biotech (2018) 8:368
https://doi.org/10.1007/s13205-018-1390-0

ORIGINAL ARTICLE

CrossMark

Degradation of cinnamic acid by a newly isolated bacterium *Stenotrophomonas* sp. TRMK2

T. R. Monisha[1] · Mukram Ismailsab[1] · Ramesh Masarbo[1] · Anand S. Nayak[1] · T. B. Karegoudar[1]

Received: 21 April 2018 / Accepted: 6 August 2018
© Springer-Verlag GmbH Germany, part of Springer Nature 2018

Abstract

A bacterium *Stenotrophomonas* sp. TRMK2 capable of utilizing cinnamic acid was isolated from agro-industrial waste by enrichment culture technique. This strain completely utilizes 5 mM cinnamic acid within 18 h of incubation. The different metabolites formed during the degradation of cinnamic acid were characterized by GC-HRMS. The involvement of various enzymes, namely cinnamate reductase, 3-phenylpropionic acid hydroxylase, *p*-hydroxybenzoic acid hydroxylase and protocatechuate 3,4-dioxygenase in cinnamic acid degradation was demonstrated. A catabolic pathway for cinnamic acid in *Stenotrophomonas* sp. TRMK2 is as follows: Cinnamic acid; 3-Phenylpropionic acid; 3-(4-Hydroxyphenyl) propionic acid; 4-Hydroxy benzoic acid and Protocatechuic acid. Further, this strain is capable of utilizing various phenolic compounds.

Keywords Biodegradation · Enzymes · Metabolism · Pollutants · Waste

Introduction

Aromatic compounds are abundant within the biosphere as naturally occurring and man-made ecological contaminants. Various types of pesticides, insecticides, herbicides and aromatic compounds are the contaminants, many of which are recalcitrant, toxic and accumulate in sediments. These compounds are phenolic derivatives of a general phenylpropane or benzyl structure (Sleat and Robinson 1984). At certain level of concentrations, phenolic compounds contribute toxicity to the respective aquatic or soil systems unless they are transformed or removed accordingly. Industrial effluents that contain a significant phenolic fraction include those from olive oil mills, wine distilleries and paper-pulping mills (Andreozzi et al. 1995; Di Gioia et al. 2001; Isidori et al. 2004). Cinnamic acid and its derivatives are very well known as allelochemicals. These are released into the environment in considerable amount through root exudation, leaching, decomposition of plant materials and accumulated in many agricultural fields (Ding et al. 2007; Singh et al. 2013). The presence of phenolic allelochemicals in soil is an important factor for crop decline in terms of growth, yield and quality leading to tremendous agricultural losses (Chen et al. 2011a, b). Toxicity of phenolic compounds for microorganisms is largely an issue of concentration, where large amounts of aromatics can accumulate in and disrupt cell membranes (Díaz et al. 2001). The presence of caffeic, coumaric, ferulic, or vanillic acids at concentration of above 0.1 mM affects nitrogen-fixing bacteria and also inhibits the ruminal bacterial growth at concentration of above 1 mM (Hartley and Whitehead 1985; Akin et al. 1993). Phenolic allelochemicals are utilized by many microorganisms as energy sources, detoxify or mineralize these compounds and catalyse their oxidation and polymerization reactions (Chen et al. 2011a; Zhang et al. 2010).

Phenylpropionoid compounds (cinnamic, phenylpropionic, *p*-coumaric and ferulic acids) are derived from the degradation of lignin and other aromatic constituents of plants (Subba Rao et al. 1971; Kawakami 1980). Bacterial catabolism of these compounds is an important element in the carbon cycle by which both natural aromatics and many industrial pollutants are degraded. As early as 1959, Coulson and Evans (1959) reported the reduction of the cinnamic acid side chain in *Pseudomonas*. Such reduction of the double bond in the side chain of cinnamic acid, *p*-hydroxycinnamic acid and 3,4-dihydroxycinnamic acid

✉ T. B. Karegoudar
goudartbk@gmail.com

[1] Department of Biochemistry, Gulbarga University, Kalaburagi, Karnataka 585106, India

Published online: 10 August 2018

BIOREMEDIATION JOURNAL
2018, VOL. 22, NO. 3-4, 136–146
https://doi.org/10.1080/10889868.2018.1516612

Taylor & Francis
Taylor & Francis Group

Check for updates

TECHNICAL NOTE

Enhanced decolorization of sulfonated azo dye methyl orange by single and mixed bacterial strains AK1, AK2 and VKY1

Ramesh S. Masarbo, Mukram Ismailsab, T. R. Monisha, Anand S. Nayak, and T. B. Karegoudar

Department of Biochemistry, Gulbarga University, Kalaburagi, Karnataka, India

ABSTRACT
Methyl orange, a sulfonated azo dye having various industrial applications was decolorized by three bacteria *Bacillus* sp. strain AK1, *Lysinibacillus* sp. strain AK2 and *Kerstersia* sp. strain VKY1. The effect of various factors such as dye concentration, pH, temperature and NaCl concentration on decolorization was investigated. At 200 mg/L methyl orange concentration, the strains AK1, AK2 and VKY1 exhibited maximum decolorizing potential of 93, 95 and 96%, respectively, at temperature 35 °C and pH 7.0 within 18 h of incubation. These strains decolorized the dye over a wide range of pH (5–10), temperature (15–55 °C), and NaCl concentration (5–20 g/L). Further, these strains decolorize up to 800 mg/L concentrations of methyl orange within 24 h. The dye decolorization efficiency was further increased by using different consortia of these three strains which could decolorize the dye completely within 12 h of incubation. The cell-free extracts of the strains AK1, AK2 and VKY1 grown on methyl orange exhibited the azoreductase activity of 0.4794, 1.56 and 1.01 μM/min/mg protein, respectively. HPLC and FTIR analysis of the dye decolorized sample indicated the formation of 4-aminobenzenesulfonic acid and *N,N*-dimethyl-*p*-phenylenediamine as breakdown products of azo bond. The high decolorization potential of these bacterial strains individually and in consortia has potential application in remediation of dye effluent.

KEYWORDS
Azo dye; azoreductase; bacterial consortia; decolorization; methyl orange

Introduction

Azo dyes are used most extensively as compared to natural dyes owing to the simplicity and cost benefit of their synthesis, stability and availability in distinctive colors. These dyes have wide applications in textile, food, paper and leather industries (Chang et al. 2001) and are distinguished by the presence of azo bond (N=N) along with the aromatic rings. Presently, over 10,000 different dyes are used in dyeing industries all over the globe and an estimated 7×10^5 tons of dyes are produced every year (Supaka et al. 2004). A considerable amount of these dyes is released into the textile effluents due to inefficiency in the dyeing methods and consequently enter into the water bodies. This leads to severe environmental hazards like curtailment of sunlight diffusion, photosynthetic activity and water quality (Vandevivere, Bianchi, and Verstraete 1998). Further, most of these azo dyes are hazardous causing cancer and mutations (Pinheiro, Touraud, and Thomas 2004). For the elimination of dyes from effluent, many physicochemical methods have been devised (Forgacs, Cserháti, and Oros 2004). But these conventional remediation methods are less efficient, have high running cost and produce sludge (Jadhav et al. 2011). Microbial decolorization of azo dyes is found to be eco-friendly, cost effective and viable alternative to the physicochemical methods, thus making it most desired method for treatment of dyes (Kalyani et al. 2008; Khalid, Arshad, and Crowley 2008). Bacteria and fungi are found to be the most promising among the microorganisms in treatment of dyes (Hofrichter 2002). Bacteria are even more effective than fungi owing to their adaptability towards adverse environments. Azoreductases, laccases and peroxidases are the microbial enzymes that are found to be responsible for breakdown of azo dyes (Pasti-Grigsby et al. 1992; Dhanve et al. 2009). In most of the cases, azoreductase is involved in cleaving the N=N bond in dyes (Hu 2001). The

CONTACT T. B. Karegoudar goudartbk@gmail.com Department of Biochemistry, Gulbarga University, Kalaburagi 585 106, Karnataka, India.
Color versions of one or more of the figures in the article can be found online at www.tandfonline.com/bbrm.
© 2018 Taylor & Francis

BIOCATALYSIS AND BIOTRANSFORMATION
2019, VOL. 37, NO. 5, 367–376
https://doi.org/10.1080/10242422.2019.1568414

Taylor & Francis
Taylor & Francis Group

Check for updates

RESEARCH ARTICLE

Efficient decolorization and detoxification of sulphonated azo dye Ponceau 4R by using single and mixed bacterial consortia

Ramesh S. Masarbo[a], S. R. Niranjana[b], T. R. Monisha[a], Anand S. Nayak[a] and T. B. Karegoudar[a]

[a]Department of Biochemistry, Gulbarga University, Kalaburagi, Karnataka, India; [b]Department of Biotechnology, University of Mysore, Mysuru, Karnataka, India

ABSTRACT
The decolorization of toxic azo dye Ponceau 4R by three strains of bacteria *Bacillus* sp. strain AK1, *Lysinibacillus* sp. strain AK2 and *Kerstersia* sp. strain VKY1 individually and in consortia was studied. At optimal conditions, up to 95%, 93% and 87% of the dye was decolorized by the strains AK1, AK2 and VKY1, respectively, in 24 h at 200 mg/L of the dye. Decolorization of the dye was optimized for different parameters such as the concentration of dye, pH, temperature and NaCl concentration. These strains were able to decolorize Ponceau 4R up to an initial concentration of 800 mg/L in the pH range of 5–10, temperature 25–55 °C and NaCl concentration up to 30 g/L. The dye decolorization efficiency of these strains was further enhanced by using different consortia of AK1, AK2 and VKY1 in various combinations. The complete decolorization of the dye by a consortium was achieved within 18 h at 200 mg/L. The cell-free extract of these strains grown on this dye exhibited a remarkable activity of azoreductase which is involved in the breakage of the azo bond. The steady-state kinetics of azoreductase, validated the ping pong Bi-Bi mechanism of enzyme action. UV–Vis spectra, HPLC, FTIR and LC-MS analysis of the dye decolorized samples showed the formation of 4-aminonaphthalene-1-sulphonic acid and 5-amino-6-hydroxynaphthalene-2, 4-disulphonic acid as the products of azo bond breakage. The phytotoxicity test of decolorized sample revealed a considerable reduction in the toxicity in comparison with the parent dye.

ARTICLE HISTORY
Received 31 August 2018
Accepted 4 January 2019

KEYWORDS
Azo dye; consortia; azoreductase; phytotoxicity; ping pong kinetics

Introduction

Wastewater from dyeing industries contains non-biodegradable substances which are very difficult to decompose. Of the total annual consumption of 70,000 tons of dyestuff, azo dyes account for up to 70%, with 10–15% lost in effluent during the dyeing process (Lin et al. 2014). Among them, the synthetic azo dyes having one or two azo groups (–N = N–) between aromatic rings are used extensively in textile dyeing, cosmetics, paper printing, colour photography and leather industries (Elbanna et al. 2017). It is estimated that nearly 300,000 tons of textile dyes are discharged into the environment every year (Martorell et al. 2018). The deeply coloured dye effluent has adverse consequences on the lucidity of water, the solubility of gas and the subsistence of toxic, often carcinogenic dye could affect both the aquatic and human health (Rajaguru et al. 2000; Umbuzerio et al. 2005). Azo dyes can propel hypopigmentation by inhibiting an enzyme, tyrosinase enzyme responsible for melanin synthesis (Dubey et al. 2007). The dyestuff in the water bodies affects photosynthesis of aquatic plants by reducing light penetration and gas solubility (Sharma 2009). The release of unprocessed waste matter into native water sources modifies pH, BOD, COD and TOC values (Lade et al. 2012). Different physico-chemical methods are being developed for the dye wastewater treatment like Fenton oxidation, electrolysis, coagulation–flotation, adsorption, precipitation, membrane-filtration, ozone oxidation and ion transfer. But these methods are economically less efficient and produce secondary toxins (Jadhav et al. 2007). Microbial degradation of dyes by fungi, algae and bacteria are emerging as promising tools (Chaudhari et al. 2013; Nikam et al. 2017). The microbial decolorization is eco-friendly, cost-effective and requires a lesser quantity of water (Banat et al. 1996; Robinson et al. 2001).

In this context, the present investigation reports the decolorization of a well-known toxic azo dye Ponceau 4R by three bacterial strains *Bacillus* sp. strain AK1, *Lysinibacillus* sp. strain AK2 and *Kerstersia* sp.

CONTACT T. B. Karegoudar goudartbk@gmail.com Department of Biochemistry, Gulbarga University, Kalaburagi 585 106, Karnataka, India
© 2019 Informa UK Limited, trading as Taylor & Francis Group

INTERNATIONAL JOURNAL OF ENVIRONMENTAL ANALYTICAL CHEMISTRY
2022, VOL. 102, NO. 11, 2686–2696
https://doi.org/10.1080/03067319.2020.1759048

Taylor & Francis
Taylor & Francis Group

Check for updates

ARTICLE

Decolourisation of toxic azo dye Fast Red E by three bacterial strains: process optimisation and toxicity assessment

Ramesh S. Masarbo[a] and T. B. Karegoudar[b]

[a]Department of Chemistry, H.K.E.S's A V Patil Degree College, Aland, Kalaburagi, India; [b]Department of Biochemistry, Gulbarga University, Kalaburagi, India

ABSTRACT
Removal of toxic azo dyes from the industrial effluents has been posing a big challenge since many years. Degradation of azo dyes by bacteria is emerging as an eco-friendly method for the treatment of effluents from dyeing industries. This study presents the decolourisation of azo dye, Fast Red E, by three bacterial strains *Bacillus* sp. strain AK1, *Lysinibacillus* sp. strain AK2 and *Kerstersia* sp. strain VKY1. The bacterial consortium of all the three strains decolourised 93% of the 200 mg/L dye within 18 h. The strains decolourised up to 800 mg/L of the dye. The decolourisation process was optimised under different pH (5–11), temperature (25–55°C) and salt (10–30 g/L) levels. The cell-free extracts of the strains AK1, AK2 and VKY1 grown on Fast Red E revealed the azoreductase activity of 4.0430, 3.0086 and 4.1919 μM/min/mg protein, respectively. The breakdown products of azo bond, 5-Amino-6-hydroxynaphthalene-2-sulphonic acid and 4-Aminonaphthalene-1-sulphonic acid were identified by UV-Vis and HPLC analysis. Phytotoxicity assessment indicated a significant fall in the toxicity of the decolourised medium. Hence, it could be concluded that these strains can be used effectively in the removal of azo dyes from the contaminated sites.

ARTICLE HISTORY
Received 16 February 2020
Accepted 9 April 2020

KEYWORDS
Azo dye; Fast Red E; decolourisation; bacterial consortia; azoreductase; phytotoxicity

1. Introduction

The dyeing industry is one of the key contributors to water pollution due to the release of the toxic synthetic dyes into the water bodies during the dyeing process. The dyeing industry is estimated to use a large quantity of water than any other industry and discharge highly polluted and coloured effluent. Textiles mills utilise, in an average, about 200 L of water per kilogram of the goods processed in a day [1,2]. In addition to the dyes, these effluents also contain chemicals like acids, hydrogen peroxide, alkalis, surfactants, metals and dispersing agents [3–5]. The World Bank has estimated that around 17–20% of wastewater is generated by the textile dyeing and finishing industries [2]. India alone consumes around 80% of the global production of 1, 30,000 tons of dyestuff due to soaring demand for cotton and polyester [6]. The presence of these dyes in wastewater adversely affects the photosynthesis process in plants. Low light penetration and increased BOD also have an impact on aquatic life. They also decrease the

CONTACT Ramesh S. Masarbo smram75@gmail.com
Supplemental material for this article can be accessed here.
© 2020 Informa UK Limited, trading as Taylor & Francis Group

Advances in Bioresearch
Adv. Biores., Vol 11 (2) March 2020: 126-130
©2020 Society of Education, India
Print ISSN 0976-4585; Online ISSN 2277-1573
Journal's URL:http://www.soeagra.com/abr.html
CODEN: ABRDC3
DOI: 10.15515/abr.0976-4585.11.2.126130

Advances in Bioresearch

ORIGINAL ARTICLE

Bioremediation of Azo Dye Amido Black 10B by Bacterium *Lysinibacillus* sp. strain AK2

Ramesh S. Masarbo[a*], Vaijinath A. Verma, T. B. Karegoudar[b]
[a]H.K.E. Society's A V Patil Degree College, Aland, Dist. Kalaburagi 585302 Karnataka, India
[b]Department of Biochemistry, Gulbarga University, Kalaburagi 585106 Karnataka, India
Corresponding Author's Email: smram75@gmail.com

ABSTRACT
A toxic diazo dye, Amido Black 10B was decolorized and partially degraded by bacterium Lysinibacillus sp. strain AK2. Various parameters such as dye concentration, pH, temperature and NaCl concentration were standardized for optimum decolorization of the dye. The strain decolorized 90% of the 200 mg/L dye at temperature 35°C and pH 7.0 in 36 h of incubation. Decolorizing ability over a wide range of pH (5-11), temperature (25-55 °C), and NaCl concentration (5-30 g/L) was observed with only slight decrease in the decolorization at lower and higher sides of pH and temperatures. Further, the strain decolorized up to 600 mg/L of the dye in 72 h. The cell free extract of the strain AK2 grown on Amido Black 10B exhibited the azoreductase activity of 1.5736 μM/min/mg protein. UV–Vis spectroscopic analysis of the dye decolorized sample indicated the formation of breakdown products of azo bond.
Keywords: *Azo dye, Amido Black 10B, Decolorization, Lysinibacillus, Azoreductase*

Received 05.12.2019 Revised 24.01.2020 Accepted 28.02.2020

How to cite this article:
R S. Masarbo, V A. Verma, T. B. Karegoudar· Bioremediation of Azo Dye Amido Black 10B by Bacterium *Lysinibacillus* sp. strain AK2. Adv. Biores., Vol 11 (2) March 2020: 126-130

INTRODUCTION

Azo dyes constitute the largest group of mutagenic and carcinogenic xenobiotic pollutants [1], and disposal of these dyes and remediation of associated contaminated sites remains a worldwide concern. Adsorption over activated [2], H_2O_2, heterogeneous photocatalysts such as TiO2, ZnO, Pt/ZnO, iron salts [3], ozone or the photo-Fenton reaction [4] are also employed. Biological approaches such as microbial degradation including the use of genetically modified bacteria [5], immobilized enzymes [6], and phytoremediation [7] are expected to be more environmentally friendly, as they can lead to complete mineralization or formation of non-toxic residues of noxious organic waste at low cost. Metabolites formed during biodegradation were analyzed by UV-Vis amd HPLC to elucidate a probable degradation pathway.

Amido black 10B is an amino acid staining diazo dye (Figure 1). It is applied to all kinds of natural fibers such as wool, cotton, and silk as well as to synthetics like polyesters, acrylics, and rayon. It not only damages the human respiratory system but also causes skin and eye irritations.

In this context, the possibility of decolorization Amido Black 10B by the bacterum *Lysinibacillus* sp. strain AK2 was explored. Degradation was evaluated with respect to pH, concentration of dye, salinity and temperature. In addition, the activity of enzymes involved in the degradation of dye was determined. Further, activity of azoreductase, an enzyme involved in the cleavage of azo bond was determined in the cell free extract of this strain. The dye decolorized sample was subjected to UV-Vis spectroscopic analysis for identification of decolorization products.

MATERIAL AND METHODS

Dye and chemicals

Amido Black 10B was purchased from SDFCL, Mumbai, India. NADH was procured from Sigma, Steinem, Germany. The media supplements peptone and yeast extract and other chemicals of culture media were

CHEMISTRY AND ECOLOGY
2021, VOL. 37, NO. 7, 668–682
https://doi.org/10.1080/02757540.2021.1951257

Taylor & Francis
Taylor & Francis Group

Check for updates

Eco-friendly degradative decolourisation and detoxification of azo dye Amido Black 10B by *Bacillus* sp. strain AK1

Ramesh S. Masarbo[a], Joan Chebet[b], H. C. Shrishail[c] and T. B. Karegoudar[d]

[a]H.K.E. Society's A. V. Patil Degree College, Aland, India; [b]Department of Biochemistry, Kuvempu University, Shivamogga, India; [c]Department of Applied Botany, Kuvempu University, Shivamogga, India; [d]Department of Biochemistry, Gulbarga University, Kalaburagi, India

ABSTRACT
In this study, an azo dye Amido Black 10B was decolourised and degraded by using bacterium *Bacillus* sp. strain AK1. The strain decolourised 96% of the dye in 30 h at 100 mg L^{-1} dye concentration. Decolourisation under different sets of conditions, such as increasing dye concentration (100–600 mg L^{-1}), pH (5–11), temperature (25–55°C) and salt levels (10–40 g L^{-1}), was studied and found that the strain could decolourise up to 600 mg L^{-1} of the dye by about 54% in 72 h at pH 7 and 35°C. The bacterium also exhibited the ability to act under varied pH from 5 to 11, temperature from 25°C to 55°C and salt levels of up to 30 g L^{-1}. The azoreductase enzyme responsible for the breaking of azo bond exhibited the activity of 1.5371 μM min^{-1} mg^{-1} protein. The products of dye degradation were identified by using UV–Visible spectroscopy and HPLC. The decolourisation also resulted in a decline in toxicity, as indicated by phytotoxicity assessment. There was also a corresponding decrease in the BOD and COD of the decolourised sample by more than 85%, which indicates the reduction in the pollution loads after decolourisation.

ARTICLE HISTORY
Received 10 February 2021
Final Version Received 30 June 2021

KEYWORDS
Amido Black 10B; toxicity; *Bacillus* sp; decolourisation; azoreductase; BOD/COD

1. Introduction

Textile industries have been using synthetic dyes for the purpose of dyeing the fabric for many years [1].The azo dyes constitute the largest group of compounds used extensively among all groups of the dyes owing to their diverse properties. But these dyes are having many adverse effects on the plants and animals and the humans [2,3]. Most of the azo dyes are mutagenic and carcinogenic xenobiotic compounds [4,5]. The disposal of these dyes and remediation of associated contaminated sites remains a worldwide concern. Several physical and chemical degradation methods are developed over the time, such as adsorption over activated carbon, coagulation, filtration, ozonation, oxidation by H_2O_2 or heterogeneous photocatalysis using TiO2, ZnO, Pt/ZnO, iron salts, photo-Fenton reaction, etc [6,7]. As these methods

CONTACT Ramesh S. Masarbo smram75@gmail.com H.K.E. Society's A. V. Patil Degree College, Aland-585302, Karnataka, India

© 2021 Informa UK Limited, trading as Taylor & Francis Group

INTERNATIONAL JOURNAL OF ENVIRONMENTAL ANALYTICAL CHEMISTRY
https://doi.org/10.1080/03067319.2021.1956481

Taylor & Francis
Taylor & Francis Group

Check for updates

Studies on decolourisation of azo dye Orange G by bacterium isolated from dye contaminated sites

Joan Chebet[a], Ramesh S. Masarbo[b], T. B. Karegoudar[c], Anand S. Nayak[c], Sathisha J. Gonchigar[a] and Rajeshwara Achur[a]

[a]Department of Biochemistry, Kuvempu University, Shivamogga, Karnataka, India; [b]Department of Chemistry, H.K.E. S's A V Patil Degree College, Aland, Karnataka, India; [c]Department of Biochemistry, Gulbarga University, Kalaburagi, Karnataka, India

ABSTRACT

In the present study, an azo dye decolourising bacterium, *Pseudomonas aeruginosa*; JKAK, was isolated and characterised based on morphological, biochemical and 16S rDNA sequence analysis. The strain decolourised 99.12% of 200 mg/L Orange G dye in just 16 h. JKAK also decolourised up to 800 mg/L of the dye by 76.78% in 24 h. The optimum pH and temperature for decolourisation were 8.5 and 40°C, respectively. Also, this strain could decolourise over 90% of the dye in presence of 30 g/L NaCl in less than 20 h. Furthermore, it could decolourise 92.1%, 91.7% and 34.6% of the dye, after 20, 28 and 52 h in the presence of Lead, Zinc and Cobalt ions, respectively. Consortium of JKAK with previously isolated strains of bacteria AK1, AK2 and VKY1 decolourised the dye completely in 12 h. The cell-free extract of JKAK showed azoreductase activity of 0.9 µmoles/min/mg protein. The HPLC and LCMS analysis of the decolourised medium indicated the presence of azo bond breakage products 8-amino-6-hydroxynaphthaline-1,3-disulfonate and aniline. About 42% reduction in phytotoxicity was observed in the decolourised samples. Overall, due to the high decolourising capacity over a wide range of conditions, this strain could be effectively applied for the treatment of textile effluents.

ARTICLE HISTORY
Received 8 February 2021
Accepted 10 July 2021

KEYWORDS
Pseudomonas aeruginosa; Orange G; azo dye; decolourisation; azoreductase; phytotoxicity

1. Introduction

The development of various industries has resulted in the constant increase in various forms of environmental pollution. One of the hazardous pollutants is synthetic dyes, which are coloured substances used to enhance the beauty of most products and are utilised in paper, food, pharmaceutical and textile industries. They are also the most utilised dyes in the textile industry, constituting up to 60–70% of all dyestuffs used [1]. Textile industry occupies an important position in India's economy covering up to 14% of the total industrial production and one third of all the country's exports [2]. The country produces about 80,000 tons of dye yearly, making it the second-largest exporter of dye stuff after China. Owing to the expensive nature of the effluent treatment plants, the untreated waste water is discharged into the waterbodies posing a threat to living organisms [3].

CONTACT Rajeshwara Achur rajachur@gmail.com
© 2021 Informa UK Limited, trading as Taylor & Francis Group

ISSN: 2347 - 5048

ಅರುಹು ಕುರುಹು

ನುಡಿ ಶೋಧ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ

ARUHU KURUHU

NUDI SHODHA, SPL. ISSUE

ಯುಜಿಸಿ ಕೇರ್ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ತಜ್ಞ - ಪರಿಶೀಲಿತ ದ್ವಿ-ಭಾಷಾ ಪತ್ರಿಕೆ

UGC CARE LISTED AND PEER - REVIEWED BI-LINGUAL JOURNAL

ಸಂಪುಟ : ೧೩, ನುಡಿ ಶೋಧ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ : ೫೦, ಅಕ್ಟೋಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್, ೨೦೨೨

Volume :13, Nudi Shodha Spl.Issue : 50, October-December 2022

ತಜ್ಞಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿ

PEER REVIEW COMMITTEE

ಪ್ರೊ. ನಿರಂಜನ ವಾನಳ್ಳಿ

ಕುಲಪತಿಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ ವಿ.ವಿ. ಕೋಲಾರ

ಪ್ರೊ. ವಿಜಯಕುಮಾರಿ ಎಸ್. ಕರಿಕಲ್

ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕುಶಲಿಸಂ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಡಾ. ಪ್ರೀತಿ ಶ್ರೀಮಂಧರಕುಮಾರ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು (ನಿ), ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಡಾ. ಮುಜಾಫರ್ ಅಸ್ಸಾದಿ

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಡಾ. ವಿನಯಾ ಒಕ್ಕುಂದ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥ. ಕಾಲೇಜು, ದಾಂಡೇಲಿ

ಡಾ ಎಚ್ ಎನ್ ನರಸಿಂಗಪ್ಪ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಹಾಸನಾಂಬ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿದ್ಯಾಲಯ

ಡಾ. ಮೇಟಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಡಾ. ಎಫ್.ಟಿ. ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಡಾ. ಪರಮಶಿವಮೂರ್ತಿ

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಡಾ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಎಚ್ ವಿಶ್ವಮಾನವ

ಕನ್ನಡಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ ಎಚ್ ಎಸ್ ಉಮೇಶ

ಗೌರವ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಹಾ ತಿ ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡ

ಡಾ ಸಿ ನಾಗಣ್ಣ

(ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿಭಾಗ)

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕರು

ಹಾ ತಿ ರತ್ನ

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ

ಗಂಗೋತ್ರಿ ಮಹೇಶ್

ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಕಾರ

ವಿಪುಲ್ ಹಾಲತಿ

ಅರುಹು ಕುರುಹು ದ್ವಿ-ಭಾಷಾ ಪತ್ರಿಕೆ

#೧೦, 'ಬೆಳಕು', ಕುವೆಂಪು ರಸ್ತೆ, ಪೃಥ್ವಿ ಬಡಾವಣೆ, ದಟ್ಟಗಳ್ಳಿ ೩ನೆಯ ಹಂತ

ಮೈಸೂರು-೫೭೦೦೩೩, ಮೊ: ೯೮೮೬೬೨೨೮೩೩

ARUHU KURUHU Bi-lingual Magazine

10,Belaku,Kuvempu Road, Pruthvi Layout, Dattagalli 3rd Stage

Mysuru-570033, mob: 9886622833,

Email: aruhukuruhu@gmail.com

ISSN : 2347 - 5048

ಅರುಹು ಕುರುಹು

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಶೋಧದಲ್ಲಿ...

ನುಡಿ ಶೋಧ

ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ

Aruhu Kuruhu

In Pursuit of Literature and Culture...

NUDI SHODHA

Spl. Issue

ಸಂ. ೧೩, ಸಂ.೫೦, ಅಕ್ಟೋಬರ್ - ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೦೨೨. Vol. 13, Issue 50, October - December 2022

ಯುಜಿಸಿ ಕೇರ್-ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ತಜ್ಞ-ಪರಿಶೀಲಿತ ದ್ವಿ-ಭಾಷಾ ಪತ್ರಿಕೆ

UGC CARE - LISTED AND PEER - REVIEWED BI-LINGUAL JOURNAL

ಪುಸ್ತಕ ಲೋಕದ ಯಶೋಗಾಥೆ: ಬಸವರಾಜ ಕೊನೇಕ

•ಮಮತಾ ಧನರಾಜ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕಲಬುರಗಿ

•• ಡಾ. ಶ್ರೀಶೈಲ ನಾಗರಾಳ
ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕಲಬುರಗಿ

'ಮಾನವ ಜನ್ಮ ದೊಡ್ಡದು' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ದಾಸರು, ಸಂತರು, ಮಹಾನುಭಾವಿಗಳು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ, ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರೇ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ನುಡಿ, ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ತಮ್ಮದೇ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಮಾಜ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಛಾಪನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಪರಿಯಂತ ಇಂಥ ನೂರಾರು ಸಾಧಕರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಅವರ ದಿನದಿನದ ಜೀವನ ವಿಧಾನ, ಪರಿಶ್ರಮದ ದುಡಿಮೆ, ಪರಿಪಕ್ವ ನಡೆ, ನುಡಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಮಾಜ, ಆರ್ಥಿಕ, ಕ್ರೀಡೆ, ಕಲೆ, ರಂಗಭೂಮಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಉದ್ದಿಮೆ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಭಿನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಧಕರ ಪಟ್ಟಿ ನೋಡಿದರೆ, ನಮಗೆ ಬೆರಗು ಮತ್ತು ಹೆಮ್ಮೆ ಎರಡೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಾಧಕರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮಿ ಬಸವರಾಜ ಕೊನೇಕ ಅವರ ಹೆಸರು ತುಂಬಾ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

'ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ, ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟು ದುಡಿದು, ಮೇಲೇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ, ಏನೆಲ್ಲಾ ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಕಲಬುರಗಿಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಪ್ರಕಾಶನದ ಬಸವರಾಜ ಕೊನೇಕರ ಬದುಕಿನಿಂದ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ'[1] ಹಾಗೆಂತ ಬಸವರಾಜ ಅವರ ಹಾದಿ ಹೂವಿನದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದು ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳಿನ ಹಾದಿಯದು. 'ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಗ'ವುಂಟು ಎಂಬ ಆನುಭವಿಕ ಮಾತಿನಂತೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆ, ತೊಡರುಗಳನ್ನು ಸಮಚಿತ್ತಭಾವ, ಪರಿಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಾಯಕವನ್ನು ನಂಬಿ ಮುನ್ನಡೆದು ಇಂದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಛಾಪು ಮೂಡಿಸಿ, ಯಶೋಗಾಥೆ ಬರೆದಿರುವರು.

ಮೂಲತಃ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಬಸವರಾಜ ಕೊನೇಕರು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ತುಂಬಾ ರೋಚಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರದು ರೈತ ಮನೆತನ. ಈ ಮನೆತನದ ರೈತರಾದ ಗುರಪ್ಪ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಾಬಾಯಿ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಹಿರಿಯ ಮಗನಾಗಿ ೨೭.೦೫.೧೯೫೦ ಬಸವ ಜಯಂತಿ ದಿನದಂದು ಜನ್ಮ ತಾಳಿದರು. ಬಸವ ಭಕ್ತರಾದ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು

ಬಸವರಾಜ ಕೋನೇಕರ ಥಾಯ್ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ: ಅವಲೋಕನ

*ಮಮತಾ ಧನರಾಜ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕಲಬುರಗಿ

** ಡಾ. ಶ್ರೀಶೈಲ ನಾಗರಾಳ
ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕಲಬುರಗಿ

ಜೀವನವು ಒಂದು ಸುದೀರ್ಘಪ್ರಯಾಣದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ. ಇತರೆ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಕೀಟ ಮೊದಲಾದವು ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಒಂದಿಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ಇಲ್ಲವೇ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟು, ಕೆಲವು ಸಲ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಮಾನವನ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇವತ್ತಿನ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಜಾಗತೀಕರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯೂ ಈ ಕ್ರಿಯೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸದ ಅನುಭವ ನೋಡಿ ಸ್ಥಳ, ದೇಶ, ವಿದೇಶಗಳ ಜನ, ಸಮಾಜ ಸ್ಮಾರಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಶೇಷತೆಗಳು, ಕಲೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರವಾಸಿಗ ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮೌಖಿಕ ಇಲ್ಲವೇ ಬರಹದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಬರೆಹರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಬರೆಹ ಗ್ರಂಥವು ಪ್ರವಾಸಕಥನ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದು ತುಂಬಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮತ್ತು, ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ವಿ.ಕೃ. ಗೋಕಾಕರು ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. "ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತಿಯು ತಾನು ಕಂಡ ಜಗತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ ತನ್ನ ಶಬ್ದಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸ ಬೇಕು. ಸ್ವಂತದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಆ ನವೀನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿಸಿದ ರೀತಿಯು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದು ಸಾಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ರಸಾನುಭವ, ಮನರಂಜನೆ, ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಮೊದಲಾದ ಗುರಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಫಲವಾಗುವವು"[1] ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದನ್ವಯ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಅವಲೋಕನೀಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳು ವಿದೇಶಿಯರಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿರುವವು. ಪ್ರ.ಶ.ಆರಂಭದಲ್ಲಿನ ಟಾಲೆಮಿ. ಆನಂತರದ ಹುಯಾನ್‌ತ್ಸಾಂಗ್, ಫಾಹಿಯಾನ್, ಅಲ್ಬೆರೂನಿ, ರಷಿಯನ್ ಪ್ರವಾಸಿ ನಿಕೋಟಿಲಸ್, ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್‌ನ ರಾಬರ್ಟ್ ಸೆವೆಲ್, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಈಟನ್ ಮೊದಲಾದವರು ಭಾರತವನ್ನು ಕಂಡ ರೀತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ವಿ.ಕೃ. ಗೋಕಾಕ, ಶಾಂತಾದೇವಿ ಕಣವಿ, ರಾ.ಶಿ., ದೇ.ಜ.ಗೌ., ರಾ.ಯ.ಧಾರವಾಡಕರ್, ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಕಾಮತ್, ಗೋರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನವರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ, ಎಚ್.ಎಸ್. ಅನುಪಮ, ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಎಚ್.ಟಿ. ಪೋತೆ,

೨೫. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ
ಜನಪರ ಯೋಜನೆಗಳು - ಸುಮ ಜಿ.ಎಸ್ /೧೩೨
೨೬.ಕರುಣೆ ಒಲುಮೆಗೆ ಸಾಟಿಯೇ? ಮತಿನ ಅವರ 'ನನ್ನ ನಾಯಿ'
ಕಥನ ಕವನದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ -ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಹೆಚ್. /೧೩೫
೨೭. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಪಾಡನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಡಾಗಿಸಿದ ಬೇಂದ್ರೆ
-ಪ್ರೊ, ವಾಲಪ್ಪ ಸುಬ್ಬಪ್ಪ ಲಮಾಣಿ /೧೪೦
೨೮. ಕುವೆಂಪು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆ -ಡಾ.ರಮೇಶ ಮಾದರ /೧೪೬
೨೯. ಅ.ನ.ಕೃ ಬರೆಹದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದ ಭಾಷಾಭಿಮಾನ -ಸತೀಶ.ನಾ.ಜಾಧವ /೧೫೧
೩೦. ಡಾ. ಎಚ್. ಎಸ್. ಅನುಪಮಾ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನವಬೌದ್ಧಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು
ಸಮಕಾಲೀನತೆ -ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ನಿಂಬರ್ಗಿ /೧೫೬
೩೧. ಅಮರಕಂಟಕದ ಅಮರಶಿಲ್ಪ: ತೇಜಸ್ವಿ ಕಟ್ಟಿಮನಿಯವರ
"ಜಂಗ್ಲಿ ಕುಲಪತಿಯ ಜಂಗೀಕಥೆ" -ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಕುಂಬಾರ /೧೫೯
೩೨. ಭೈರಪ್ಪನವರ ಪರ್ವ ಕಾದಂಬರಿ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವತಾವಾದ -ಶ್ರೀಧರ ಆರ್ ವಿ /೧೬೪
೩೩. ಪಿ ಲಂಕೇಶ್ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಭಾವ -ಮಾಳಪ್ಪ /೧೬೯
೩೪. ಅಪೂರ್ವ ಅನುವಾದಕ ಪ್ರೊ, ವೀರೇಂದ್ರ ಸಿಂಪಿ -ಡಾ. ಮಹಾದೇವಿ ಹೆಬ್ಬಾಳೆ/೧೭೪
೩೫. ಅವಳ ಅರಿವು: ಲೋಕಮೀಮಾಂಸೆಯ ನೋಟಕ್ರಮ.-ಮಂಜುಳ ಜಿ.ಎಚ್. /೧೭೭
೩೬. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪಾತ್ರ
-ಡಾ.ಪ್ರತಿಮಾ ಎಂ. ಬಿದರಿಮಠ /೧೮೨
೩೭. ಪುಸ್ತಕ ಲೋಕದ ಯಶೋಗಾಥೆ: ಬಸವರಾಜ ಕೊನೇಕ
*ಮಮತಾ ಧನರಾಜ ** ಡಾ. ಶ್ರೀಶೈಲ ನಾಗರಾಳ /೧೮೬
೩೮. ಔರಂಗಜೇಬ್ ನಾಟಕ: ಧರ್ಮ ರಾಜಕಾರಣ ವರ್ತಮಾನದ ಮುಖಾಮುಖಿ
-ಮಂಜುಳ ಜಿ.ಎಚ್. /೧೯೦
೩೯. ಬಸವರಾಜ ಕೊನೇಕರ ಥಾಯ್ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ: ಅವಲೋಕನ
*ಮಮತಾ ಧನರಾಜ ** ಡಾ. ಶ್ರೀಶೈಲ ನಾಗರಾಳ /೧೯೫
೪೦. ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಆಫ್ ಥಿಂಗ್ಸ್‌ನ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು
*ಡಾ. ಮರಿರಾಜ ವಾಸುದೇವ ಸೇಡಂ **ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ ಜಿ ಲಮಾಣಿ /೧೯೮
೪೧. ಓದುಗವಲಯಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ: ಕನ್ನಡದ ಹಿಂದಿನ ಕಾದಂಬರಿಗಳ
ಪುನರ್ಮುದ್ರಣಗಳು - ಡಾ.ಎಂ.ಎಸ್.ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ, /೨೦೫
೪೨. ಯಶವಂತ ಚಿತ್ತಾಲರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುಪ್ರಜ್ಞೆ -ಷಣ್ಮುಖ.ಬಿ /೨೧೦
೪೩. ನವ್ಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ" -ರೇಣುಕಾ ಡಿ /೨೧೪
೪೪. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ
-ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ ಹಣಮಂತ ಸಂಗಮ /೨೧೯
೪೫. ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಗೌತಮಬುದ್ಧ -ಡಾ. ಶುಲಾಬಾಯಿ ಹಿತವಂತ /೨೨೨
೪೬. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಜಾತಿ ಸಂಘರ್ಷ - ಡಾ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಎ. ಕೆ /೨೨೭
೪೭. ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗಳು ಕೃತಿಯ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬದ
ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ- ಮರು ಓದು -ಡಾ ಪಿ ನಂಜುಂಡ /೨೩೨
೪೮. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು : ಡಾ.ಅರ್ಜುನ ಗೊಳಸಂಗಿ
-ಜೈಭೀಮ ಸಿದ್ದಣ್ಣ ಹೋಳಕೇರಿ /೨೩೬
೪೯. ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ದೀಪಾವಳಿ ವಿಶೇಷಾಂಕ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ
ಮಹಿಳಾ ಸಂವೇದನೆಯ ನೆಲೆಗಳು - ರಾಮೇಗೌಡ ಬಿ.ಎಚ್. /೨೪೦

10:38 PM

ಒಳನೋಟ

೦೧. ಒಳನಾಡಿ. ಹತ್ತಿರದ ಗುಡಿ ಮತ್ತುಕನ್ನಡ ಗುಡಿಬಂಡೆಯ ಗುರುತುಗಳು
-ಡಾ.ಮಂಜುನಾಥ ಬಿ. /೦೯

೦೨. ತ್ಯಾಗದಹಳ್ಳಿಯ ವೀರಗಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಭೈರವ ಪಾದ: ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
-ಮಂಜುನಾಥ. ಬಿ /೧೫

೦೩. ಹಾದರೋಳಿಯ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ -ಡಾ.ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ಕೊಟಬಗೂರ /೨೧

೦೪. ಮತ್ತೋಡು ಮತ್ತು ಬೂದಿಹಾಳು ಕೋಟೆಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ
-ಡಾ.ವಿವೇಕಾನಂದ. ಕೆ.ಆರ್ /೨೭

೦೫. ಜೈನಯುಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿಗಳ ನಿಲುವು ಒಲವುಗಳು-ಡಾ.ಲೋಕೇಶ್ ಟಿ ಟಿ /೩೨

೦೬. ಜೋಬಿವಾಳ ಕರ್ಗ -ಕುರುಬರ ಗಾದಿಲಿಂಗಪ್ಪ /೩೭

೦೭. ಸಿ. ವೀರಣ್ಣ ಅವರ 'ಕಪಿಲ' ನಾಟಕದ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ತಂತ್ರ
-ಡಾ. ಲೋಕೇಶ್ ಟಿ ಟಿ /೪೧

೦೮. ಕನ್ನಡ ಹಾಡುಗಬ್ಬ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವೇಚನೆ -ಡಾ. ರಮೇಶ ಕೆ. /೪೮

೦೯. ಇತ್ತೀಚಿನ ಮಹಿಳಾ ಜಾನಪದ ಒಲವುಗಳು-ಡಾ.ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್.ಬಿರಾದಾರ /೫೨

೧೦. ಗೊಂದಲಿಗರ ಕುಣಿತ -ಡಾ. ವೆಂಕಟ್ ಎ ಜಾದವ್ /೫೭

೧೧. ದೇವರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆ - ಭಕ್ತಿ
- ಡಾ ಬಿ ಸಿ ಮುತ್ತುರಾಜು /೬೧

೧೨. ಶರಣರು ಮತ್ತು ದಾಂಪತ್ಯ -ಡಾ. ಮೀನಾಕುಮಾರಿ ಎಸ್ ಪಾಟೀಲ್ /೬೪

೧೩. ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ನೆಲೆ -ಡಾ.ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹುಲೆ /೬೯

೧೪. ಘಟ್ಟಿವಾಳಯ್ಯನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ
-ಡಾ. ಮೀನಾಕುಮಾರಿ ಎಸ್ ಪಾಟೀಲ್ /೭೨

೧೫. ಕಡಕೋಳ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವ -ಅಮೃತಮತಿ /೭೮

೧೬. ಕಿತ್ತೂರಿನ ಕಲಿಗಳು - ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ ಎನ್ ನರಗುಂದ /೮೪

೧೭. ಹೊಸದುರ್ಗ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಕಾಲದ ಕೆರೆ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ಡಾ.ವಿವೇಕಾನಂದ.ಕೆ.ಆರ್ ./೮೮

೧೮. ಅವಿಭಜಿತ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಾಪು ಅವರ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳ ಒಂದು
ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಧ್ಯಯನ -*ಇಂದಿರಮ್ಮ, **ಡಾ. ವಿ. ಎಂ. ರಮೇಶ್ /೯೪

೧೯. ಸಜ್ಜಲಗುಡ್ಡದ ಶರಣಮ್ಮನವರ ವಾಕ್ ಸಿದ್ಧಿ ಘಟನೆಗಳು -ನಿರ್ಮಲಾ /೧೦೦

೨೦. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ "ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ" ಮತ್ತು ನಿವಾರಣೆ"
-ಎಸ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ /೧೦೫

೨೧. ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್: ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ
-ಶಶಿಕುಮಾರ್ ಡಿ ಎನ್ /೧೧೦

೨೨. ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ:
ಒಂದು ಅವಲೋಕನ - ಮಂಗಳಮ್ಮ ಎಸ್ /೧೧೭

೨೩. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕೂಟವಾಗಿ ಅಲಿಪ್ತಕೂಟದ
ಕಾರ್ಯವೈಖರಿ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕತೆ -ಕೆ. ರಂಗರಾಜು /೧೨೩

೨೪. ಸಿದ್ಧ ಉಡುಪಿನ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ
-ಹರೀಶ ಹೆಚ್.ಎನ್ /೧೨೭

VOLUME - VII, ISSUE - IV - OCTOBER - DECEMBER - 2018
AJANTA - ISSN 2277 - 5730 - IMPACT FACTOR - 5.5 (www.sjifactor.com)

8. Women and local self-government in India: Measurement of Women's Political Participation

Dr.Venkatesh G.
Assistant Professor and HOD of Political Science Department, H. K. E. Society's, A. V. Patil Arts, Science and Commerce College, Aland, District Kalaburagi.

Abstract

Empowerment of women is a long elaborate account. Through reservation in panchayats or local-self-governing bodies is a disquisition of empowerment and gender equality will be discussed in the present paper. It is tried in this paper to trace the history of women's political participation and reservation in local-self-governing bodies in India, where women constitute the majority of the world's population. But there is still no society in which women enjoy full equality with men. Further the paper will discuss the decision taken by the Union Cabinet to raise reservation for women from one-third to 50 percent in the year 2009 in all the panchayats in the country and also in decision making bodies and to contest in elections. The paper will also discuss various committees formed from time to time for better performance of panchayat raj institutions and women's reservation policies in different states. Finally the paper will discuss efficacy of women's political participation and in decision making process in all the three tiers of local self-government. In conclusion the paper will suggest ways and means for the effective participation of women in local bodies and in decision making for their empowerment through panchayats.

Key Words: Gender, Political Participation, Empowerment, Local Self Government.

Introduction

Women are excluded from different walks of life, more visibly in Politics. The U.N. observes that women constitute world's largest excluded category. For the attainment of true democratic spirit they shall be ensured better political participation. Equal treatment to women in political life, to be meaningful and effective should start from the grassroots level.Local government is basically an organized social entity with a feeling of oneness. By definition, local government means an intra-sovereign governmental unit within the sovereign state dealing mainly with local affairs, administered by local authorities and subordinate to the state

Peer Reviewed Referred and UGC Listed Journal
(Journal No. 40776)

ISSN 2277 - 5730
AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY
QUARTERLY RESEARCH JOURNAL

AJANTA

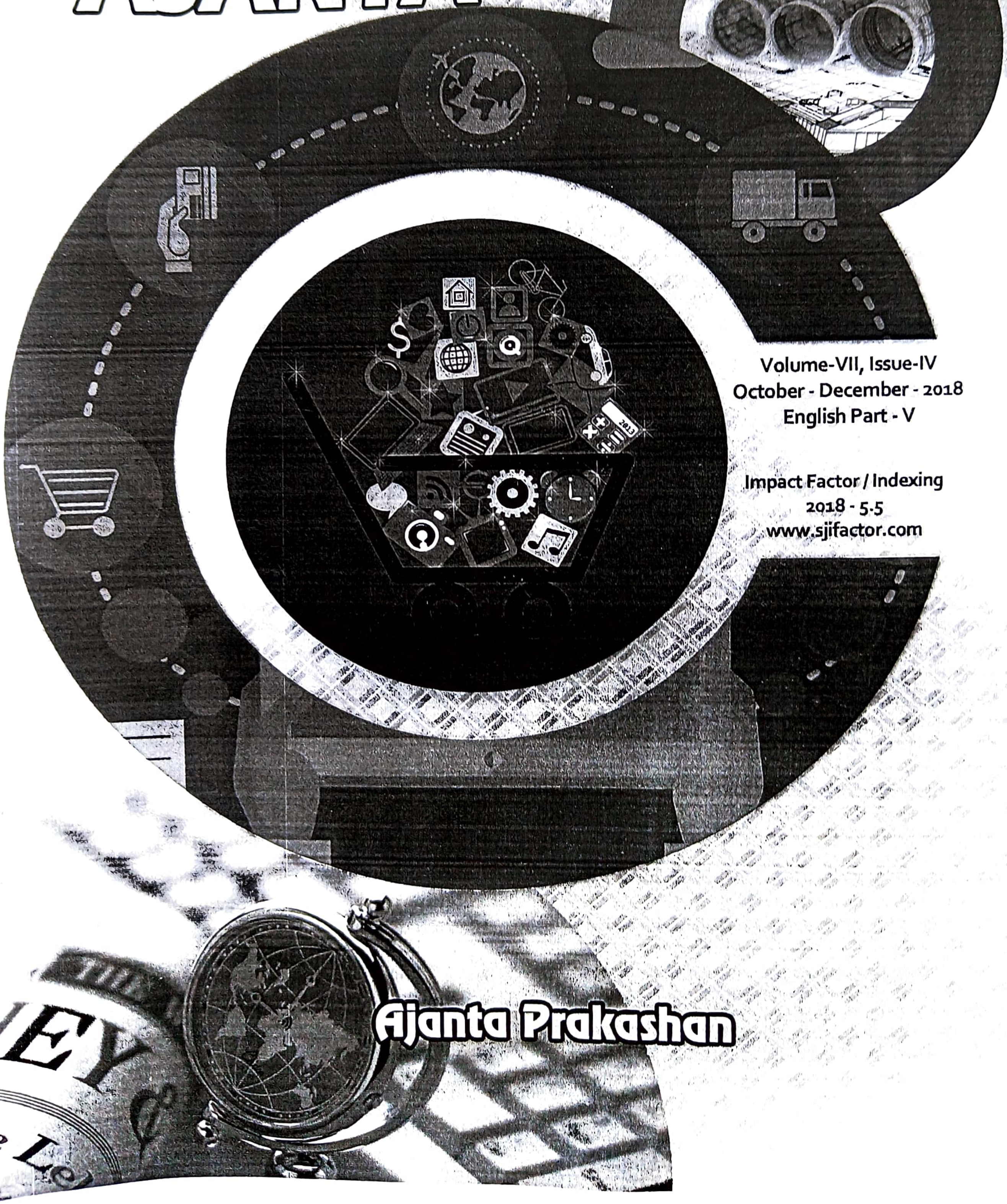

Volume-VII, Issue-IV
October - December - 2018
English Part - V

Impact Factor / Indexing
2018 - 5.5
www.sjifactor.com

Ajanta Prakashan

Sustainable Empowerment of Women and Mortality Statistics in India: Impact on Women's Health and Analysis

Venkatesh G.
H. K. E. Society's, A. V. Patil Arts, Science and Commerce College,
Aland, District Kalaburagi, Karnataka State, India.
Corresponding author: pujarivenkatesh2011@gmail.com

© Authour(s)
OIDA International Journal of Sustainable Development, Ontario International Development Agency, Canada.
ISSN 1923-6654 (print) ISSN 1923-6662 (online) www.oidaijsd.com
Also available at http://www.ssrn.com/link/OIDA-Intl-Journal-Sustainable-Dev.html

Abstract: Achieving gender equality and women's empowerment is integral to each of the 17 Sustainable Development Goals; pressing challenges of our time is from economic crisis and lack of health care, to climate change, violence against women and escalating conflicts. Only by ensuring the rights of women and girls across all the goals will we get to justice and inclusion, economies that work for all, and sustaining our shared environment now and for future generations. The purpose the paper explores the definition of sustainable development of women with empowerment concept and consciousness of women's health as well as to achieve the gender equality of Millennium Development Goals of United Nations as India is also a signatory of these goals. Gender Plays a key role in Health-related decisions which are made by male gender in Indian society/families in particular with rural families. Further the paper explore the women the importance of empowerment of women to improve the mortality trends in India and impact of mortality on women's health which needs is an importance aspect in eliminating the gender inequality which are moral imperatives and fundamental human rights. Women access to health care and their ability to achieve good health is the main goal and policies have been introduced by Government of India and also by State Government for improving the standards of health care of the people and in particular women's mortality. In conclusion the paper discusses the Human Development Trends of the mortality rate in India and to improve the mortality rates of women by government by securing the health rights and also investing in health sectors.

Keywords: Empowerment, Health, Mortality, Sustainability, Women

Introduction

Every day in 2010, about 800 women died due to complications of pregnancy and child birth, including severe bleeding after childbirth, infections, hypertensive disorders, and unsafe abortions. Out of the 800, 440 deaths occurred in sub-Saharan Africa and 230 in Southern Asia, compared to five in high-income countries. The risk of a woman in a developing country dying from a pregnancy-related cause during her lifetime is about 25 times higher compared to a woman living in a developed country. Maternal mortality is a health indicator that shows very wide gaps between rich and poor, both between countries and within them. Carl Haub (2007) Gender differences in mortality and life expectancy vary by country. But in most countries, men live shorter lives than women (see figure). In Russia, for instance, the difference between male and female life expectancy is 13 years (59 vs. 72). In other countries, such as the United States, the male disadvantage is smaller: 5 years (75 vs. 80). And in some countries, such as Afghanistan, there is little or no male disadvantage (42 vs. 42).

While women rate their health worse than men and visit the hospital more often than men from early adolescence to late middle age, they are less likely to die at each age. This paradox can be explained at least in part by differences in the prevalence of chronic conditions men and women face. Sandra Yin (2007) women experience higher rates of pain (headache, arthritis), and some respiratory conditions, including bronchitis, asthma, and lung problems not related to cancer. They are also much more likely to suffer from reproductive cancers, hypertension, vision problems, and depression. Men are more likely to suffer from hearing loss; smoking-related ailments, such as emphysema and respiratory cancer; and circulatory problems including cardiovascular disease and diabetes.

ಕವಿಮಾರ್ಗ

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ
ISSN - 516-2394-0978 - KAVIMARGA
ಸಂಪುಟ ೧೧, ಸಂಚಿಕೆ ೩, ೪ ಜುಲೈ - ಡಿಸೆಂಬರ್

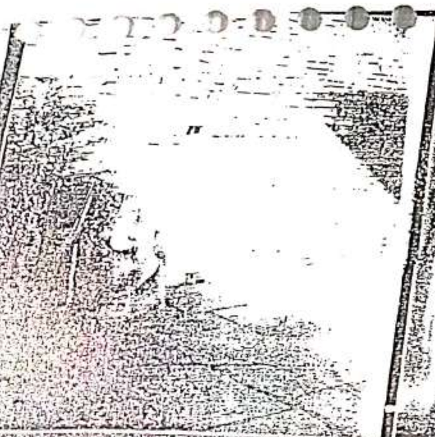

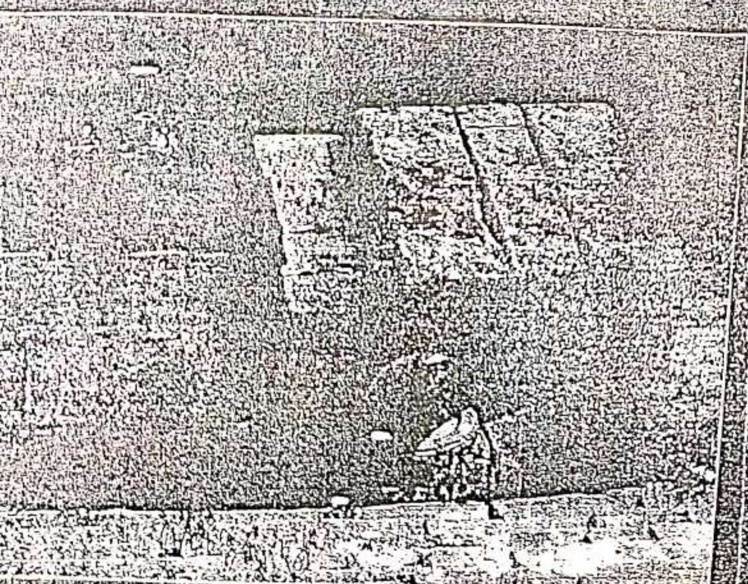

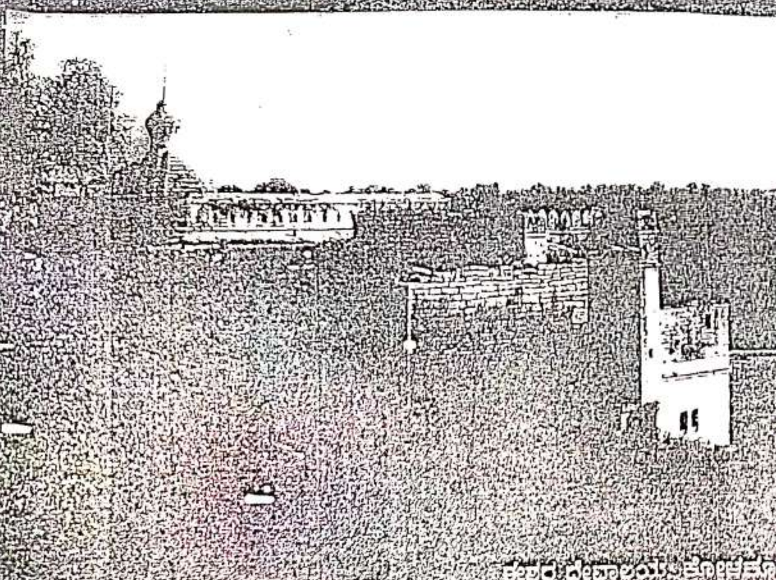

Kavimarga
(July–December, 2017; Vol -11, Issue-3,4)
Literary Cultural Qwarterly Journal
ISSN – 2395-0978 – KAVIMARGA

Published by	: Kavimarga Prakashana "Tejashvini" Saraswatipur Post : Gulabarga University, Kalaburgi Pin: 585106
Printed at	: Sneha Printers, Bengaluru, 9845062549
Cover page	: Dr. Satishkumar P. Wallepure

ಕವಿಮಾರ್ಗ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಚಂದಾ ವಿವರ
ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ : ರೂ. ೧೧೦೦=೦೦
ವಾರ್ಷಿಕ : ರೂ. ೨೫೦=೦೦
ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಚಿಕೆ : ರೂ. ೧೩೦=೦೦

ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ :
ಡಾ. ಕಲ್ಯಾಣರಾವ ಜಿ. ಪಾಟೀಲ, ಸಂಪಾದಕರು, ಕವಿಮಾರ್ಗ.
ಸೂಫಿಶರಣ, # 324/ಎ; ಜಿಡಿಎ ಬಡಾವಣೆ, ಕುಸನೂರ ರಸ್ತೆ,
ಭವಾನಿ ಗುಡಿಯ ಹತ್ತಿರ, ಕಲಬುರಗಿ-585 105
ಮೊಬೈಲ್: 09480161734 Email: sufisharana@gmail.com

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಆಯಾ ಲೇಖಕರವು.

ಪರಿವಿಡಿ

೧. ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಶೈಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸೊಗಡು ೫
– ಅಮರೇಶ ನುಗಡೋಣಿ
೨. ಅಬ್ಬೆಯೆಂದಕ್ಕಿಗೆಯೆಂದೊಡೆ – ಮರುಚಿಂತನೆ ೧೪
– ಡಾ. ಚನ್ನಬಸವಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ
೩. ಭಾಲ್ಕಿ : ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ೨೦
– ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ ಧಬಾಲೆ
೪. ನಿಜಮುಕ್ತೆ ಹಡಪದ ಲಿಂಗಮ್ಮ ೨೯
– ಡಾ. ಮಹಾದೇವ ಬಡಿಗೇರ
೫. ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ ಸಂಗ್ರಹ : ಓದಿನ ವಿನೂತನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ೩೫
– ಡಾ. ಹಾ.ಮ. ನಾಗಾರ್ಜುನ
೬. ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಧರ್ಮ ೪೧
– ರಣಧೀರ
೭. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಚಂದ್ರಹಾಸ' ೫೦
– ಶ್ರೀಮತಿ ಪುಷ್ಪಾವತಿ ಶಲವಡಿಮಠ
೮. ಶರಣರ ಕನಸಿನ ಸಮಾಜ ೫೭
– ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ದಬ್ಬಾ
೯. ಅಮೋಘಸಿದ್ಧ ೬೪
– ಡಾ. ಮಹಾದೇವಪ್ಪ ಎಸ್. ಪೂಜಾರಿ
೧೦. ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸೂಫಿಗಳು ೬೯
– ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ
೧೧. ಮರಾಠಿ ದಲಿತ ಆತ್ಮಕಥೆಗಳು : ಒಂದು ಪ್ರವೇಶ ೭೪
– ಯಶೋಧಾ ದೇವರಮನಿ
೧೨. ತಿಂಥಣಿ ಮೌನೇಶ್ವರರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವ ಸಂವೇದನೆ ೭೭
– ಪ್ರೊ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಸಿ. ಪಂಚಾಳ

ಆ ತಾಯಿಯು ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕೂಗಿದಾಗ ಮಗುವು ಹಳ್ಳದಿಂದ ಎದ್ದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಮಗುವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತಾಯಿ ಆನಂದಪಟ್ಟು ಅಮೋಘಸಿದ್ಧನಿಗೆ ಬೀಳ್ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ.

ಹೀಗೆ, ಅಮೋಘಸಿದ್ಧನು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸಂತಾನ ಭಾಗ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ದೈವೀಪುರುಷನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರಕೇರಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಮೋಘಸಿದ್ಧನ ಬೃಹತ್ ದೇಗುಲ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮೋಘಸಿದ್ಧನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡವರಿಗೆ, ಸಂತಾನ ಭಾಗ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿದರೂ ಕೂಡ, ಅಮೋಘಸಿದ್ಧನನ್ನು ನಂಬಿ ನಡೆದರೆ ಖಂಡಿತ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಕ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ತೆರನಾಗಿ ಅಮೋಘಸಿದ್ಧನ ಕುರಿತಾಗಿ ಅನೇಕ ಪವಾಡಸದೃಶ ಘಟನೆಗಳು ಜನಪದ ಹಾಲುಮತ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿವೆ.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು :

೧. ಅರಕೇರಿ ಅಮೋಘಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ, ಡಾ. ಚನ್ನಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿ ಪ್ರ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ–೨೦೧೨

೨. ಜನಪದ ಹಾಲುಮತ ಮಹಾಕಾವ್ಯ. ಸಂ. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆ, ಪ್ರ. ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು–೨೦೦೦.

ಡಾ. ಮಹಾದೇವಪ್ಪ ಎಸ್. ಪೂಜಾರಿ

ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಮಿಲಿಂದ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಕಲಬುರಗಿ

Mobile: 9900226621; Email : mahadevpujarik@gmail.com

❖❖❖

ISSN –2395-0978

೧೦. ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸೂಫಿಗಳು

– ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ

ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತತ್ವಪದಕಾರರಂತೆ ಸೂಫಿಗಳು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಸಮನ್ವಯ ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅರಬ್ಬೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣೆಗೆ ಸೂಫ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸೂಫಿ ಪಂಥದವರು ಉಣ್ಣೆವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಇವರಿಗೆ ಸೂಫಿಗಳು ಎಂಬ ಹೆಸರುಬಂದಿತು. ಸೂಫಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವಿ, ಯೋಗಿ, ಸಿದ್ಧಪುರುಷರು ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಗವಂತ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸೂಫಿಗಳು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್ ಮೆಕ್ಕಾದಿಂದ ಮದೀನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲೇ ಇದ್ದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಹಲವು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತ ಬಂದರು. ಸೂಫಿಪಂಥವನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮರು ತಸವ್ವಫ್ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಾಗ್ದಾದಿನ ಅಲ್–ಜುನೈದ್ ಮತ್ತು ಬಿಸ್ತಾಂ ಪಟ್ಟಣದ ಅಲ್–ಬಾಯಜಿದ್ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇದರ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾದವರು. ಇವರು ೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದರು. ಸೂಫಿತತ್ತ್ವದ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ನಿಜವಾದ ಅಂಗವೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಅದ್ವೈತದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಇವರು ಹರಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕವಿಗಳೂ . ಸೂಫಿ ಪಂಥದ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಅಬು ಸಯೀದ್ ಗಣ್ಯನಾದವನು.

ಪುರಾತನಕಾಲದ ಸೂಫಿಗಳು, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಲೀ ಕವಿಗಳಾಗಲೀ ಕಟ್ಟಾ ಪ್ರಚಾರಕರಾಗಲೀ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಾರದೆ ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ಇದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಹವಾಸವೇ ಇವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೊ ಅಥವಾ ಮತ್ತಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೊ ಅಂತೂ ಇವರನ್ನು ಮತಾನುಯಾಯಿಗಳು ಅನಾದರಣೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರನ್ನು ಧರ್ಮಭ್ರಷ್ಟರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇವರ ಆಂತರಂಗಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಅವರ ವರ್ಚಸ್ಸು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೂಫಿ ಪಂಥದ ಸಮರ್ಥಕನಾದ ಅಲ್–ಜುನೈದ್‌ನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಶಿಷ್ಯ ಹುಸೇನ್ ಇಬೆನ್ ಮನ್ಸೂರ್. ಇವನಿಗೆ ಹಲ್ಲಾಜ್ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇತ್ತು. ಹಲ್ಲಾಜ್ ಎಂದರೆ ಉಣ್ಣೆ ಎಕ್ಕುವವ ಎಂದರ್ಥ. ಈತ ತನ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಮತೀಯರ ಕೋಪತಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ, ೯೨೨ರಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಯಾದ. ಸೂಫಿತತ್ತ್ವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಲಿಯಾಗಿ ಹುತಾತ್ಮನಾದ. ಸೂಫಿ

ISSN –2395-0978

ಾದಕರು
ಕೆ. ಪವಾರ

ದಕರು

ಾ ಭಟ್

ಲಮಾಣಿ

93-86604-74-3

M/s Aman Prakashan
104-A/80 C, Rambagh,
Kanpur-208012 (U.P.)

ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ವಿವಿಧ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು

ಸಂಪುಟ–II

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಕೆ. ಪವಾರ

ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ. ಪ್ರಭಾ ಭಟ್
ಡಾ. ಎಲ್.ಪಿ. ಲಮಾಣಿ
ಡಾ. ಶೀಲಾ ಚೌಗುಲೆ
ಡಾ. ನೀತಾ ದೌಲತ್ಕರ

ಲೇಖನಗಳು ತಡವಾಗಿ ಬಂದುದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಬಂದಂತಹ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರು. ತಪ್ಪು ತಾಪತ್ರೆಯಗಳಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಪಾದಕರು ಹಾಗೂ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯವರು ಮತ್ತು ಮುದ್ರಕರು ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲ. ಈ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಶುಭ ಹಾರೈಸಿರುವ ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ ವಿದ್ವಾಂಸ ಸಾಹಿತ್ಯಕಾರರು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಯಶಸ್ವಿಗೆ ಸಹಯೋಗ ನೀಡಿರುವ ಯು. ಜಿ. ಸಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಾನ್ಯ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಪ್ರಮೋದ ಗಾಯಿ ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಕುಲಸಚಿವರಾದ ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾಟೀಲರವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನ ಕುಲಸಚಿವರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ವಾಯ್. ಮಟ್ಟಿಹಾಳರವರಿಗೆ ಕ. ವಿ. ವಿ ವಿತ್ತಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಆರ್. ಎಲ್. ಹೈದರಾಬಾದರವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕ. ವಿ. ವಿ ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ-ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಪರಿಣಾಮವೇ ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟನೆಗೊಂಡು ಲೋಕಾರ್ಪಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾದ ನಮ್ಮ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕಿಯಾದ ಪ್ರಭಾ ಭಟ್ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಡಾ. ಎಲ್. ಪಿ. ಲಮಾಣಿ ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿಯರಾದ ಡಾ. ಶೀಲಾ ಚೌಗಲೆ, ಡಾ. ಸೀತಾ ದೌಲತಕರ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಪ್ರತೀಕ ಮಾಳಿ, ಹನಮಂತ ಲಮಾಣಿ, ವಿಜಯಕುಮಾರ ಮೇಘಣ್ಣನವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಮುತ್ತಣ್ಣ ಚಂದಿ, ಕೃಷ್ಣಾ ರಾಠೋಡ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸುಂದರ ರೂಪಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಸತೀಶ ಬಾಸ್ಕರ್, ಬಸವರಾಜ ರೆಡ್ಡಿ, ವಿನಾಯಕ ನಾಯ್ಕರವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟಕರಾದ ಅಮನ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಕಾನಪುರ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ಇವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಹೃದಯಿಗಳು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಮಹದಾಸೆಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಲಹೆ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಸದಾ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಧ್ಭಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ,

ಪ್ರೊ. ಸೀತಾರಾಮ ಕೆ ಪವಾರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಹಿಂದಿ ವಿಭಾಗ,
ಕ. ವಿ. ವಿ ಧಾರವಾಡ

ಪರಿವಿಡಿ

ಕನ್ನಡ

1.	ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮರ್ಶೆ – ಸತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ	ಪ್ರೊ. ವಿನೋದಾ ಎಂ. ಬಂದಿ	1
2.	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯದ ವಿಮರ್ಶಾದೃಷ್ಟಿ	ಡಾ. ರೇಣುಕಾಬಾಯಿ ಬಿ.ಎಮ್.	4
3.	ಡಾ. ಬಿ. ಬಿ. ಬಿರಾದಾರ ಅವರ 'ಸ್ಥಿತಿ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರು	ಆರತಿ ತಮದಡ್ಡಿ	7
4.	ಕನ್ನಡ ದಲಿತ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯದ ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಲಾದ ಚಂದ್ರಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತರ ಬದುಕಿನ ವಿಮರ್ಶೆ	ಡಾ. ಸುಲಾಬಾಯಿ ಎಚ್ ಕೆ	10
5.	ಕನ್ನಡ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಿರು ಅವಲೋಕನ	ಪ್ರಕಾಶ ಮ.ಶಿವಾಪೂರ	13
6.	ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ : ವೈದೇಹಿ ಅವರ "ಅಲ್ಲಿದ್ದವರ ಲೋಕದವರು"	ಆಶಾ. ವಿ	15
7.	'ಭಾರತದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು'	ರಾಜಶೇಖರ ಎಸ್.ಬಿ.	18
8.	ಡಾ. ಚೆನ್ನಣ್ಣವಾಲೀಕಾರರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತವಿಮರ್ಶೆ.	ಡಾ. ಶಿಲಾದೇವಿ ಎಸ್ ಬಿರಾದಾರ	20
9.	"ದಲಿತ ವಿಮರ್ಶೆ"	ರಾಜು ಕೂದಗಿ	23
10.	ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ : ಸಾಂಗತ್ಯದಿಂದಅಸಾಂಗತ್ಯದೆಡೆಗೆ	ಲತಾ .ಕೆ .ಎನ್	26
11.	ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ ಕಾವ್ಯಗಳ ಕುರಿತ ವಿಮರ್ಶೆ	-ಮಂಜಪ್ಪ ಸಿ (ಮಂಜುಕುಶ)	28
12.	ಸಮಕಾಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ವಿವಿಧ ವಿಮರ್ಶೆ – ಡಾ॥ ಎಸ್. ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪ ಅವರ ' ಉತ್ತರಕಾಂಡ 'ವಿಮರ್ಶೆ –	ಶ್ರೀ ರಾವಸಾಬ ಅಣ್ಣಪ್ಪಾ ಬಡಿಗೇರ.	32
13.	ಇರಾವತಿ ಕರ್ವೆಯವರ 'ಯುಗಾಂತ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಮರು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ	ಮೈತ್ರಾ.ಎಸ್. ಕರದಿ.	34
14.	ಎ.ಕೆ. ರಾಮೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪರ ಚಿಂತನೆ	ಡಾ. ಶಿವಪಣಪ್ಪ ಪಿ.ಎಚ್. ಕೋರಿ	37
15.	ಆತ್ಮಕಥೆ – ಬರಹಗಾರನ ಓದು ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ	-ಸ್ವಾಮಿ ಕೆ.ಎನ್	40
16.	"ಸ್ತ್ರೀವಾದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಕಾಲೀನ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಒಳಹುಗಳು"	ಡಾ.ಪ್ರವೀಣ್‌ಕುಮಾರ್ ಬಿ.ಬಿ & ಸುರೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ	42
17.	ಆದಿವಾಸಿ ವಿಮರ್ಶೆ	ವಿ.ವೆಂಕಟೇಶ್	46
18.	ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ	ಶ್ರೀಮತಿ ನೇತ್ರಾವತಿ ಗಬ್ಬೂರ	49
19.	'ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ವಿಮರ್ಶೆ'	ಕಾವ್ಯ ಶ್ರೀ	52
20.	ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿಯವರ ಕಾರ್ಯ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಚಿಂತನೆಗಳು	ಸುಶೀಲಾದೇವಿ ಬಿ.ಬಿಟಗೇರಿ	55
21.	ಆರಿಫ್ ರಾಜಾ ಕಾವ್ಯ : ಹೊಸ ಪರಿಭಾಷೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ	ಡಾ. [illegible] ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ	58
22.	ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ತೃತೀಯಲಿಂಗಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಚಳವಳಿ	ಅರ್ಜುನ .ಪಿ	61
23.	ಒಡಲಾಳದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ:	ಡಾ. ಸೋಮಪ್ಪ ಮೂಜಾಲ.	64
24.	ಭಾರತದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪರ ನಿಲುವುಗಳು	ಡಾ.ಅಶೋಕ ಜಿ. ಹೊಳಕರ & ಸಂದೀಪ ದವರಫ	67

ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ವಿವಿಧ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು
(Collective Essays Presented at International Conference on
"Diverse Criticism in Contemporary Indian Literature)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು	:	ಪ್ರೊ. ಸಿತಾರಾಮ ಕೆ. ಪವಾರ
©	:	ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಪ್ರಕಾಶಕರು	:	ಅಮನ ಪ್ರಕಾಶನ ಕಾನಪುರ (ಉ.ಪ್ರ.)
ಮುದ್ರಕರು	:	ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಧಾರವಾಡ.
ವರ್ಷ	:	2018
ಪುಟಗಳು	:	549
ISBN	:	978-93-86604-74-3
ಬೆಲೆ	:	245
ಪ್ರತಿಗಳು	:	300

ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿವೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರ [illegible]ಗೂ ನ್ಯೂನ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಪಾದಕರು, ಸಂಪಾದಕ [illegible]ಳಿ, ಪ್ರಕಾಶಕರು ಹಾಗೂ ಮುದ್ರಕರು ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲ.

ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ : ವಿವಿಧ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು

ಸಂಪುಟ-II

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಕೆ. ಪವಾರ
ನಿರ್ದೇಶಕರು ಹಾಗೂ ವಿಭಾಗಾಧ್ಯಕ್ಷರು,
ಹಿಂದಿ ವಿಭಾಗ,
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ. ಪ್ರಭಾ ಭಟ್
ಡಾ. ಎಲ್.ಪಿ. ಲಮಾಣಿ
ಡಾ. ಶೀಲಾ ಚೌಗುಲೆ
ಡಾ. ನೀತಾ ದೌಲತಕರ

ಅಮನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಕಾನಪುರ, (ಉ.ಪ್ರ)

ಡಾ. ಚೆನ್ನಣ್ಣವಾಲೀಕಾರರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತವಿಮರ್ಶೆ.

ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್ ಬಿರಾದಾರ

ಡಾ. ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರರು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ದಲಿತ-ಬಂಡಾಯ ಧೋರಣೆಯ ಕಾವ್ಯರಚನೆಕಾರರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಮರದ ಮೇಲಿನ ಗಾಳಿ', 'ಕರಿತಲಿ ಮಾನವನ ಜೀ ಪದ', 'ಹಾದಕ್ಕಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪದ್ಯಗಳು', ಪ್ಯಾಂಥರ್ ಪದ್ಯಗಳು, 'ಬಂಡೆದ್ದ ದಲಿತರ ಬೀದಿಹಾಡುಗಳು', 'ಧಿಕ್ಕಾರದ ಹಾಡುಗಳು', 'ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ ಖಂಡದ ಹಾಡುಗಳು' -ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು ಅವರೊಬ್ಬ ನಿರ್ಭಿಡೆ ಸ್ವಭಾವದ, ನೇರಮಾತಿನ ಕವಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಕ್ಷೀಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಶೋಷಿತರ ಬದುಕನ್ನು ಆರ್ತವಾಗಿ, ಆರ್ದ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ ವಾಲೀಕಾರರು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಚಿಂತನೆಯ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ತುಂಬ ಸೊಗಸಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 'ವ್ಯೋಮವಾವ್ಯೋಮ' ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು 2009ರಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಂಚಲನ ಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶತಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದ ಅಸಮಾನತೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಬಡತನ, ಅನಕ್ಷರತೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಶೋಷಣೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನರು ಹೀಗೆ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದನ್ನು ಕೆಲವು ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವಗಳು, ಇಲ್ಲವೆ ಪಟ್ಟಭದ್ರಶಾಹಿ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುವವರು ತಮ್ಮ ಸುಖ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಿಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಪ್ರಜ್ಞಾವಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾರವು ರಹದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ವಾಲೀಕಾರರ ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವಲೋಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

'ದಲಿತ ಕವಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ' ಎಂಬ ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರರು ಕವಿತೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ 'ಏನಾಗ್ಯಾದಪ್ಪ ನಿಮ್ಮ ನೆಲಕ' ಏನಾಗ್ಯಾದಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಜಲಕ' ಎಂಬೆರಡು ಸಾಲುಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಜನ ಮತ್ತು ಜಲದ ಬಗೆಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮಾವಲೋಕನದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮದ ಹಕ್ಕಿ ಎಲ್ಯಾದೋ
ಆ ಹಕ್ಕಿ ಕೂಡುವ ಬಳ್ಳಿ ಮರವು ಏನು ಆಗ್ಯಾದೋ
ಆ ಮರದಲಿರುವ ಚಿಗುರು ಕಾಯಿ ಎತ್ತ ಹೋಗ್ಯಾವೊ
ನಮ್ಮನರ ಅವುಗಳ ಕುತ್ತಿಗಿಗೆ ಹಾಕಿ ದಬ್ಬ್ಯಾರ ॥ ॥

-ಎಂದಿರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮದ ಸೆಲೆ-ನೆಲೆಗಳು [illegible]ಕರಿಯಾದ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಯುಗದ ಸಹದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳೆಂಬಂತೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತ [illegible] ಕೂಡುಕುಟುಂಬಗಳು ಇಂದು ವಿಘಟನೆ ಹೊಂದಿ ಅಣುಕುಟುಂಬಗಳಾಗುತ್ತ [illegible] ಇಂತಹ ಚಲನೆ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದುದು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ[illegible] ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮಗಳೆಂಬ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಎಲ್ಲಿವೆ? ಅವುಗಳು [illegible] ಕುಳ್ಳುವ ಬಳ್ಳಿಮರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆಯೇ?, ಆ ಮರಗಳು, ಕಾ[illegible] ಚಿಗುರು [illegible]ಲ್ಲಿ ಹೋಗಿವೆ? ಅವುಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. [illegible] ಜನರೇ ನಾಶಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗರಿಕತೆ, ಪ್ರಗತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಗಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ

ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಳೆಬಾರದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಂತ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸ್ವಂತ ಕುಟುಂಬ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿರುಕು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರ ಮಾರ್ಮಿಕ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿರುವ ಸಾಲುಗಳು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಒಳಜಗಳಕ್ಕೆ ಈ ದೇಶ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಡ ಮಕ್ಕಳು ಬೂದಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರನೊಬ್ಬನು ಹುಟ್ಟಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಹಳೆ ಮೊಳಗಿಸುತ್ತಾನೆಂಬ ಆಶಾವಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಾಜಮಹಲೀನ ಕಥೆಯು ಕೇಳಿರೊ
ಅದಕೆ ದುಡಿದ ಜನರ ಕಥೆಯು ಯಾರು ತಿಳಿದಾರೊ
ಹಾಂಗ್ ತಿಳಿದ ಹೊತ್ತು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ರುತಿರಲಿಲ್ಲೋ
ಅದಕಾಗಿ ಹೇಳೋದು ಕೋಲೆ ಬಸವ ಆಗಬೇಡಿರೋ ॥5॥

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ತಾಜಮಹಲ್ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ಅದ್ಭುತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದೆಲ್ಲ ಬಿಂಬಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರರು, ಅದರ ಬರಿಯ ಅಂದ-ಚೆಂದದ ಕಥೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬೇಡಿರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ದುಡಿದ ಜನರು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಅರಿಯಿರಿ ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕೂಲಿಕಾರರು, ದಲಿತರು, ಬಡವರು ತಮ್ಮ ರಕ್ತಬಸಿದು ಆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಷಹಜಹಾನ್ ಕೇವಲ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಆ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆಯ ಹಲವು ಚಿತ್ಕಾರಗಳಿವೆ. ಹೊರಬರಲಾರದ ನೋವಿನ ಧ್ವನಿಗಳಿವೆ ಎಂಬ ಅಂತರಾರ್ಥವನ್ನು ಕವಿತೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಹೆಸರಿಗಷ್ಟೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರುವುದೊ
ಹಾಂಗಿದ್ದ ಹೊತ್ತು ಯಾವ ಸುಖವು ನಮಗ ನೀಡದೊ
ಇಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮ ಕುಂತರೆ ಏನು ಸಿಗಲಾರದೊ
ಅದಕಾಗಿ ಹೇಳೋದು ಹೋರಾಟ ಒಂದೇ ಹಾದಿಯೊ ॥6॥
ಕಗ್ಗಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಕಾವ್ಯ ಬರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದೊ
ನಮ ಸತ್ತಮನಸು ಅರಳಿಕರಳ್ಯಾದ್ಯಾವಾಗ್ಹೇಳಿರೊ
ಹಾಂಗ್ಯರಳಿದಾಗ ಹೊರ್ವಾದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿ ಬರುವವೊ
ಹಾಂಗ್ ಬಂದೊತ್ತೊ ಸೂರ್ಯದೇವನ ಹಾಡು ಹಾಡ್ಯಾವೊ ॥7॥

(ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ : 'ಕವನ : ದಲಿತ ಕವಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ -ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ, ಸಂ: ಡಾ. ವ್ಹಿ.ಜಿ. ಪೂಜಾರ, ಪು. 33, ಪ್ರ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಗುಲಬರ್ಗಾ, 2012)

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯದ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿ ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರರು ನಮಗೆ ದೊರಕಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆ, ಅನ್ಯಾಯ, ಅಕ್ರಮಗಳು, ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು, ಹಿಂಸೆಗಳು ನಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಹತಾಶರಾಗುತ್ತಾರೆ. ತಳಸಮುದಾಯದವರು, ತಳವರ್ಗದವರು, ಮಹಿಳೆಯರು ಇಂದಿಗಲ್ಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದರೂ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ, ವಸತಿ, ಅಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಔಷಧಗಳು ದೊರಕದೇ ಇರುವುದರ ಬಗೆಗೆ ಮೊದಲು ದಲಿತಪರ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ನಂತರ ಮುಂದಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರೆ ಏನೂ ಸಿಗಲಾರದು. ನಮಗಾಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ನಾವೇ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Vol-2, Issue-4, January - February, 2017 ISSN 2249 - 9350

DECCAN STUDIES AND HISTORICAL RESEARCH ASSOCIATION, BIJAPUR

In collaboration with

KARNATAKA STATE WOMEN'S UNIVERSITY, VIJAYAPUR

Organised

One Day International Seminar

On

STATUS OF WOMEN IN INDIA

(Multi-Disciplinary)

Sunday 26th February, 2017

Venue: Dr. B.R. Ambedkar Bhavan, Jnanashakti Campus, Torvi, Vijayapur

A Special Issue of

Deccan Journal of Social Sciences and Humanities

Chief Editor

Mr. Abdul Aziz Ra[illegible]

Co-Editors

Dr. Nayyar Jahan
Asst. Prof. of English
Bibi Raza Deg. College
For Womens, Gulbarga

Dr. Shakeela M. Gorikhan
Asst. Prof. / Co-Ordinator
P.G. Dept. of Urdu & Persian
Karnataka University, Dharwad

Dr. Shailaja Hothkar
Dept. of Hindi
KSWU Vijayapur

VOLUME-I

- English
- Hindi - Marathi
- Kannada
- Urdu - Arabic

63. ವಿನುತ.ಆರ್.	ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ	೨೦೪
64. ಜಗದೀಶ ಮುಗಳಿ	ತಿರುಕೊಳವಿನಾಚಿಯ ಪ್ರಸಂಗ	೨೦೭
65. ಶೀಲಾದೇವಿ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ಬಿರಾದಾರ	ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು	೨೧೧
66. ಸವಿತಾ ಎಸ್. ಲಮಾಣಿ	ಗೌರ್ಮೆಂಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ: ದಲಿತ ಮಹಿಳೆ	೨೧೪
67. ಶೋಭಾ ಎಸ್.	ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ	೨೧೭
68. ಸ್ಮೃತಿ ಕಾಜಗಾರ	ವಚನಕಾರ್ತಿಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	೨೨೧
69. ಉಮೇಶ ಕ. ಪಾಟೀಲ	ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣ	೨೨೫
70. ಮಹಾಂತೇಶ ಪಾಟಿಲ	ಕನಕದಾಸರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸಂವೇದನೆಯ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು	೨೨೯
71. ಮುಮತಾಜ್ ಬೇಗಂ	ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ: ಮಹಿಳಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗಳು	೨೩೩
72. ಬಸವರಾಜ ಅನಗವಾಡಿ	ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕ: ವರ್ಣಚಿತ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ	೨೩೭
73. ಭವಾನಿ ದೇ. ದೊಳಪೇಡ	ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ	೨೩೯
74. ಜಗದೇವಿ ಎಂ. ಕಲಶೆಟ್ಟಿ	ವಚನಕಾರ್ತಿಯರ ಸಮಾನತೆಯ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು	೨೪೩
75. ಎಸ್.ಜಿ. ಸಜ್ಜಲಗುಡ್ಡ	ಶಿವಶರಣೆ ಲಿಂಗಮ್ಮನ ವಚನಗಳು	೨೪೭
76. ಎಸ್.ಜಿ. ಸಜ್ಜಲಗುಡ್ಡ	ಸತ್ಯಕ್ಕನ ವಚನಗಳು	೨೫೦
77. ಪಿ. ನಾಗರಾಜ	ಆಧುನಿಕ ಮಹಿಳೆ: ಒಂದು ಚಿಂತನೆ	೨೫೩
78. ಗಂಗಪ್ಪ ಎ.	ಎಸ್. ಆರ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಕಣಗಲ್ ಅವರ ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕರಣ	೨೫೭
79. ಸುಮಂಗಲಾ ಮೇಟಿ	ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತೂರು ಚೆನ್ನಮ್ಮನ ಪಾತ್ರ	೨೫೯
80. ಸಾಯಿಲತಾ ಮಡಿವಾಳರ	ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ (ಪ್ರಾಚೀನ – ಆಧುನಿಕ)	೨೬೧
81. ಶಾಂತಪ್ಪ ಎಸ್.	ನೀಳಾದೇವಿ ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ	೨೬೪
82. ನಯನಾ ಮಾರುತಿ ನಾಯಕ	ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ	೨೬೭
83. ಕಮಲಾರಾಣಿ ಹೆಚ್.	ಆರನೇ ಹೆಂಡತಿಯ ಆತ್ಮಕಥೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಿಣಿ	೨೬೯
84. ಕಲ್ಪನಾ ಶಂಕರ ಶೇರಿಕಾರ	ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ. ಸಾಹಿತ್ಯ	೨೭೩
85. ವಿನೋದ ಕಾಂಬಳೆ	ಶಿವಶರಣೆ ಗೊಗ್ಗವ್ವೆ	೨೭೭
86. ಶಲಾಬಾಯಿ ಎಚ್. ಕಾಳಮಂದರಗಿ	ಮಹಿಳಾ ಸಮಲಿಕರಣಕ್ಕೆ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ	೨೮೦
URDU:		
87. SHAKEELA GORIKHAN	FAHMEEDA RIYAZ KI SHAYERI MBIN AURAT	283
88. SHABANA BELLARI	ASMAT CHAGTAI KE NOVELON MEIN AURATON KE MASAIL	288
89. SHAKEELA BANU BAHADUR	URDU FICTION MEIN KHAWATIN KI KHIDMAT (MUKHTASAR JAYEJA)	291
90. RAYEESA NASREEN	FARIDA RAHEMATULLAH KHAN EK AHEDSAAZ KHATOON	294

ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು

ಶೀಲಾದೇವಿ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ಬಿರಾದಾರ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ
ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಲಬುರಗಿ

ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾನಾಯಕರು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಲಿತರ ಬದುಕಿನ ನೋವುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲವೆ ಅರೆ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ವಿರಚಿಸುತ್ತ ಸಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೈದರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಉಪಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬರೆದ ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಬಲಿ ಕಥಾಸಂಕಲನದಲ್ಲಿರುವ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಬಲಿ .ಕಥೆಯು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗದ ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಬಡತನದ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಳವರ್ಗದ ನಿರ್ಗತಿಕನಾದ ಸಣ್ಣಪ್ಪನ ಪಾತ್ರ ಓದುಗರ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆತ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮಹದಾಸೆಯಿಂದ ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪ ಗೌಡನ ಹತ್ತಿರ ಜೀತಕ್ಕಿರುವುದಾಗಿ ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವನಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ತರುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಥೆಯ ಕೇಂದ್ರ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪನಿಂದ ತಂದ ಸಾಲದಿಂದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬಟ್ಟೆಬರೆ, ಆಹಾರ ದಿನಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಬಲಿಕೊಡಲು ಒಂದು ಕುರಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ತರುತ್ತಾನೆ. ತೃಪ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದ ಸಣ್ಣ ಮರುದಿನ ಗೌಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೀತಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಜಾತಿಯ ಜನರು ತಾವು ಸುಖವಾಗಿರಲು ತಳಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ಹದ್ದುಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿಡಲು ಸದಾ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ದಲಿತರು ಸುಖವಾಗಿ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ದೇವಿಯ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರು ಅಥವಾ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಾರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಗೌಡ ಇಲ್ಲವೆ ಹಿರಿಯ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಅದನ್ನು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇವಿ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗದೆ ಊರಿಗೆ ಕ್ಷಾಮ-ಡಾಮರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬ ಭಯವನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ದಲಿತರು ಜಮೀನ್ದಾರ ಇಲ್ಲವೆ ಶ್ರೀಮಂತರಿಂದ ಸಾಲ-ಸೋಲವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿನ ಜಾತ್ರೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಸಾಲತೀರಿಸಲೆಂದೇ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಇದೇ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಆಶಯಗಳ ಒಳನೋಟವನ್ನು ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತನಾಯಕ ಅವರ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಳ್ಳು ಕಥೆಯು ಹಸಿವಿನ ಹಿಂದಿರುವ ಭೀಕರತೆಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕಳ್ಳು 'ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಆಯಾಮಗಳಿವೆ. ಒಂದು, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೇ ದೇಶವನ್ನು ರಾಜಾರೋಷವಾಗಿ ಲೂಟಿಮಾಡಿ ಮಾನವಂತರಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಜಮೀನ್ದಾರರು, ಶ್ರೀಮಂತರಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ತುತ್ತಿಗಾಗಿ ಹಗಲಿರುಳು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಬದುಕುವ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗದ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೇಲುಜಾತಿ ಕೀಳುಜಾತಿ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ದಲಿತರು: ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಶೋಷಿತ ವರ್ಗವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಬಡತನಗಳು ಬದುಕನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವ ರಾಕ್ಷಸರಿದ್ದಂತೆ ಎಂಬುದು ಕಳ್ಳು ಕಥೆಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ

ಕವಿಮಾರ್ಗ

ಯುಗಾದಿ ವಿಶೇಷಾಂಕ

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ISSN – 2395-0978 – KAVIMARGA

ಸಂಪುಟ : ೧೨, ಸಂಚಿಕೆ : ೧, ೨ ಜನವರಿ - ಜೂನ್ ೨೦೧೮

ಕವಿಮಾರ್ಗ ಯುಗಾದಿ ವಿಶೇಷಾಂಕ

Kavimarga

(Jan–June, 2018; Vol -12, Issue-1-2)

Literary Cultural Qwarterly Journal

ISSN – 2395-0978 – KAVIMARGA

Published by	: Kavimarga Prakashana "Tejashvini" Saraswatipur Post : Gulabarga University, Kalaburgi Pin: 585106
Printed at	: Sneha Printers, Bengaluru, 9845062549
Cover design	: Dr. Satishkumar P. Wallepure

ಕವಿಮಾರ್ಗ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಚಂದಾ ವಿವರ

ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ : ರೂ. ೧೦೦೦=೦೦

ವಾರ್ಷಿಕ : ರೂ. ೨೫೦=೦೦

ಸಂಯುಕ್ತ ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆ : ರೂ. ೧೫೦=೦೦

ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ :

ಡಾ. ಕಲ್ಯಾಣರಾವ ಜಿ. ಪಾಟೀಲ, ಸಂಪಾದಕರು, ಕವಿಮಾರ್ಗ

ಸೂಫಿಶರಣ, # 324/ಎ; ಜಿಡಿಎ ಬಡಾವಣೆ, ಕುಸನೂರ ರಸ್ತೆ

ಭವಾನಿ ಗುಡಿಯ ಹತ್ತಿರ, ಕಲಬುರಗಿ–585 105

ಮೊಬೈಲ್: 09480161734 Email: sufisharana@gmail.com

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಆಯಾ ಲೇಖಕರವು.

ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆಯವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಕವಿಮಾರ್ಗ ತ್ರೈಮಾಸಿಕವು ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಾಂಜಲ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದಿರುವುದು ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯು ಈಗಾಗಲೇ "ಲೇಖಕ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ"; "ಡಾ. ಬಿ.ಬಿ. ಹೆಂಡಿಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ" ಹಾಗೂ "ನಾಡೋಜ ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ" ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಯುವ ಸಂಶೋಧಕರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ "ಯುಗಾದಿ ಸಂಶೋಧನ ವಿಶೇಷಾಂಕ"ವನ್ನು ಹೊರತಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಯುವ ಸಂಶೋಧಕರು, ಲೇಖಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಮಿತ್ರರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೂ ಮೀರಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲೇಖನಗಳು ಬಂದವು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ, ವಿಷಯವಾರು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ತೀರಾ ಕಳಪೆಮಟ್ಟದ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ವಿಶೇಷಾಂಕವನ್ನು ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಸಂಪುಟವನ್ನಾಗಿ, ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ ಮೂಲಕ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗೆಗೆ ಅಭಿರುಚಿ ಬೆಳೆಸುವ, ಸಂಶೋಧನ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಆಶಯವು ಅಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಈಡೇರಿದಂತಾಗಿದೆ.

ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ತರಿಸುವಲ್ಲಿ, ಬಂದ ಲೇಖನಗಳ ಕರಡುಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಿರುವವರು ನನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಮಿತ್ರ ಮತ್ತು ರಾಂಪುರ ಸ.ಪ್ರ.ದ. ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಸಿ. ಪಂಚಾಳ. ಇವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾದ ಡಾ. ಎಚ್.ಎಂ. ನಾಟೀಕಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಯುವಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಮಿತ್ರರಾದ ಯರಗಟ್ಟಿಯ ಶ್ರೀ ರಾಜಶೇಖರ ಬಿರಾದಾರ, ರಾಂಪುರದ ಶ್ರೀ ಸುನಿಲ್ ಹತ್ತಿ, ಮಮದಾಪುರದ ಡಾ. ರಮೇಶ ತೇಲಿ ಇವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ. ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕರಿಗೆ, ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ ಡಾ. ರಘುನಾಥ ಖರಾಬೆ ಅವರಿಗೆ, ಅಂದವಾಗಿ ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಡಾ. ಸತೀಶಕುಮಾರ ವಲ್ಲೇಪುರೆ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೀಮಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಮಹೇಶ ಮತ್ತು ಕಾರ್ತಿಕ ವಿದ್ಯಾಶಂಕರ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಅಭಿವಂದನೆಗಳು.

– ಡಾ. ಕಲ್ಯಾಣರಾವ ಜಿ. ಪಾಟೀಲ

ಕವಿಮಾರ್ಗ

ಯುಗಾದಿ ವಿಶೇಷಾಂಕ

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ. ISSN – 2395-0978–KAVIMARGA

ಸಂಪುಟ–೧೨. ಸಂಚಿಕೆ–೧–೨. ಜನವರಿ–ಜೂನ್ ೨೦೧೮

(ಸಂಯುಕ್ತ ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆ)

ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು

ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ದಂಡೆ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಕಲ್ಯಾಣರಾವ ಜಿ. ಪಾಟೀಲ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಕವಿಮಾರ್ಗ ಪ್ರಕಾಶನ

"ತೇಜಸ್ವಿನಿ", ಸರಸ್ವತಿಪುರ

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಅಂಚೆ, ಕಲಬುರ್ಗಿ–೫೮೫೧೦೬

ISSN–2395-0978 – KAVIMARGA

ಪರಿವಿಡಿ

೧. ಶಾಸನ... [illegible] ಮೌಲ್ಯಗಳು [illegible]
- ಡಾ. ನಿವೇದಿತಾ ಸ್ವಾಮಿ

೨. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ [illegible]
- ನಂದಿನಿ. ಬಿ

೩. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಕಂಡ ಕಾಲ ೧೮
- ಅನುರಾಧ ಮೈತ್ರಿ

೪. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ನೆಲೆಗಳು ೨೬
- ಬಾಸಿಂಸಾಬ ಬಿ ಕಲಾಲಿ

೫. ಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಜಾತ್ಯತೀತತೆ ೩೩
- ಡಾ. ರಮೇಶ ಕೆ. ತೇಲಿ

೬. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆ ೩೬
- ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬಿ. ಕವಡಿ

೭. ಶರಣೆಯರ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಆಲೋಚನೆ ೩೮
- ಮೇಘರಾಜ ಎಂ. ಪಾಟಿ

೮. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಯಾಮಗಳು ೪೪
- ಅಶೋಕ ಎಸ್. ಕೋರೆ

೯. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತತ್ವಪದಕಾರರು ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆ ೫೩
- ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್ ಬಿರಾದಾರ

೧೦. ಬತ್ತೀಸ್ವರನ ಸ್ವರವಚನಗಳು: ತಾತ್ವಿಕ ಚಿಂತನೆ ೫೭
- ರಣಧೀರ

೧೧. ತತ್ವಪದಕಾರ ಸಂಗಮದ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ೬೩
- ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ಬಿ ಕೌಲಗಿ

೧೨. ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜನಮುಖಿ ಧೋರಣೆ ೬೮
- ಡಾ. ಸುರೇಶ ಎಲ್. ಜಾಧವ

೧೩. ದಾಸತತ್ವದ ಮರುನಿರೂಪಣೆ; ಕನಕ ಚಿಂತನೆಯ ಒಳನೋಟ ೭೫
- ಉಮೇಶ. ಕೆ

೧೪. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆ ೭೮
- ರಾಜಶೇಖರ ಬಿರಾದಾರ

೧೫. ಆನಂದಕಂದರ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ರಸಿಕತೆ ೮೬
- ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಪಿ. ಪಂಚಾಳ

೧೬. ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಡೆಂಮ ಕೊಡುಗೆ ೯೧
- ಗುರುರಾಜ ಗಂ. ಮೇಟಿದಾರ

೧೭. ಬೇಂದ್ರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತು ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತಕೋಟಿಯವರ ವಿಮರ್ಶೆಯ ನಿಲುವುಗಳು ೯೬
- ರವಿಶಂಕರ ಎ.ಕೆ

೧೮. ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ೧೦೪
- ಡಾ. ಸುರೇಂದ್ರಕುಮಾರ ಕೆರಮಗಿ

೧೯. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ೧೧೩
- ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ದಬ್ಬಾ

೨೦. ಡಾ. ಸುಂಕಾಪುರ ಅವರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ ೧೧೮
- ಬಸರಕೋಡು ನಾಗರಾಜ್

೨೧. ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ತೆರೆದಿಟ್ಟ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಪಂಚ ೧೨೪
- ಅಂಬಿಕಾ ದೇವಿಂದ್ರಪ್ಪಾ

೨೨. ಗೀತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿರೋಧದ ನೆಲೆಗಳು ೧೨೯
- ಡಾ. ನಾಗಪ್ಪ ಟಿ. ಗೋಗಿ

೨೩. 'ನೆಲೆ-ಬೆಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂವೇದನೆ ಮತ್ತು ಸಂಘರ್ಷದ ನೆಲೆಗಳು ೧೩೫
- ವಿವೇಕಾನಂದ ಸಜ್ಜನ್

೨೪. ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾನಾಯಕ ಅವರ ಕಥೆ-ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪಾತ್ರಗಳು ೧೪೧
- ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶೀರಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿಮನಿ

೨೫. 'ಮಾರಿಕೊಂಡವರು' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಧ್ವನಿ ೧೪೫
- ಶಿವಪ್ಪ ಎಸ್ ನಿಜಾಗೆ

೨೬. 'ವಿಕಲ್ಪ' ನಾಟಕ: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ ೧೫೧
- ಡಾ. ಟಿ.ಸಿ. ಸಿಂಗಪ್ಪ [illegible]

೨೭. ಸ್ವಾಮಿರಾವ್‌ರವರ ರಂಗಾನುಭವದ ರಂಗ ಪ್ರಸಂಗಗಳು- ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ೧೬೦
- ರೇಖಾ ಕುಲಕರ್ಣಿ

೨೮. ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕ "ಮಾನ್ಯಖೇಟದ ಮುಕುಟ" ೧೬೭
- ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ದಾಮೋದರ

೯. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತತ್ವಪದಕಾರರು ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆ

- ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. [illegible]

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೆರಡು ಪ್ರಧಾನ ಧಾರೆಗಳಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಎರಡೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಒಳವಿಭಾಗವನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ತತ್ವಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಶಿಷ್ಟಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು, ದಾಸರು ಭಕ್ತಿಸಾಹಿತ್ಯ ಅಥವಾ ಅನುಭಾವ, ತತ್ವಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮತ್ತೊಂದು ಅಪರೂಪದ ತತ್ವಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅನುಭಾವ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಅನುಭಾವ ಸಾಹಿತ್ಯವು ತತ್ವಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದುದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅನುಭಾವ ಇವೆರಡು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದ ಪದಗಳಾಗಿದ್ದು ಅವೆರಡೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಸ್ವರೂಪಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಅನುಭವ' ಎನ್ನುವುದು ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. 'ಅನುಭಾವ' ಎನ್ನುವುದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಮುಂದುವರೆದು ತತ್ವಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಈ ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳು ತತ್ವಪದಕಾರರೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ತತ್ವಪದಕಾರರು ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವೇದ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ಆಗಮ, ಇತಿಹಾಸ, ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ಇವರು ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗೆಗೆ ಆಳವಾದ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿದರು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಮತ್ತು ಸಹಜ ಪ್ರಕೃತಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ತಾವು ಕಂಡ ಮೌಲ್ಯಭರಿತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ದಾಖಲಿಸದೆ ತಮಗೆ ಸರಿಕಂಡಂತೆ ಹಾಡುತ್ತ ಸಾಗಿದರು. ಆ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಮೆ, ಪ್ರತಿಮೆ, ರೂಪಕ ಮುಂತಾದ ಅಲಂಕಾರಗಳಾದಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾವೇ ತಾವಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡದ್ದು ತತ್ವಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶೇಷವೆಂದೇ ತೋರುತ್ತದೆ. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಚನಕಾರ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುದೇವರು ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳ

ISSN -2395-0978

ಮಾದರಿಯನ್ನು ತತ್ವಪದಗಳು [illegible]. [illegible] ತತ್ವಪದಕಾರರು ತಮ್ಮ [illegible] ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳದೆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದರು. ತತ್ವಪದಗಳು ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡವು. [illegible] ಅಂತರಂಗ [illegible] ಸೃಷ್ಟಿಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು [illegible] ತಿಳಿಯದ ಹೊರತು. [illegible] ಆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಭಜನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು [illegible] ಹಾಡುವ ಪರಿಪಾಠವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡ ಹಾಡುಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿವೆ. ಅನುಭಾವಿ ಕವಿಗಳು ಲೌಕಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಅನುಭವವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ತತ್ವಪದಕಾರರು, ಭಕ್ತಕವಿಗಳು, ಭಜನಾಪದಗಳ ರಚನಾಕಾರರು ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅದರಲ್ಲೂ ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ತತ್ವಪದಕಾರರ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಸಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿವೆ. ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವಿ ಕವಿಗಳ ಅಥವಾ ತತ್ವಪದಕಾರರ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಯೇ ಬೆಳೆದುಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನಕಾರರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಸ್ವರವಚನಗಳು, ದಾಸರಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ತತ್ವಪದಕಾರರಿಗೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೧೯ ಮತ್ತು ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ "ಕಡಕೋಳ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ, ಸಿರಗಾಪುರದ ಬಂಡೆಪ್ಪ ಕವಿ, ಸಾವಳಗಿ ಮಹಮ್ಮದ ಸಾಬ, ಮಹಾಗಾಂವ ಮೀರಾಸಾಬ, ದ್ಯಾಗಾಯಿ ಹಜರತಸಾಬ, ಚನ್ನೂರ ಜಲಾಲಸಾಹೇಬ, ಕಡ್ಲೆವಾಡ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ, ಹೈನೂರ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ತೆಲಗಬಾಳ ರೇವಪ್ಪ, ಮೋಟ್ನಳ್ಳಿ ಹಸನಸಾಬ, ಚೆನ್ನೂರಿನ ಖಾಕಿಪೀರ, ಜಂಬಗಿ ಶರಣ, ಕ್ಯಾನಳ್ಳಿ ಮಹಾರಾಜ, ಮರಕುಂದಿ ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ, ಕೋಹಿನೂರ ಭದ್ರಪ್ಪ, ನಿಜಲಿಂಗ ಭದ್ರೇಶ್ವರ, ಚಿಟಗುಪ್ಪಾದ ಶಿಲ್ಲಪ್ಪ, ಕೊಳ್ಳೂರ ಹುಸೇನಿ, ಧುಮ್ಮನಸೂರು ಸಿದ್ಧಪ್ರಭು, ಮಂಕಲ್ ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಮೊದಲಾದವರು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ" (ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಷಯ ಕೋಶ ಜಾನಪದ ಸಂಪುಟ, ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಪ್ರೊ. ಪಿ.ಕೆ. ಖಂಡೋಬಾ. ಪು. ೮. ಪ್ರ : ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಗುಲಬರ್ಗಾ, ೨೦೧೧)

ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ತತ್ವಪದಕಾರರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾದವರು ಕೂಡಲೂರು ಬಸವಲಿಂಗ, ಇವರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೨೫-೧೮೯೬). ಇವರು ಮೂಲತಃ ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾದಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಕ್ರ ಗ್ರಾಮದವರು.

ISSN -2395-0978

Rachana Publishing House
No. 10-646, Near S.B. Temple
GULBARGA-585 103, Karnataka

ರಚನಾ RACHANA

ರಚನಾ

RACHANA

(A Peer Reviewed Journal)

- ISSN : 2395 0994
- January to June-2018
- Volume-III • Issue-I

ಸೃಜನ, ಶೋಧನ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ಕನ್ನಡ-ಇಂಗ್ಲೀಷ ದ್ವೈಭಾಷಿಕ ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ

Creative, Research, Cultural Studies International
Kannada-English Bilingual Biannual Journal

ರಚನಾ–Rachana

[illegible]
[illegible]

Creative, Research, Cultural Studies International
Kannada-English Bilingual, Biannual Journal

Jan – June, 2018 Vol-III, Issue-I

[illegible] / Editors in chief
[illegible]
Dr. Jyothi Keerangi

[illegible] / Co-Editors
Dr. Vidya Patil , Dr. Shantala A.C.
[illegible]

[illegible] / Publishers
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Rachana Publishing Society
No 10-646, Near S.B Temple, Kumbar Lane, Kalaburagi
(Gulbarga)- 585 103

ISSN–[illegible]

೧೩. ಕನ್ನಡದ ಗಜಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಚಿಂತನೆ ೭೦
– ರಾಜಕುಮಾರ ಎಸ್. ಮಾಳಗೆ

೧೪. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರು ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳು ೭೭
– ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ

೧೫. ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ : ಹೋರಾಟಗಾರರು ೮೨
– ಶಿವಪುತ್ರ ಎಸ್. ಹೋಳ್ಕರ

೧೬. ಡಾ. ವಿ. ಶಿವಾನಂದರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಶೀಲಗಳು ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ೯೦
– ಡಾ. ಬೆನ್ನೂರ ಅಶೋಕಕುಮಾರ

೧೭. ಪ್ರೊ.ಜಿ. ಪೂಜಾರ ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ ೯೬
– ಸಂಗಣ್ಣ ಮಾಣಿಕರಾಯ

೧೮. ಡಾ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ೧೦೨
– ಡಾ. ಸಂತೋಷಕುಮಾರ ಎಸ್. ಕಂಬಾರ

೧೯. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ವಿಮರ್ಶೆ ೧೦೭
– ಡಾ. ಸೀತಾಬಾಯಿ

೨೦. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳು ೧೧೨
– ಡಾ॥ ಸುವರ್ಣಾ ಎಂ. ಹಿರೇಮಠ್

೨೧. ಶ್ರೀರಂಗರ ನಾಟಕಗಳು–ಒಂದು ವಿವೇಚನೆ ೧೧೮
– ಡಾ. ಹಣಮಂತ ಜಿ. ಮೇಲಕೇರಿ

೨೨. ಒಡಲಾಳ : ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀಪರ ದೃಷ್ಟಿ ೧೨೩
– ಬಸವರಾಜ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಭಾಸ್ಕರ್

೨೩. ಫಲವಾದಿ ಸಮುದಾಯದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವ ೧೨೭
– ರಮೇಶ್ ಆರ್.

೨೪. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾಲದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ೧೩೦
– ಡಾ. ಕುಸುಮಾ ಪ್ರಕಾಶ ಮೋದಿ

೨೫. ವಿಮರ್ಶೆಯ [illegible] ೧೩೬
ಅನಿತ ಕೆ.ವಿ. ಗೌರಿಬಿದನೂರು

೨೬. ಹಸಿರು–ಸಂಸ್ಕೃತಿ–ಅಕ್ಷರ ಮೀಮಾಂಸೆಗಳ ಚಿಂತನೆ ೧೪೧
– ರವಿಶಂಕರ್ ಎ.ಕೆ. ಅಳಿಲುಘಟ್ಟ

೨೭. "ನಮ್ಮೊಳಗಣ ಜನಪದ" ಒಡಪುಗಳು ೧೪೫
– ಶ್ರೀಮತಿ ಭವಾನಿ ಹೆಚ್ ಗೋಳಿದ

೨೮. ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸತಿ–ಪತಿ ಭಾವ ೧೪೯
– ಡಾ. ಶರಣಮ್ಮ ಬಿ ಪಾಟೀಲ

೨೯. ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಕಲೆ ೧೫೮
– ಜಿ.ವಿ. ಶಶಿಕಲಾ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

೩೦. ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ 'ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಹಾಡು' ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ೧೬೧
– ಡಾ. ಪಂಡಿತ ಬಿ. ಕೆ.

೩೧. ಬಸವ ಧರ್ಮದ ಬೆಳಕು ಲಿಂಗಾನಂದರು ೧೬೭
– ಶಿವಶರಣಪ್ಪ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಮೋಕಾಶಿ

೩೨. ಜನಪದರು ಕಂಡಂತೆ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ತವರಿನ ಪ್ರೀತಿ ೧೭೪
– ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ದಬ್ಬಾ

33. WOMEN LIBERTY IN SHIVARAM KARANTH'S NOVELS 180
- RAJASHEKHAR BIRADAR

34. Reflection of Environmental issues in Modern Literature 188
- Dr. Renuka Janbow

35. CONFRONTING LIFE 196
- Dr. Vidya Patil

36. The Painted Murals of Santiniketan: A Note on Their Techniques 198
- Dr. Kashinath D.

37. Sir JJ School of Art, Mumbai: An Introduction 202
- Dr. Satishkumar P. Wallepure

ISSN –2395

೧೪. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರು ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳು

– ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ

ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶಿವಶರಣ ವಚನಕಾರರ ನೆಲೆವೀಡಾಗಿದೆ. ಅಗ್ರವಣಿ ಹಂಪಯ್ಯ, ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕ, ದಾಚಿರಸ, ಅಯ್ಯಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯ ಮತ್ತು ಅಯ್ಯಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮ ಮುಂತಾದ ಶಿವಶರಣರು, ಅಲ್ಲದೆ ದಾಸಶ್ರೇಷ್ಠರು ನಡೆದಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಪಾವನ ಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಚನಕೃಷಿ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಾಧಕರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯದೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಆಯ್ದ ವಚನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆಂದು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ತಿಪ್ಪಣ್ಣ ಹೂಗಾರ ಅವರು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾನ್ವಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು. ಒಂದುನೂರಾ ಎಂಟು ವಚನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಚನಲಹರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೂಗಾರ ಅವರು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ದಾರ್ಶನಿಕತೆ, ತತ್ವಚಿಂತನೆ, ಭಕ್ತಿಭಾವ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತವೆ. ಈಶ್ವರಪ್ರಿಯ ಎಂಬುದು ಇವರ ವಚನಾಂಕಿತವಾಗಿದೆ.

"ಅತ್ತತ್ತು ಕಣ್ಣು ಗಂಗೆಯಾಯ್ತು
ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಮನ ಬರಿದಾಯ್ತು
ನೆನೆದು ನೆನೆದು ಭಾವಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದಾಯ್ತು
ಒದರಿ ಒದರಿ ನಾಲಿಗೆ ಮುರುಟಿ ಹೋಯ್ತು
ನಿನ್ನ ಹಾದಿಯು ನನಗೆ ಸಿಗದಾಯ್ತು ಈಶ್ವರಪ್ರಿಯ"

(ವಚನ ಲಹರಿ:ತಿಪ್ಪಣ್ಣ ಹೂಗಾರ.ಪು. ೦೯.)

–ಎಂಬ ಹೂಗಾರರ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಕಾಣುವ ತವಕ ತಲ್ಲಣಗಳು ತೀವ್ರಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ. ಶಿವನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶರಣನೊಬ್ಬನು ಮಾಡಿದ ವಿಫಲಪ್ರಯತ್ನದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ರಾಯಚೂರಿನ ಶ್ರೀ ಶಿವಣ್ಣ ಹುಲ್ಲೂರ ಅವರು ಆಧುನಿಕ ಯುವ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿ ಗಮನಸೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಚನಲಹರಿ, ವಚನಸಂಪದ, ವಚನಧಾರೆ ಎಂಬ

ISSN -2395-0994

Kaviko National seminar- 30-1-2018

Islamiah College, National seminar-31-03-2018
சமூகவியலுக்குக் குழந்தைக் கவிஞர்களின் பங்களிப்பு

வேலூர் தமிழ்ச் செம்மல்களுக்குப் பாராட்டு விழா: 12-04-2018

குறிஞ்சிப் பதிப்பகம்
எண்.11, புதுத்தெரு விரிவு
செங்குட்டை, காட்பாடி
வேலூர்-632 007.

ISBN 978-93-84607-18-0

திராவிட மொழிகளில் புதினங்கள்

பன்னாட்டு மாநாடு

Novels in Dravidian Languages

(Inter Nationl Conference)

முனைவர் ப.சிவராஜி
தமிழ்த்துறைத் தலைவர்,
இசுலாமியாக் கல்லூரி (தன்னாட்சி), வாணியம்பாடி.

Dr. P.Sivaraji
HOD of Tamil
Islamiah College (A), Vaniyambadi

முனைவர் கோ.விசயராகவன்
இயக்குநர், தமிழ் வளர்ச்சித்துறை. சென்னை.

Dr. G.Vijaya Rahgavan
Director, Tamil Valarchi Thurai Chennai.

முனைவர் ஞா.சுஜாதா — Dr.G.Sujatha
முனைவர் சா.அன்னபூர்ணா — Dr. Ch.Anna Purna
முனைவர் ஜி.பாஸ்கர் யாதவ் — Dr. G.Bhaskar Yadav
முனைவர் வனஜாஷி — Dr.Vanajakshi
முனைவர் மு.கோமதி — Dr.M.Gomathi
கேப்டன் முனைவர் பா.வேலம்மாள் — Captain Dr. P.Velammal
திருமதி. எஸ்.ஜோதி — Smt. S. Jyothi
முனைவர் விமலா அண்ணாதுரை — Dr. Vimala Annadurai
திருமதி. சுசா சரவணன் — Tmt. Susa Saravanan

88. தமிழ் நாடகங்களின் தோற்றமும் கோட்பாடுகளும் ... 431
ஜா.வளர்மதி,

89. కేశవరెడ్డి నవలలు - పరిచయం ... 436
డా॥ఎస్. శారద,

90. ಚಂದ್ರಗಿರಿ ತೀರದಲ್ಲಿ : ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಂವೇದನೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ... 439
ಸೌಮ್ಯ.ವಿ

91. 'పంచమం' నవల - రాజకీయం ... 445
డా॥ మంథని శంకర్, లెక్చరర్

92. పాకుడు రాళ్ళు నవల - వస్తుచిత్రణ ... 449
- డా॥ కె. లక్ష్మీనారాయణరెడ్డి

93. మనిషిలో పశుత్వాన్ని స్పృశించిన నవల — మునెమ్మ ... 452
డా. ప్రకాశరావు

స్త్రీ జీవితాన్ని చిత్రించిన వాసిరెడ్డి సీతాదేవి నవలలు ... 456
డా. జడా సుబ్బారావు, తెలుగు లెక్చరర్

డా॥ అక్కినపల్లి సుబ్బారావు నవలలు - భారత్–అమెరికాల మధ్య సామాజిక జీవనం- తులనాత్మక పరిశీలన ... 462
డా॥ పులపర్తి శ్రీనివాసరావు

ಗುಡ್‌ಅರ್ಥ್ ಕಾದಂಬರಿ : ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ... 470
–ಡಾ. ಅಪ್ಪಗೆರೆ ಸೋಮಶೇಖರ್

ಓಂ ಣಮೋ : ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯ ಬಿಂಬಗಳು ... 475
ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಗಿಣಿ ಮ ಶಿರಗಾರ

ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಗ್ಗ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ... 477
ಪ್ರೊ. ಓ. ನಂಜುಂಡ

గూడ అంజయ్య పొలిమేర నవల – ఇతివృత్త పరిశీలన ... 482
–డా॥యం.ప్రసాద్

101. దళిత మహిళా చైతన్య నవల "మోహిని" ... 490
- ఎలగొండ రాములు

102. బాను 'సంగతి' జాజులగౌరి 'వోయినం' నవలలు తులనాత్మక పరిశీలన ... 494
కొండపల్లి రమేష్

103. ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾನಾಯಕರ 'ನೆಲೆಬೆಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿ ... 501
ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್ ಬಿರಾದಾರ

104. తెలుగు నవల సాహిత్యంలో వివిధ దశలు ... 505
డా॥ సి.హెచ్. చంద్రయ్య

105. ముదిగంటి సుజాతారెడ్డి నవలలు - ' తెలంగాణ స్త్రీల జీవితం ' ... 511
డా॥ రాగ్యానాయక్ ఆదావతు

106. అరుదైన నవలా రచయిత – నాయుని కృష్ణమూర్తి ... 515
యం. దీనదయాళం,

107. "మృత్యుంజయులు" ధీర వనిత రాములమ్మ ... 519
సంస్కృతి సమ్మాన్, పరిశోధక కలిక – డా॥ అదువాల సుజాత

108. జీవితాదర్శం - చలం నవల విశ్లేషణ ... 527
ANJANEYULU

109. చలం నవలలు - విశ్లేషణాత్మక పరిశీలన ... 534
డా॥ జి.భాస్కర్ యాదవ్

110. మైదానం నవల విశ్లేషణ ... 541
డా॥ బోదమంజుల, M.A.,TPT, (Ph.D)

111. उपन्यास और नारीवाद ... 550
अफ्रीदी अहमद ४ सेमिस्टर,बी.बी.ए

112. తొలి తెలుగు నవల - కంబుకంధర చరిత్ర ... 553
Dr. KARRE SADASHIV,

113. తెలుగు నవలలో మనో వైజ్ఞానిక యుగము - సమకాలీన ... 557
పరిశోధక విద్యార్థి

... అమాయు, శిల్ప, ఓర్పులేనితనం లాంటి బాధాలు వెలకోవేటట్లు చేసింది. దీని కారణంగా ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థ విచ్ఛిన్నమై నానా స్థాయిలో విభేదించుకునే పరిణామాలు పల్లెల్లో కనిపిస్తున్నాయి. ఈ ... విలువలను రక్త సంబంధాలను మర్చి పోవడమన్న. నేడు పల్లెల్లో ప్రపంచీకరణ ప్రభావం ఫలితంగా ... మనుషుల్లో వచ్చే విపరీతమైన భావాలను రచయిత్రి చక్కగా తెలిపింది.

... మెట్టబాయి, గాడిబాయి, చింతబాయిల మీద రియల్ ఎస్టేట్ వాళ్ళ కన్ను పడింది. హైవేలో ఉన్న ... భూముల్ని తక్కువ ధరకు కొన్న ప్లాట్లుగా విభజిస్తే అధిక లాభాలకు ప్లాట్లను అమ్ముకోవచ్చని ముందుగా ... బాయి మీద కన్నేసి క్రమక్రమంగా ఒక్కొక్క బాయిని కొంటుంటే ఈ విషయం సత్తెయ్య చెవిలో ... ఒక్కసారిగా బ్యాంకులో చూడని డబ్బు కళ్ళపడ్తుందని తెల్సి అతని ఆశలు మళ్ళీ చిగురించాయి.

... ఉన్నన్ని పలాలలో బాగమైన దళితులకు కొంచెం భూమి ఉన్న ఆ భూమిని కూడా రియల్ ఎస్టేట్ ... ప్రభావం వల్ల ఆ కొత్త భూమిని అమ్ముకొంటుంటారు. ఈ భూమిని అమ్ముకునే విషయంలో రక్త ... సంబంధికులలో గొడవలు జరుగుతాయి. తన మన అనే బంధాలను మరచి డబ్బుకి ఆశపడి రక్త ... బంధాలకు, మానవత్వానికి విలువ లేకుండా మనుషులు మారుతున్నారు. ఈ 'హాయినం' నవలలో ... సత్తెయ్యను చూపిస్తూ ప్రపంచీకరణ ప్రభావం వల్ల మానవ సంబంధాలు ఎలా నాశనమవుతున్నాయో ... రచయిత్రి ఇందులో చూపెడుతుంది.

... అదే విధంగా బాసు 'పంగితె' నవలలో కూడా ఒక సందర్భంలో వెల్లయమ్మ తన మాటలలో ... కుటుంబ విచ్ఛిన్నాన్ని ఈ విధంగా చెబుతుంది - "మైకన్ని తల్లిది యేందాలో యేమో. దాని ... దొరే దావ్వుంచుకుని యిద్దరు పెండ్లాలోని అల్లాడుతుండు. యెప్పుడ్ యింటికొస్తడు. ... పిల్ల దావమ్మకు కడుపు జేసి పోతడు. అట్లా ఇప్పుడు ఏడో బిడ్డను కడుపుల మోస్తంది. ఈ ... తర్వాత ఆపరేషన్ జేస్కోంటదట, పిల్లలుగాకుంట" అని అంటుంది. ఈ విధంగా మైకన్ని ... నానా కుటుంబ విధులు పట్టించుకోకుండా ప్రపంచీకరణలో భాగమై తిరుగుతాడు. ఈ ... 'హాయినం-పంగితె' నవలలో దళితుల జీవన విధానంలో ప్రపంచీకరణ ప్రభావం విధానంలో ... టుంది.

ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾನಾಯಕರ 'ನೆಲೆಬೆಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಸ್ತ್ರೀ ಗತಿ

ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್ ಬಿರಾದಾರ
ಕನ್ನಡ ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಎ ವ್ಹಿ ಪದವಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ
ಆಳಂದ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲಬುರಗಿ
ಮೊಬೈಲ ನಂ. ೯೧೯೭೭೩೬೦೦೦೭
Email-shiladevibiradar78@gmail.com

103

ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾನಾಯಕರ ನೆಲೆ-ಬೆಲೆ ಕಾದಂಬರಿಯು ಸುಧಾ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ಕಾದಂಬರಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಬರಹಗಾರರು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ, ಮಹಿಳೆಯರ ಕಾಳಜಿ, ಜನಪರ, ಜೀವಪರ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಠ್ಯಗಳ ಮೂಲ ಆದ್ಯತ ತತ್ವದಂತೆ ಮನರಂಜನೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಪಂಥದ ಲೇಖಕರು ಭಾವಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಆದರಾಚೆಯ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು, ಸಮಾಜದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು, ನೈತಿಕ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು, ಮಹಿಳೆಯರ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು, ಜನಪರ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಜೀವಪರ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮನರಂಜನೆಯ ಜೊತೆ ನಿರೂಪಿಸುವ ಲೇಖಕರು, ಕವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯರಾಗತೊಡಗಿದ ಸಂದರ್ಭವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿಯರಲ್ಲಿ ಗೀತಾನಾಗಭೂಷಣ ಅವರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಗಮನಸೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾನಾಯಕ್ ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಕಾದಂಬರಿ ಕೃತಿಗಳು ಕೇವಲ ಎರಡೇ ಆದರೂ ಸತ್ವ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾನಾಯಕರ ನೆಲೆ ಬೆಲೆ ಕಾದಂಬರಿಯು ಬಂಡಾಯದ ಆಶಯವನ್ನು ಉಳ್ಳದ್ದೆಂದು ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ವಿಜಯಶ್ರೀ ಸಬರದ ಅವರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯೆಂಬಂತೆ ಕಂಡರೂ ಅಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯದ ಧ್ವನಿಗಳು ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳದೆ ಹೋದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಮಹಿಳೆಯರ ನಿಲುವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪಾತ್ರಗಳು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂಡಾಯದ ಕೂಗನ್ನು ಒಂದು ಹಂತದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೂಗಿರುವುದು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ.

. ಕನ್ನಡ ನೆಲದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಹಳ ಅಪರೂಪವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅದು ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವರದೋ, ಕೆಳಜಾತಿಯವರದೋ, ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದ್ದೋ, ಬಡವರ್ಗದ್ದೋ, ಅಕ್ಷರಸ್ಥ ವರ್ಗದವರದ್ದೋ ಇಲ್ಲವೆ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥವರ್ಗದವರದ್ದೋ ಎಂಬ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತೆ ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ. ಮೇಲ್ಜಾತಿಯ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಸಮಾಜದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತಲೂ ತಳಸಮುದಾಯದ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ತಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು, ಎದೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು, ದಿಟ್ಟತನವನ್ನು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕವಾದ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲ ಪಠ್ಯಗಳು ದಾಖಲಿಸಿವೆ. ಮೇಲ್ಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿವಿಧ ಪಾಶಗಳಿಂದ ಬಂಧಿತರಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆಸೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲು ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾನಾಯಕ ಅವರ ನೆಲೆ-ಬೆಲೆ ಕಾದಂಬರಿಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜಯಾ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರದ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀಲೋಕದ ಅಂತರಂಗ-ಬಹಿರಂಗಗಳನ್ನು ಪುರುಷ ಪಾತ್ರಗಳ ಜೊತೆಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಚ್ಚಿಡುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಹೋನ್ನತ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಸಮಗ್ರ ನೋಟ

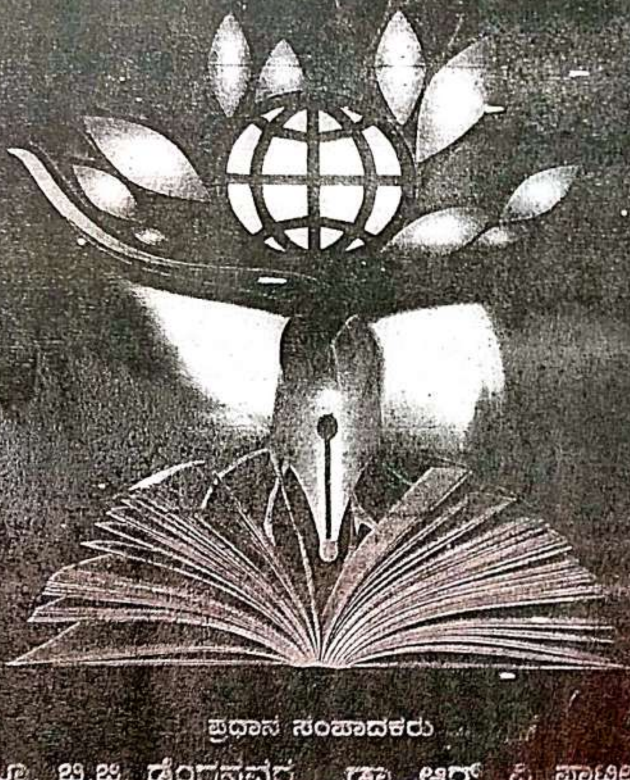

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಜಿ. ಡೆಂಗನವರ ಡಾ. ಆರ್. ವಿ. ಪಾಟೀಲ

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ. ಪಾಟೀಲ

ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಜಯಪುರ

MAHONNATA : Cheif Edited by : Prof. B. B. Denganavar, Basaveshwar degree College Basavan Bagevadi. Dr. R. V. Patil, J.S.S. Degree College, Vidyagiri-Dharwad

Co-Editor	: Dr. M. S. Maganageri, Dr. S. M. Nalatavad
Publisher	: Soumya Prakashan BJP-F-27-2012-13 Mahabaleswar Colony, Vijayapur
First Edition	: 2018
©	: Publisher
Copies	: 1000
Pages	: xviii + 386
Price	: Rs. 300/-
Book Size	: Demy 1/8
Paper Used	: 70 GSM N.S. Maplitho
ISBN	: 978-93-83813-32-2

ಮಹೋನ್ನತ	: ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಸಮಗ್ರ ನೋಟ
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು	: ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಬಿ.ಡೆಂಗನವರ ಡಾ. ಆರ್. ವಿ. ಪಾಟೀಲ
ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು	: ಡಾ. ಎಸ್. ಎಂ. ನಾಲತವಾಡ ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ಮಾಗಣಗೇರಿ
ಪ್ರಕಾಶಕರು	: ಸೌಮ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಬಿಜೆಪಿ-ಎಫ್-೨೭-೨೦೧೨-೧೩ ಮಹಾಬಳೇಶ್ವರ ಕಾಲೋನಿ, ವಿಜಯಪುರ
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ	: ೨೦೧೮
ಹಕ್ಕುಗಳು	: ಪ್ರಕಾಶಕರವು
ಪ್ರತಿಗಳು	: ೧೦೦೦
ಪುಟಗಳು	: xviii + ೩೮೬
ಬೆಲೆ	: ರೂ. ೩೦೦/-
ಪುಸ್ತಕದ ಆಕಾರ	: ಡೆಮಿ ೧/೮
ಬಳಸಿದ ಕಾಗದ	: ೭೦ ಜಿ.ಎಸ್.ಎಮ್. ಎನ್.ಎಸ್.ಮ್ಯಾಪಲಿಥೋ

ಮುದ್ರಕರು :

ತ್ವರಿತ ಮುದ್ರಣ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ವಿಠ್ಠಲ ಮಂದಿರ ರೋಡ, ಗದಗ – 582 101
Email : chaitanyaoffset@gmail.com
Mobile : 8884495331, 9448223602

ಓದಿನೊಳಗಣ ಪ್ರವೇಶದ ನಿವೇದನೆ...............

ಭಗವಂತನ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಒಂದು ವಿಸ್ಮಯ, ಇಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳು, ಸಂಗತಿಗಳು, ದಾರ್ಶನಿಕತ್ವವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಭಗವಂತನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಚರಾಚರ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿರುವುದು. ಆ ವಸ್ತು ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲ ಚೇತನಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿವೆ. ಸದಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಹಸಿರು ಬನಸಿರಿಗಳಿಂದ, ತರುಕಲ್ಪತರುಗಳಿಂದ ಸೊಗಯಿಸುವ ಭೂದೇವಿ ಸೃಷ್ಟಿಸೊಬಗಿನ ಮುಕುಟಮಣಿಯಾಗಿರುವಳು. ಅವಳ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಜೀವಕೋಟಿಯ ಜೀವನದ ಯಾತ್ರೆಯು ಸಾಗುತಿರುವುದು. ಇಂಥ ಘನ ಚೇತನದ ತಾಯಿಯ ಒಡಲ ಬಾಂದಳದಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಡುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜೀವಿ ಮನುಷ್ಯ ಎಲ್ಲ ಮಜಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸದಾ ಹೊಸ ಚಿಂತನ ಮಂಥನಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಬದುಕಿನ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವು ಅಮೂಲ್ಯ ಅಂತಹ ಅಮೂಲ್ಯಯುತ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಭರಿತವಾಗಿಸಿ; ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತಾ ಮನಸ್ಸು, ಹೃದಯವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯಿಸಿದ ರಸಾಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮನಸ್ಸುಗಳು ಸದಾ ತುಡಿಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅಂಥವರು ಭಗವಂತನ ಗಮನದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಭಗವಂತ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುತಿರು ಎಂದು ಸದಾ ಇವರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತವಾಗುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿ ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದಂತಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗುವುದೇ ಬದುಕಿನ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಸತ್ಯ ಇಂತಹ ಆಯಾಮ, ಅಸ್ಮಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಆಲೋಚಿಸುವ ಮನಸುಗಳ ಸಂಗಮ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಬರವಣಿಗೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಚರ್ಚೆ, ವಿಚಾರ, ಸಂಗೋಷ್ಠಿ, ಸಂಕಿರಣಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ದೈವ ಸಂಕಲ್ಪವೇ ಸರಿ.

ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಂಥನಾಳ ಮಹಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಪರಿಶ್ರಮ. ಡಾ. ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಉದ್ದೇಶ, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲರ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಗೊಳಿಸಿದವರು, ಶಿಕ್ಷಣದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹರಿಕಾರರಾಗಿ ಇಂದು ನಾಡಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಬಿ. ಎಲ್. ಡಿ. ಇ. ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆಧುನಿಕರಣಗೊಳಿಸಿದವರು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಡಾ. ಎಂ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲರು. ಇವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ, ಸಂಶೋಧನೆ, ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ, ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟನಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಿರಂತರ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವರು. ಇದನ್ನು ದೇಶದ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಸಂಶೋಧನ ಅಧ್ಯಯನ

೭೪. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ೨೯೧
• ಪ್ರವೀಣ ಆರ್.
೭೫. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರ ೨೯೫
• ಡಾ. ರೇಣುಕಾಬಾಯಿ ತಿ. ಎಮ್.
೭೬. ಸಮಕಾಲೀನ ಮಹಿಳಾ ಕಾವ್ಯ : ಸ್ತ್ರೀ–ಪರ ಚಿಂತನೆ ೨೯೮
• ಡಾ. ದೀಪಾ ಇಂಗಳೆ
೭೭. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯರೂಪಗಳ ಅಂದು ಇಂದು ೩೦೧
• ಸವಿತಾ ಕೋಳಿ
೭೮. ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಂಡಾಯ ಬರಹಗಾರರು ೩೦೪
• ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ
೭೯. ದಲಿತ ಮತ್ತು ಬಂಡಾಯದ ತಾತ್ವಿಕ ಚಿಂತನೆ ೩೦೮
• ಸೋಮಶೇಖರ್ ಬಿ.
೮೦. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು ೩೧೧
• ಡಾ. ಸುಜಾತ ಎಸ್. ದೇವರಮನಿ
೮೧. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ
ಉಲ್ಲೇಖಿತ – ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ೩೧೪
• ಡಾ. ಎಚ್. ಎಮ್. ಚನ್ನಪ್ಪಗೋಳ
೮೨. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇಸೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಜಾಗತೀಕರಣ ೩೧೭
• ಮಹಾದೇವಿ ಬಸರಗಿ
೮೩. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ೩೧೯
ಮಾಮಿಯೋ (ನಕಲು) ಬೋಧನಾ ಪದ್ಧತಿ
• ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಎಸ್. ಹಿರೇಮಠ
೮೪. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ವಾಟ್ಸ್ಆಪ್ ೩೨೨
• ಡಾ. ಅರುಂಧತಿ ಎಫ್. ಬದಾಮಿ
೮೫. ದಲಿತತೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆ ೩೨೫
• ಶರಣಪ್ಪ ಗಬ್ಬೂರು
೮೬. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕತೆ ೩೨೮
• ಶಾಲಪ್ಪಾ, ಮ. ಮಡಿವಾಳರ
೮೭. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ೩೩೨
• ಡಾ. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶ್ರೀ ನಾಗರಳ್ಳಿ
• ಶ್ರೀಮತಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸುಚ್ಚಿ

೮೮. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರೇಡಿಯೋ ದೂರದರ್ಶನ ೩೩೭
• ಡಾ. ಸಂಗಯ್ಯ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪಯ್ಯನಮಠ
೮೯. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪ ೩೪೦
• ಸುರೇಶ ಎನ್.
೯೦. ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿನ ನರಗುಂದ ಪರಿಸರ ೩೪೩
• ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ
೯೧. ರೈತರ ಅಮ್ಮನ ಹಬ್ಬ ೩೪೭
• ಪ್ರೊ. ಪ್ರಸನ್ನ
೯೨. ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ೩೫೦
• ಡಾ. ಪದ್ಮಾ ಎಲ್. ಹೊಸಕೋಟಿ
೯೩. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನಪದ ವೈದ್ಯ ೩೫೩
• ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿ ರಾಮರೆಡ್ಡಿ
೯೪. ಜಾಗತೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ೩೫೬
ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು
• ಡಾ. ಎಂ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ
೯೫. ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳು: ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ೩೫೯
• ಡಾ. ವಾಯ್. ವಾಯ್. ಕೊಕ್ಕನವರ
೯೬. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸ್ಥಿತಿ–ಗತಿ ೩೬೩
• ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಆರ್. ಅಂಬಲಿ
೯೭. ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಳೆ– ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀಪರ ದೃಷ್ಟಿ ೩೬೮
• ಮಂಜುಳ ಜಿ.
೯೮. ಜೀವ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ : ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ ಒಂದು ವಿವೇಚನೆ ೩೭೪
• ಸ್ವಾಮಿ ಕೆ. ಎಸ್.
೯೯. ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗದ ಚಿತ್ರಣ ೩೭೯
• ವಿನಯ ನಂದಿಹಾಳ
೧೦೦. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಟಾಪ್' ಪದ ಬಳಕೆಯ ವಿನ್ಯಾಸ ೩೮೪
• ರವೀಂದ್ರ

ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಂಡಾಯ ಬರಹಗಾರರು

• ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ

೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಗಮನದಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು. ಅವರ ಪರಿಣಾಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಡಿತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಪ್ರಬಂಧ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ, ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮೂಡಿಬಂದವು. ಈ ತೆರನ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು, ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಂತೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಯಿಕರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿ ರಚನೆಯ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸತ್ವ ಶಕ್ತಿ, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯರೆಂದೆನಿಸಿದ ಶಾಂತರಸ, ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ, ಗೀತಾನಾಗಭೂಷಣ, ಮತ್ತು ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತನಾಯಕರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶಾಂತರಸ : ಶಾಂತರಸರು ರಾಯಚೂರಿನ ಸಮೀಪದ ಹೇರೂರಾಳದಲ್ಲಿ ಎಪ್ರಿಲ್ ೭, ೧೯೨೪ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಚೆನ್ನಬಸವಯ್ಯ, ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಮ್ಮ ಎಂಬ ಅನುಭಾವಿ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ಶಾಂತರಸರು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆದ ಪುಣ್ಯವಂತರು. ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವಗೋಷ್ಠಿ, ವೇದಾಂತ ಚರ್ಚೆ ಮುಂತಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿಸರಗಳು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚೈತನ್ಯ ಜಾಗೃತವಾಗಲು ಕಾರಣವಾದವು. ೧೯೪೪ರಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿ ರಾಯಚೂರಿನ ಹಮ್‌ದರ್ದ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ವೃತ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಂತರಸರು ಪದವಿ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಅದೇ

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯಿಂದ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದರು.

ನಿರ್ಜೀವನಾಡು, ೧೯೪೮, ಸತ್ಯಸ್ನೇಹಿ ೧೯೬೧, ಸಂಜು-ನೊರೆವಾಲು ೧೯೬೭, ಮರೆಯಾದ ಮಾರಮ್ಮ ಮತ್ತು ಶರಣಬಸವ ಎಂಬ ಐದು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಶಾಂತರಸರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೫೫ರಲ್ಲಿ ಅಮರಾನಂದರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಎಂಬ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೭೬ರಲ್ಲಿ ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯ ದಂಪತಿಗಳು, ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ ನಿಧಿ ಶಿವಾನುಭವ ಚರಚಕ್ರವರ್ತಿ ನಾರದಗಟ್ಟೆ ಚೆನ್ನಬಸವ ಸ್ವಾಮಿಗಳು, ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಬಸರೀಗಿಡದ ವೀರಪ್ಪನವರು, ೧೯೮೮ರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಅಪ್ಪ ಅವರು, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಬಾರಾಮಾಸ ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಬಹುಮುಖೀ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಬಹುರೂಪ, ೧೯೭೪ರಲ್ಲಿ ಬಸವಪೂರ್ವ ಯುಗದ ಶರಣರು, ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಎಡೆದೊರೆ ನಾಡಿನ ಅನುಭಾವಿ ಕವಿಗಳು, ೧೯೭೫ರಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿವಶರಣರು, ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ವಚನಕಾರ ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ –ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೋಕಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಗೆ ಗಜಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದವರು ಎಂಬ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ೫೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಡಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ವಿವಿಧ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶಾಂತರಸರ ಸತ್ಯಸ್ನೇಹಿ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ೧೯೬೨ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ಪುರಸ್ಕಾರ ಲಭಿಸಿದೆ. ನಾಯಿ ಮತ್ತು ಪಿಂಚಣಿ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಧಾರವಾಡದ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಬಹುಮಾನ, ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿದೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಮನ್ನಣೆ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ೧೯೯೨ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ೧೯೯೫ರಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಆರ್. ಪಾಟೀಲ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಬೀದರಿನ ಕಂಬಳಿವಾಲೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಇವರಿಗೆ ದೊರಕಿದ್ದು, ೧೯೯೭ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಗೌರವ ಸದಸ್ಯತ್ವ ನೀಡಿರುವುದು ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಸಂದ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿವೆ. ೧೯೯೨ರಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರಿನ ಎರಡನೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ, ಮತ್ತು ೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ ಬೀದರನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ೭೨ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರಹಗಾರರಲ್ಲಿ ಶಾಂತರಸರದು ತುಂಬ ಅಪರೂಪದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಕಳೆದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೋಧನೆ, ಸಂಶೋಧನೆ ಸೃಜನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ, ಪ್ರಸಾರಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವ ಸಂಗತಿ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗವು ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಮೌಲಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಜನಾನುರಾಗಿಯಾಗಿರುವುದು. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಕಲನ ಮಾಲೆ, ದತ್ತಿ ಉಪನ್ಯಾಸ, ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ, ಹೈದರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ, ವಿಮೋಚನಾ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಮಾಲಿಕೆ, ಅಲಕ್ಷಿತ ವಚನಕಾರರ ಮಾಲಿಕೆ ಹೀಗೆ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಸಾರಾಂಗವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕಲಾನಿಕಾಯ, ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ ನಿಕಾಯ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಿಕಾಯದ ಸಂಶೋಧನಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸಾರಾಂಗವು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಲಾಗಂಗಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಡಿಯಲ್ಲಿನ 'ಹಿರಿ-ಕಿರಿಯ ಸಂಶೋಧಕರು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು, ಪ್ರಕಟಿಸಲೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸಾರಾಂಗವು ಡಾ. ಹಣಮಂತ ಬಿ. ಮೇಲಕೇರಿ, ಡಾ. ಜೈಶೇನಪ್ರಸಾದ ರೇವಣಪ್ಪಾ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಕನ್ನಡ ದಲಿತಸಾಹಿತ್ಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಚಿಂತನಶೀಲ ಪರಿವರ್ತನಪ್ರಿಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಆರ್. ನಿರಂಜನ
ಕುಲಪತಿಗಳು
ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕಲಬುರಗಿ.

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಕಲಬುರಗಿ

ISBN 978-81-920449-2-7

ಕನ್ನಡ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸಂಪುಟ ೪

ಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಪ್ರೊ. ಎಚ್.ಟಿ. ಪೋತೆ

ಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಹಣಮಂತ ಬಿ. ಮೇಲಕೇರಿ
ಡಾ. ಜೈಶೇನಪ್ರಸಾದ ರೇವಣಪ್ಪಾ

೧೧ **ದಲಿತ ಪರಿಭಾಷೆ ಅನನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿರೋಧ**

- ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಕೆ. ಧಾಮಣ್ಣವರ / ೭೨

೧೨ **ದಲಿತ ಶರಣ ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ**

- ಬಸವರಾಜ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಭಾಸ್ಕರ್ / ೭೮

೧೩ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿಂತಕ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್**

- ಪ್ರಕಾಶ ಎಚ್. ಸಂಗಮ / ೮೩

೧೪ **ಕನ್ನಡ ದಲಿತ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್**

- ರಾಜಕುಮಾರ ಎಸ್. ಮಾಳಗೆ / ೮೯

೧೫ **ಶಾಂತರಸರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂವೇದನೆ**

- ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ / ೯೫

೧೬ **ದಲಿತ ಕಥೆಗಾರ ಡಾ. ಎಚ್.ಟಿ. ಪೋತೆ**

- ಗೌತಮ ಬಕ್ಕಪ್ಪ / ೧೦೨

೧೭ **ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ದಲಿತ ಚಳವಳಿಗೆ ಬಿ.ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ**

- ಡಾ. ವಸಂತ ವ್ಹಿ. ನಾಶಿ / ೧೦೬

೧೮ **ಸಗರನಾಡಿನ ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆ :**

- ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ ಎಂ. ಬಡಿಗೇರ
- ಡಾ. ಸಂತೋಷಕುಮಾರ ಎಸ್. ಕಂಬಾರ / ೧೧೧

೧೯ **ದಲಿತ–ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನತೆ**

- ಡಾ. ಎಂ.ಬಿ. ಕಟ್ಟಿ / ೧೧೬

೧. ಎಚ್.ಟಿ. ಪೋತೆ ಅವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂವೇದನೆ

● ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಅಸುಂಡಿ.

'ಇಕ್ಕಲ್ರ್... ವದೀಲ್ರ್... ನನ್ ಮಕ್ಳ ಚರ್ಮಾ ಎಬ್ಬಲ್ರ್...' ಎಂಬಂತಹ ಆಕ್ರೋಶದ ವಾಕ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಗೊಂಡ ದಲಿತ–ಬಂಡಾಯ ಕಾಲಘಟ್ಟ, ಶತ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಸಮಾಜದ ಜೊತೆಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದಲೂ ಬಹಿಷ್ಕೃತಗೊಂಡವನಿಗೆ ಬಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಊರಿನಿಂದ ಗಾವುದ ದೂರವಿದ್ದವರೂ ಅಕ್ಷರದ ಮೂಲಕ ಬಿಂಬಿತಗೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮೂಕನಿಗೆ ಬಾಯಿ ಬಂದು ತೊದಲು ನುಡಿಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ದಲಿತ ಚಳವಳಿಯ ತೀವ್ರತೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಕ್ರೋಶದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದ ದಲಿತ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರೇ 'ಇಕ್ಕಲ್ರ್.. ವದೀಲ್ರ್...' ಎಂದು ಬರೆಯಲಾರೆ ಎಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರರ್ಥ ದಲಿತರ ಮೇಲಿನ ಶೋಷಣೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ, ದಲಿತರ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸುಖದ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೋರಾಟದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ.

70ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯ ಕಿಡಿಯಂತಿದ್ದ ಕವಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿರುವುದು ದಲಿತ ಚಳವಳಿ ತನ್ನ ತೀವ್ರತೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು, ಹಿಮ್ಮುಖ ಚಲನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರ ಸಂಕೇತ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಗೆ ತಲುಪಿದ ಅದೇ ಸಮುದಾಯದ ಜನ, ಸಮುದಾಯದ ಅನನ್ಯತೆಗಳಿಂದ ದೂರವಿದೆ. ಬುದ್ಧ, ಬಸವ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮೊದಲಾದವರ ಚಿಂತನೆಗಳು ಕೇವಲ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ, ಘೋಷಣೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ದಲಿತರ ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ ಬಿಂಬಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಪವಾದ ಇಂದು–

ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ದಲಿತ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದಲಿತ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ದಲಿತರ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಹಲ್ಲೆಗಳು, ಕ್ರೌರ್ಯಗಳೆ ಹಾಡಾಗಿ ರೂಪ ತಾಳಿವೆ. ದಲಿತ ಕಾವ್ಯವು ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಆಕ್ರೋಶ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ಹೊಸ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕನಸುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ದಲಿತರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶಕ್ತಿ ನೀಡಿದ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರರೇ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಕೇಂದ್ರ ಶಕ್ತಿ. ದಲಿತರ ಬಾಳಿಗೆ ಬೆಳಕು ಬರಲು ಕಾರಣರಾದ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುತೇಕ ಕವಿಗಳು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹೊನಲಾಗಿ ಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ದಲಿತರ ಎಷ್ಟೋ ಘಟನೆಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕನ್ನಡ ದಲಿತ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

❖

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು :

1) ಕನ್ನಡ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನೆಲೆ – ಡಾ. ಜಿ. ಆರ್. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ
2) ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆ – ಡಾ. ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ
3) ದಲಿತ ಚರಿತ್ರೆ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು – ಡಾ ಎನ್.ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಸೋಸಲೆ
4) ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ – ಡಾ. ಎಚ್. ಟಿ. ಪೋತೆ
5) ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ – ಡಾ. ಎಂ.ಆರ್. ಚಲವಾದಿ

೧೫. ಶಾಂತರಸರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂವೇದನೆ

● ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ

"ಯಾವ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಬರೆದು ತೋರಿಸಲಯ್ಯ
ನನ್ನ ಜನಗಳಿಗಾದ ಎದೆಯ ಬ್ಯಾನಿ
ಲೂಟಿಗಾರರೆ ಇಲ್ಲಿ ಲೀಡರಾಗುವ ಹೊತ್ತು
ನಿಲ್ಲಲಾರದು ನಿತ್ಯ ನಡೆವ ಖೂನಿ"

– ಬಂಡಾಯ ಗೀತೆ: ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ, ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ಪ್ರಬಂಧ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮಾದರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದು ಕನ್ನಡದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಗಳು ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯಿಂದ, ಅನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದುಕೊಂಡವುಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವು ಕನ್ನಡದ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಮೆರೆದ ಕನ್ನಡ ಸೃಜನಶೀಲ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಈ ಹೊತ್ತು ಅಭಿನಂದಿಸಲೇಬೇಕು. ಇವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ನೆಲದಾಳದ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಕಾರಗಳೇನೋ ಎಂಬಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರವು ಕನ್ನಡ ನೆಲಕ್ಕೆ ಆಂಗ್ಲರ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ದಾಖಲು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಕಾವ್ಯದ ಹುಲುಸು ಬೆಳೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಚದುರಿ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್

ಕವಿ, ವಿಮರ್ಶಕ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕ ಡಾ. ಕೈಲಾಸ ಶಾಂತಪ್ಪ ಡೋಣಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರುವ ನನ್ನ ತರುಣ ಸ್ನೇಹಿತ. ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನವರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂವೇದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇನೋ ಎಂಬ ನಿರಾಶಾಭಾವಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೆಂಬಂತೆ ಕೈಲಾಸರ ಆಸಕ್ತಿಗಳ ಹರಹು ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. **'ನೋಟದೊಲ್ಲೊಂದಿಷ್ಟು'** (ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ) ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ 2012-13 ರ 'ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ'ದ ಸಂಕಲನಕಾರರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ಕೈಲಾಸ್ ಬದ್ಧತೆಯುಳ್ಳ ಲೇಖಕ ಎಂಬುದನ್ನು ಆತ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಹದಿನೈದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಡಿ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ನಿದರ್ಶನಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಅರಿವಿನ ಮಾರ್ಗ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಒಟ್ಟು 23 ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. 'ಅರಿವಿನ ಮಾರ್ಗ'ದಲ್ಲಿರುವ ಲೇಖನಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಯುವಲೇಖಕರು ಬರೆದಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನ ಶೀಲರಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬಂಡಾಯ ಲೇಖಕರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಲೇಖನಗಳಿವೆ. ಬಂಡಾಯ ಕಥೆಗಳು, ಕವಿತೆಗಳು, ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಾಗಿರುವ ತರುಣ ಲೇಖಕರ ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೈಲಾಸ್ ಒಂದೆಡೆ ತಂದು ಓದುಗರ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿರುವುದು ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ಬಡತನ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ದಮನ-ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಚೆಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳಕು ಯಾವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಶಿಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿರುವ ಈ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸಂಕಲನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸ್ ಅವರ ಅಭಿರುಚಿ ಮತ್ತು ನಿಲುವುಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಶೋಷಣೆಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಎಂಬ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಪರವಾಗಿರುವ ಕೈಲಾಸರ ನಿಲುವು ಈ ಲೇಖನಗಳ ಆಯ್ಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ. ತಾನೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ, ಇತರ ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕರನ್ನೂ ಬೆಳೆಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರುವ ಕೈಲಾಸ್‌ಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯಲಿ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸೀಮೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಈ ಪ್ರತಿಭಾವಂತನಿಗೆ ಶುಭವಾಗಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

- ಡಾ. ಬಂಜಗೆರೆ ಜಯಪ್ರಕಾಶ

ಬೆಲೆ ₹ : 190/-

9 788194 314400

ಅರಿವಿನ ಮಾರ್ಗ

(ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ)

ಡಾ. ಕೈಲಾಸ ಶಾಂತಪ್ಪ ಡೋಣಿ

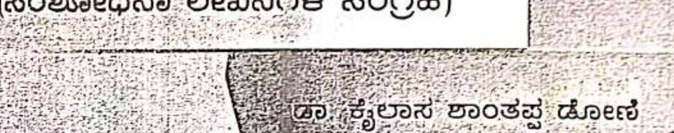

ARIVINA MAARGA - By : **Dr. Kailas Shanthappa Doni**
Ankusha Nilaya, Bheema Nagar, Kadaganchi, Aland (Tq.),
Kalaburgi (Dist.) - 585311 Mobile : **+91-9632775779**

Published by : **Sneha Book House,** No. 165, 10th Main, Srinagar,
Near Srinagar Bus Stand, Bengaluru - 560050.
Mob. : **+91-98450 31335**
e-mail : snehabookhouse@gmail.com

© ಹಕ್ಕುಗಳು : ಲೇಖಕರು

ISBN : 978-81-943144-0-0

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ	:	2019
ಪ್ರತಿಗಳು	:	1000
ಪುಟಗಳು	:	200
ಬೆಲೆ	:	₹ 190/–
ಆಕಾರ	:	ಡೆಮಿ 1/8
ಕಾಗದ ಬಳಕೆ	:	70 ಜಿಎಸ್‌ಎಂ. ಎನ್.ಎಸ್. ಮ್ಯಾಪ್ಲಿಥೊ
ಮುಖಪುಟ ಚಿತ್ರ	:	ಮುರಳೀಧರ ರಾಥೋಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು
ಒಳಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ	:	ಶ್ರೀ ಸಿ.ಆರ್. ಲೋಕೇಶ್, ಬೆಂಗಳೂರು
ಮುದ್ರಕರು	:	ಸ್ನೇಹ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮೀಡಿಯಾ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಪ್ರಕಾಶಕರು	:	ಸ್ನೇಹ ಬುಕ್ ಹೌಸ್

ಸ್ನೇಹ ಬುಕ್ ಹೌಸ್
ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ಮಾರಾಟಗಾರರು
ನಂ. 165, 10ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಶ್ರೀನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು–560050
ಮೊಬೈಲ್: 9845031335 email snehabookhouse@gmail.com

OnlineShop
www.mybookadda.net

ಅರ್ಪಣೆ

ಈ ನೆಲದ ನುಡಿಕಾರ
ಡಾ. ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರರವರಿಗೆ

೯. ದಲಿತಪರ ಚಿಂತಕ ಮತ್ತು ಪ್ರವರ್ತಕ : ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಫುಲೆ ...೧೦೧
-ಜಗನ್ನಾಥ ಮುತ್ತಣ್ಣ

೧೦. ದಲಿತಕವಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂವೇದನೆ ...೧೦೭
-ಮೇಗರಾಜ ಎಂ. ವಾಡಿ

೧೧. ಕನ್ನಡ ಮಹಿಳಾ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆ : ದಲಿತ ಬಂಡಾಯ ಕವಯಿತ್ರಿಯರು ...೧೧೫
-ಪ್ರೇಮಾಂಜಲಿ ಕಲಕೇರಿ

೧೨. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಬಸವಣ್ಣ ...೧೨೧
-ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚಂದಪ್ಪ ದಂಡಗೋಳ

೧೩. ಡಾ. ಎಚ್.ಎಲ್ ಪುಷ್ಪಾ ಅವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂವೇದನೆ ...೧೨೬
-ನಾಗಪ್ಪ ಎ. ನಾಯ್ಕೋಡಿ

೧೪. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಒಂದು ನೋಟ ...೧೩೧
-ಡಾ. ಸಂಗಣ್ಣ ಎಂ. ಸಿಂಗೆ

೧೫. ದರ್ಗಾರವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆ ಚಿಂತನೆ ...೧೩೪
-ರಾಜಶೇಖರ ಎಸ್ ಹೂಗಾರ

೧೬. ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ : ಒಂದು ಅವಲೋಕನ ...೧೩೯
-ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ ಕೆ.ಎಂ.

೧೭. ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತೆ : ಕೌದಿ ಕಲಾವಿದೆ ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ...೧೫೧
-ಜಿ.ವಿ. ಶಶಿಕಲಾ

೧೮. ಗರತಿ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಹೆಂಡಿರ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣ ...೧೫೮
-ಗೌತಮ ಬಕ್ಕಪ್ಪ

೧೯. ಡಿ.ಎಸ್. ಕುಮಾರ ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ...೧೬೪
-ಡಾ. ಮಹೇಶಕುಮಾರ ರುದ್ರಕರ್

೨೦. ಶಶಿರೇಖಾ ಪ್ರಣಯ ಅರ್ಥಾತ್ ಮಾಯಾ ಬಜಾರ್ ನಾಟಕ ...೧೬೯
-ಸಿದ್ಧಪ್ಪಾ ಹೊಸಮನಿ

೨೧. ಅಮರೇಶ ನುಗಡೋಣಿಯವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂವೇದನೆ ...೧೭೬
-ಗಿರಿಜಾ ಬಿ. ಪಾಟೀಲ

೨೨. ವರ್ತಮಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ...೧೮೧
-ಡಾ. ಶೀಲಾ ದೇವಿ ಬಿರಾದರ

೨೩. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಚಿತ್ರಣ ...೧೮೮
-ಸಾಗರ ದೊಡಮನಿ

ಗೌಡನ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿರುವವನು. ಇಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷವರ್ತುಲದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತೆ ಅನಾಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಕತೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಸಾವಿನ ದೃಶ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಶವವನ್ನು ಹೂಳಿದ ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಬರುವ ಕತ್ತೆಕಿರುಬ ಇವು ಅತ್ಯಂತ ಸಹಜವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದಲಿತ ಕುಟುಂಬದ ಸ್ಥಿತಿಯ ರೂಪಕಗಳಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ, ಕ್ರೌರ್ಯದ ಚಿತ್ರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಮರೇಶರ ಕಥನ ಕಲೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದಾಗುತ್ತಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪಲ್ಲಟಗಳಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶವು ಅಮರೇಶರ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆಯ ನೆಲೆ ಹಾಗೂ ಆಕರವಾಗಿದೆ. ಅಮರೇಶರ ಕಥೆಗಳಾದ 'ದೈವಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಶರಣೆಂಬೆವು'. ಪಕ್ಷಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಪರಿಣಾಮಿ ಕಾಣಿಸದು' ಈ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ದಲಿತರ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಶೋಷಣೆಯ ಒಳಹುಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಾತಿ ವಿರೋಧಿ, ಜಮೀನ್ದಾರಿ ವಿರೋಧಿ ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆ ವಿರೋಧಿ ಇಂಥವೆಲ್ಲ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಲ್ಲದ ಪ್ರಗತಿಪರತೆಯ ಸಾಧನೆಗಳು ಎಂದು ೭೦-೮೦ರ ದಶಕದ ಚಳುವಳಿಗಳು ನಂಬಿದ್ದವು. ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಕೀರ್ಣ ಪದರಗಳನ್ನು ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಶೋಧಿಸುವುದು ಕತೆಗಾರನೆದುರಿನ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಮರೇಶ ನುಗಡೋಣಿಯವರ ಕತೆಗಳು ದಿಕ್ಸೂಚಿಯಾಗಿವೆ.

– ಗಿರಿಜಾ ಬಿ. ಪಾಟೀಲ

□□□

೨೨ ವರ್ತಮಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು

'ಮೂಢ ಎಂದರೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದವನು ಮೂರ್ಖ ಸೋಮಾರಿ, ಆಲಸಿ ಎಂದು ವಿವಿಧ ಅರ್ಥಗಳಿಂದ ಸಂಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದಿ ಅನಾದಿಕಾಲಾದಿಂದಲೂ ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ವಿವೇಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ನಂಬುವುದು. ಕಣ್ಣಿದ್ದರೂ ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದು ಮಗುವಿನ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾಯುವತನಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಆಚರಣೆ ನಂಬಿಕೆಗಳೆಲ್ಲವು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗಂಡು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಜಾತಕ ಫಲಾನುಫಲ, ರಾಶಿ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಪಂಚಾಂಗ ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು ಕೂಡಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಕುಣಿದಾಡಿ ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಸೊಸೆಯನ್ನಾ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಹೊಸ್ತಿಲಿನ ಮೇಲೆ ಸೇರಿನೊಳಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಬಲಗಾಲಿಂದ ಒದೆದು ಬಾ ಅಂತ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಿನ್ನುವ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಒದೆದು ಒಳಗೆ ಬರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇದು ಎಂಥಹ ಶಾಸ್ತ್ರವೊ ಏನೋ? ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಕಣ ಬಿಚ್ಚಿದರೆ, ಕನ್ನಡಿ ಕೈಜಾರಿ ಬಿದ್ದರೆ, ದೀಪ ಆರಿದರೆ, ಟೆಂಗು ಉರುಳಿದರೆ, ಸೊಸೆ ಬಲಗಾಲಿಡದೆ ಎಡಗಾಲಿಟ್ಟರೆ ಇವು ಎಲ್ಲ ಅಶುಭದ ಸಂಕೇತ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರು.

ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬೆಕ್ಕು ಸಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಎಡಬಲಕ್ಕೆಲ್ಲ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಪಶಕುನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಅದು ಅಶುಭದ ಸಂಕೇತವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಊಟಮಾಡುವಾಗ ಅಥವಾ ಕುಳಿತು ಯಾರಿಗೊ ಮಾತನಾಡಿಸುವಾಗ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ ಬಂದರೆ ಎಲ್ಲೊ ಇದ್ದ ಮಗನಿಗೆ ನೆನಪು

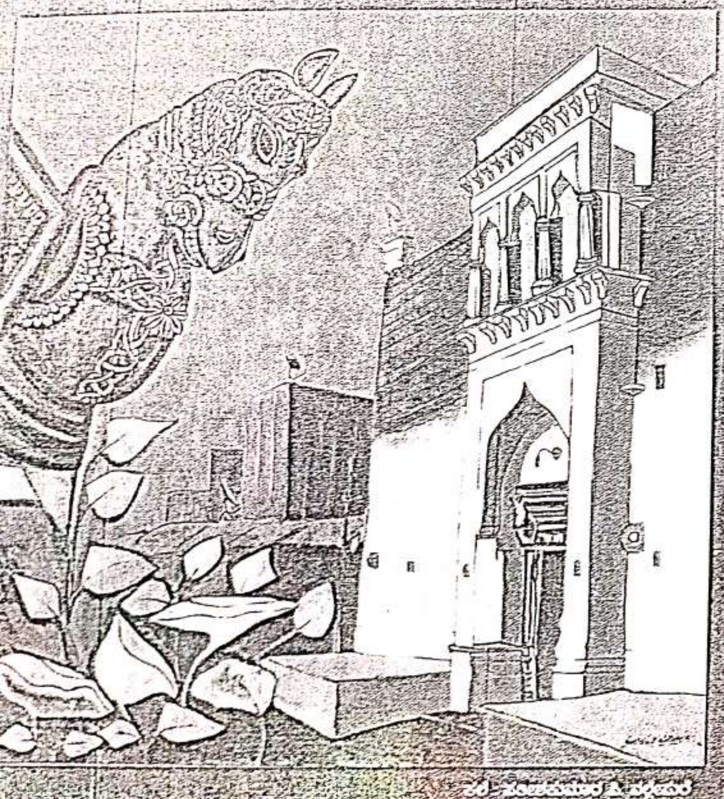

ಕವಿಮಾರ್ಗ

ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ವಿ. ದಂಡೆ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ

ಸಾಹಿತ್ಯಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ISSN – 2395-0978 – KAVIMARGA

ಸಂಪುಟ - ೧೩ ಸಂಚಿಕೆ ೩ - ೪ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಚಿಕೆ ಜುಲೈ - ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೦೧೯

Kavimarga

(July–December 2019; Vol : 13, Issue : 3-4)

Literary Cultural Qwarterly Journal

ISSN – 2395-0978 – KAVIMARGA

Published by : **Kavimarga Prakashana**
"Tejashvini" Saraswatipur
Post : Gulabarga University, Kalaburgi
Pin: 585106

DTP : Vachan Chetan Computers Bidar; 99164244111

Printed at : Sneha Printers, Bengaluru, 9845062549

Cover design : Dr. Satishkumar P. Wallepure

ಪರಾಮರ್ಶನ ಮಂಡಳಿ ಗೌರವ ಸದಸ್ಯರು

೦೧. ಡಾ. ಅಮರೇಶ ನುಗಡೋಣಿ
೦೨. ಡಾ. ಶಿವಗಂಗಾ ರುಮ್ಮಾ
೦೩. ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ ಧಬಾಲೆ
೦೪. ಡಾ. ಶಾರದಾದೇವಿ ಜಾಧವ
೦೫. ಡಾ. ಚಿತ್ಕಳಾ ಮಠಪತಿ
೦೬. ಡಾ. ರಘುಶಂಖ ಭಾತಂಬ್ರಾ
೦೭. ಡಾ. ಬಸವ ಪಾಟೀಲ ಜಾವಳಿ
೦೮. ಡಾ. ಶ್ರೀಕಾಂತ ಪಾಟೀಲ
೦೯. ಡಾ. ಶಿವ್ಪೇರುದ್ರ ಸಂಡೂರು
೧೦. ಪ್ರೊ. ರಾಜಶೇಖರ ಬಿರಾದಾರ
೧೧. ಪ್ರೊ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಸಿ. ಪಂಚಾಳ

ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ :

ಡಾ. ಕಲ್ಯಾಣರಾವ ಜಿ. ಪಾಟೀಲ, ಸಂಪಾದಕರು, ಕವಿಮಾರ್ಗ
ಸೂಫಿಶರಣ, # 324/ಎ; ಜಿಡಿಎ ಬಡಾವಣೆ, ಕುಸನೂರ ರಸ್ತೆ
ಭವಾನಿ ಗುಡಿಯ ಹತ್ತಿರ, ಕಲಬುರಗಿ–585 105
ಮೊಬೈಲ್: 09480161734 Email: sufisharana@gmail.com

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಆಯಾ ಲೇಖಕರವು.

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಕವಿಮಾರ್ಗ ತ್ರೈಮಾಸಿಕವು ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆಯವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ (೧೯೮೬ರಿಂದ ೧೯೯೪ರವರೆಗೆ) ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕುವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಐ.ಎಸ್.ಎಸ್.ಎನ್. ೨೩೯೫-೦೯೭೮ ಅನುಮೋದನೆಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯುಕ್ತ ಡಾ. ದಂಡೆ ದಂಪತಿಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮರುಸಂಯೋಜಿಸಿ, ಮುನ್ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಅಭಿಮಾನದ ಮತ್ತು ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಲೇಖಕ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ನಾಡೋಜ ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಯುಗಾದಿ ಮತ್ತು ದೀಪಾವಳಿಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಾಂಕಗಳನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿರುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿ.

ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ವೀ. ದಂಡೆಯವರು ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಶರಣ ಸಾಹಿತಿ ಎಂದು ಚಿರಪರಿಚಿತ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು, ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸುದೀರ್ಘ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಮೇ–೩೧, ೨೦೧೯ ರಂದು ವಯೋನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ದಂಡೆಯವರು ಈಗಾಗಲೇ ಸೃಜನ ಮತ್ತು ಸೃಜನೇತರ, ಸಂಪಾದಿತ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತಿತರ ಐವತ್ತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ನಾಡಿನ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಅವರ ಜೀವನ–ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಧನೆ ಕುರಿತು ಕವಿಮಾರ್ಗ ಬಳಗವು ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಮೊದಲಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ದಂಡೆ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಧನೆ ಕುರಿತು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಥಾರೀತಿ ನಾಡಿನ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕದ ಯುವ ಸಂಶೋಧಕರು, ಲೇಖಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಮಿತ್ರರಿಂದ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ, ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕವನಗಳು, ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ದಂಡೆಯವರ ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿ ಸೇರಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಏಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಲೇಖನಗಳಿವೆ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಚನ, ಕೀರ್ತನೆ, ತತ್ವಪದ, ಜಾನಪದ, ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ಸಮಾಜ,

೧೩. ನನ್ನ ಗುರುಮಾತೆ ೯೭
– ಶ್ರೀಮತಿ ನಿರ್ಮಲಾ ಯೋಗೇಶ
೧೪. ಗುರು ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ–ಶರಣು ಶರಣಾರ್ಥಿ ! ೯೮
– ಡಾ. ಕಾಮೇಶ ಎನ್. ದಾಮಾ
೧೫. ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾ ಗುರುಗಳಾದ ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ದಂಡೆ ೧೦೩
– ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್ ಬಿರಾದಾರ
೧೬. ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳ ಪರಿಭಾಷಾ ಕೋಶ : ಒಂದು ಅವಲೋಕನ ೧೦೮
– ಡಾ. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರ ಸಂಡೂರು
೧೭. ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ದಂಡೆಯವರ ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ೧೧೩
– ಶಿವರಂಜನ್ ಸತ್ಯಂಪೇಟೆ, ಕಲಬುರಗಿ
೧೮. ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಮುತ್ತಿನ ದಂಡೆ ೧೧೯
– ಡಾ. ರಘುಶಂಖ ಭಾತಂಬ್ರಾ
೧೯. ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದ ಶರಣ ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ಭಾಗ–೨ :
ಒಂದು ಅವಲೋಕನ ೧೨೪
– ಡಾ. ಪಾಟೀಲ ಶ್ರೀಕಾಂತ ವಿ.
೨೦. ಶರಣ ತತ್ತ್ವಗಳು : ಒಂದು ಅವಲೋಕನ ೧೩೨
– ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ಹಣಮಂತರಾಯ
೨೧. ಶರಣ ಜೀವನ ೧೩೮
– ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಚ. ಪಂಚಾಳ
೨೨. ವಚನ ನಿರ್ವಚನ : ಪರಿಶೀಲನೆ ೧೪೨
– ಶೈಲಜಾ ಶರಣಗೌಡ
೨೩. ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ವೀ. ದಂಡೆ (ಕ್ರೋಢೀಕೃತ ಸ್ವ–ವಿವರ) ೧೪೭

ಭಾಗ–೨ : ಸಂಶೋಧನ / ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳು

೧. ಬಸವಣ್ಣ ೧೫೬
– ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ ಧಬಾಲೆ
೨. ಭಕ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಸ್ಸುಮಿಯ್ಯಾ ಕಿಲ್ಲೇದಾರ ೧೬೧
– ಜಗದೀಶಗೌಡ ಚ ಶಿದ್ದನಗೌಡ್ರ
೩. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ ಅವರ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲಿ :
ಬುದ್ಧ, ಬಸವ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ೧೬೮
– ಭಾಗ್ಯಜೋತಿ ದಾಮೋದರ್
೪. ಹುಡುಕಾಟ – ಪುಸ್ತಕ ಪರಿಚಯ ೧೭೬
– ಡಾ. ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಎಸ್. ತಳವಾರ, ರಾವೂರ
೫. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುರಪುರದ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ನಾಯಕ ೧೮೨
– ಸಿದ್ದಣ್ಣ ಸುಭಾಸಚಂದ್ರ
೬. ಜಯದೇವಿತಾಯಿ ಲಿಗಾಡೆ ಅವರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರ
ಪಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧ ೧೮೭
– ನಿಂಗಮ್ಮ
೭. 'ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟುತೊಲಗಿ' ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದ ಮೊದಲ ಕನ್ನಡಿಗ
ವೀರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧ ಸಾತಪ್ಪಾ ಭರಮಪ್ಪ ಟೋಪಣ್ಣವರ ೧೯೩
– ರಾಜಶೇಖರ ಬಿರಾದಾರ ಬೋಸ್ಗಾಳ
೮. ಶರಣ ಮಾದಾರ ಧೂಳಯ್ಯ ೧೯೯
– ಶಿವಪ್ಪ ಹಣಮಂತ ಮುದ್ನಾಳ
೯. ಜೇವರ್ಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ೨೦೪
– ಹಣಮಂತರಾಯ
೧೦. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ 'ತನ್ನತನ'ದ ಹುಡುಕಾಟ ೨೧೦
– ಡಾ. ಶಾಂತಲಿಂಗ ಎಚ್. ಘಂಟೆ
೧೧. ಜನ್ನನ ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ೨೧೬
– ಅನುರಾಧ ಮೇತ್ರಿ
೧೨. ವಿವಾಹ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ : ಸಂಭ್ರಮೋತ್ಸವ ೨೨೧
– ಡಾ. ಶಿವಲೀಲಾ ಬಸವರಾಜ ಚಟ್ನಳ್ಳಿ
೧೩. ಮಾಲ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ನೋಟ ೨೨೬
– ಗಣೇಶ ಹೆಗಡೆ
೧೪. ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ : ರವಿ ಬೆಳಗೆರೆ ೨೩೭
– ದೇವರಾಜ ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಚಲುವಾದಿ
೧೫. ಸೌಂದರ್ಯ ಜ್ಞಾನ ದೀವಿಗೆ ೨೪೦
– ಚಿತ್ರಾ ಬಿ.
೧೬. ಡಾ.ಜಿ.ಬಿ. ವಿಸಾಜಿ ಅವರ ಕವನ ಸಂಕಲನದ ಅವಲೋಕನ ೨೪೫
– ಮೀರಾಬಾಯಿ ದೇವಿಂದ್ರ
೧೭. ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ೨೫೨
– ಬಬ್ರುವಾಹನ

ISSN–2395-0978
ISSN –2395-0978

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಮೃದುತ್ವವನ್ನು ಆತ್ಮೀಯತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಆದರ್ಶ ದಂಪತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಬರೆದರು ಕೂಡ ಕಮ್ಮಿನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಪವಿರಾಮ ಹಾಕಿ ನನಗೆ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆಸರೆಯಾಗಿ ನಿಂತು, ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದಂತಹ, ಆದರ್ಶ ಗುರುಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ.ವಿ.ದಂಡೆ ಅವರನ್ನು ಗುರುಗಳಾಗಿ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ, ತಾಯಿಯನ್ನಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಮುಗಿಯದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತು ನನ್ನೆರಡು ತೊದಲ್ನುಡಿಗಳಿಂದ ಹೇಳುವ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವ, ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸದಾವಕಾಶ ನೀಡಿದ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳಾದ ಡಾ. ಕಲ್ಯಾಣರಾವ. ಜಿ. ಪಾಟೀಲ ಅವರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಕವಿಮಾರ್ಗ ಸಂಪಾದಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಭಿಮಾನಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಬಳಗಕ್ಕೂ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಅಂಚೆ: ತಾ: ಕಮಲಾಪೂರ
ಜಿಲ್ಲಾ: ಕಲಬುರಗಿ

***

ISSN-2395-0978

ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾ ಗುರುಗಳಾದ ಡಾ.ಜಯಶ್ರೀ ದಂಡೆ

- ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್ ಬಿರಾದಾರ

ನುಡಿದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತಿರಬೇಕು
ನುಡಿದರೆ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ದೀಪ್ತಿಯಂತಿರಬೇಕು
ನುಡಿದರೆ ಸ್ಫಟಿಕದ ಶಲಾಕೆಯಂತಿರಬೇಕು
ನುಡಿದರೆ ಲಿಂಗ ಮೆಚ್ಚಿ ಅಹುದಹುದೆನ್ನಬೇಕು
ನುಡಿಯೊಳಗೆ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮನೆಂತೊಲಿವನಯ್ಯ

ಇದು ಬಸವಣ್ಣನವರ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ನಮ್ಮ ನಡೆ, ನುಡಿ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಚನ ಎಷ್ಟು ಸರಳವೊ ಅಷ್ಟು ನಡೆ, ನುಡಿಯಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದವರು ನನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಗುರುಗಳು ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ದಂಡೆ ಮೇಡಂ ಅವರು. ಇವರು ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕಿಯಾಗಿ, ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶರಣರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ, ಅನುಭಾವ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದವರು. ಜೊತೆಗೆ ಶರಣರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಶರಣ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದವರು ಮೇಡಂ ಅವರು. ಮೇಡಂ ಅವರ ಮಾತು ನಡೆ, ನುಡಿ ತುಂಬಾ ಸರಳತೆಯಿಂದ ಸಜ್ಜನಿಕೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರ ನೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದವರು. ಅವರ ಮಾತು ಹೇಗೆ ಅಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ರೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಾತು "ಲಿಂಗ ಮೆಚ್ಚಿ ಅಹುದಹುದೆನ್ನಬೇಕು" ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾರೆ ಬರಲಿ ತಮ್ಮ ಚೇಂಬರನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಮಾತಾನಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಯಿಯ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಡಾ. ಜಯಶ್ರೀ ಮೇಡಂ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ "ಸಮುದ್ರದೊಳಗಿನ ಚಿಪ್ಪು ಹುಡುಕಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಅವರ ಜ್ಞಾನವಾಗಿತ್ತು".

ಇವರು ಸದಾ ಶರಣರ ಜೀವನ ಕುರಿತು, ಅನುಭಾವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು ಸದಾ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು. ಯಾವಾಗಲೂ ಸಹಜವಾಗಿ, ಸರಳತೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೋವಾಗದಂತೆ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ತಿದ್ದಿ ತೀಡಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವರು. ತಾವೂ ಕೂಡಾ ಎಂತಹ ಕ್ಲಿಷ್ಟ

ISSN-2395-0978

ಸಂತ ಶರಣರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂತ ಶರಣರು, ಪ್ರಕೃತಿ ... ಬೆಳಗುವ ಚಿಂತನೆಗಳು ಸಮಾಜವನ್ನು ಬೆಳಗುವ ... ಸಂತ ಶರಣರ ಚಿಂತನೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪ್ರೊ. ಸುಮಾ ವ. ಸಾವಂತ
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಕಸ್ತೂರಿ ದಳವಾಯಿ

ಡಾ. ವಿಜಯಮಾಲಾ ನಾಗನೂರಿ

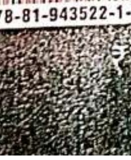

ಪ್ರೊ. ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಟೊಂಗಳೆ

ISBN : 978-81-943522-1-1

₹ : 375

ಸಂತ ಶರಣರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ

ವಿ. ಜಿ. ವಿಮ್. ಪದವಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ನವಗ್ರಹ
ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ವರೂರ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ
ಹಾಗೂ
ಬಹುಭಾಷಾ ಸಂಗಮ ಸಂಸ್ಥೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ,

ಸಂತ ಶರಣರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಪ್ರೊ. ಸುಮಾ ವ. ಸಾವಂತ

ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಕಸ್ತೂರಿ ದಳವಾಯಿ
ಡಾ. ವಿಜಯಮಾಲಾ ನಾಗನೂರಿ
ಪ್ರೊ. ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಟೊಂಗಳೆ

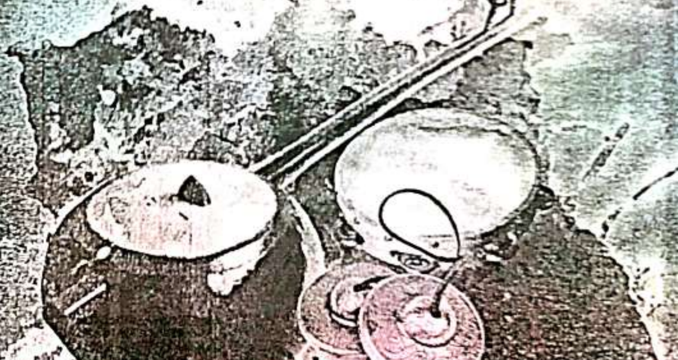

ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ಮಾತೋಶ್ರೀ ಈರಮ್ಮ ವಡ್ಡನಕೇರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ)
ದೊಂಗರಗಾಂವ ತಾ. ಜಿ. ಕಲಬುರಗಿ

ಸಂತ ಶರಣರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ
(Papers Presented In International Seminar)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಪ್ರೊ. ಸುಮಾ ವ. ಸಾವಂತ

ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಕಸ್ತೂರಿ ದಳವಾಯಿ
ಡಾ. ವಿಜಯಮಾಲಾ ನಾಗನೂರಿ
ಪ್ರೊ. ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಟೊಂಗಳೆ

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಮಾತೋಶ್ರೀ ಈರಮ್ಮ ವಡ್ಡನಕೇರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ)
ಡೊಂಗರಗಾಂವ ತಾ.ಜಿ. ಕಲಬುರಗಿ

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೧೯

ಬೆಲೆ : ೩೭೫/-

ಪುಸ್ತಕದ ಆಕಾರ : ಡೆಮಿ ೧/೮

ISBN No. : 978-81-943522-1-1

ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಆಚಾರ್ಯ
ಶ್ರೀ ಗುಣಧರನಂದಿ ಮಹಾರಾಜರು
ಶ್ರೀ ನವಗ್ರಹ ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರ, ವರೂರ.

[illegible]

Basavanna's Concern for Women
- Smt. Sujata Patted

SOCIAL VALUES IN SHARANA SAHITYA
- SHIVANANDA S.

Social responsiveness of Basavanna philosophy in the concept of work is worship- the economic inclusion
- Dr. Honalu Bullappa

[illegible]

ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರ ಕೊಡುಗೆಗಳು

- ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ್,
ಕನ್ನಡ ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ, ಜಿಲ್ಲೆ : ಬೀದರ
ಜಂಗಮವಾಣಿ : ೮೯೭೩೬೬೦೦೦೭

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಸವಾದಿ ಶಿವಶರಣರಿಂದ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಕ್ರಾಂತಿಗಳಾದವು. ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗಳು ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವೈಚಾರಿಕತೆಯೆಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದವು. ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊಸದೊಂದು ಮನ್ವಂತರವೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಬಸವಣ್ಣ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು, ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ, ಮಾದಾರಚೆನ್ನಯ್ಯ, ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಶಿವಶರಣ, ಶರಣೆಯರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಚಿಂತನ ಮಂಥನಗಳನ್ನು, ದೂರಾಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ವಚನರಚನೆಯ ಸುಲಭ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿದರು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶರಣರು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕಾಯಕದ ಜೊತೆಗೆ ವಚನರಚನೆಯ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಅವರ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆ ಶತಮಾನವನ್ನು ದಾಟಿ ಮುಂದುವರೆದಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಿಜ್ಜಳ-ಬಸವಣ್ಣ ಅವರ ನಡುವಿನ ತಾತ್ವಿಕ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ, ಬಸವಣ್ಣನ ಐಕ್ಯ, ಶರಣರೊಂದಿಗೆ ಬಿಜ್ಜಳನ ಸೈನಿಕರ ಹೋರಾಟ, ಕೊಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳು ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯ ವೇಗವನ್ನು ಬಹುಪಾಲು ತಡೆದವು.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಶರಣರು ರಚಿಸಿದ ವಚನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳು ರಚಿತವಾದವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬–೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ವಚನರಚನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಹರಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದ ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಧುನಿಕ ಕವಿಗಳು ವಚನರಚನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಒಲವು ತೋರಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ವಚನಕಾರರು ಪ್ರಾಚೀನ ವಚನಕಾರರ ಧ್ಯೇಯ, ಆದರ್ಶಗಳ ಬೆಳಕಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳನ್ನು ವಿರಚಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಧುನಿಕ ಕವಿಗಳು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಪ್ರಬಂಧ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ, ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ರೂಪಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಪ್ರಭಾವಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೂಲಸತ್ವ ಹಾಗೂ ಅಂತಃಸ್ಸತ್ವದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರು ವಚನರಚನೆಯ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಮಾದರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಕಲಬುರಗಿ ಪರಿಸರದ ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಕಿತದೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಬ್ಬರ ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಅವಲೋಕನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಕಲಬುರ್ಗಿ ಪರಿಸರದ ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಗಿಂತಲೂ ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂಗತಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಚೆನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ ಅವರು ಮುನ್ನೂರ ಮೂರು ವಚನಗಳು ಎಂಬ ವಚನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಾವು ರಚಿಸಿರುವ ವಚನಗಳಿಗೆ ವಾಲೀಕಾರ ಚೆನ್ನಣ್ಣನೆಂಬ ಅಂಕಿತವನ್ನೇ ಬಳಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗೆಗೆ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ :

"ಜಗವೊಂದು ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಂತೆ, ಮಾಡುವೆ ಏಕೆ ಚಿಂತೆ
ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟು ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ
ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ತುಂಬಿರಲು ರಾಜಕೀಯ ಜನ ಸೇರಿರಲು ಶಾಂತಿ
ನೀತಿ, ದಯೆ, ಮಮತೆ, ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ ಬೇಡುವ ಮಾತು
ಕಟುಕನಿಗೆ ಕುರಿ ಜೀವ ಉಳಿಸೆಂದು ಬೇಡಿದಂತೆಯೇ
ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ವಾಲೀಕಾರ ಚೆನ್ನಣ್ಣ"

(ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರರು : ರಾಮಚಂದ್ರ ಗಣಾಪುರ, (ಅಪ್ರಕಟಿತ ಎಂ.ಫಿಲ್. ಪ್ರಬಂಧ, ಪು. ೫೫)

ಮಹಾದಾಸೋಹಿ ಶರಣಬಸವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಡಾ. ಶರಣಬಸವಪ್ಪ ಅಪ್ಪ ಅವರು ಮಹಾದಾಸೋಹ ಸೂತ್ರಗಳು ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ–ದಾಸೋಹ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಚನಗಳು ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ದಾಸೋಹವನ್ನು ಕುರಿತು

ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಎಂ. ಮಾನೆಗರ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಚಿತ್ತಾಪುರ,
ಜಿಲ್ಲೆ.ಕಲಬುರಗಿ.

ಡಾ. ಮಹಾದೇವಪ್ಪ ಎಸ್. ಪೂಜಾರಿ
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಮಿಲಿಂದ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು,
ದರ್ಗಾ ರಸ್ತೆ, ಕಲಬುರಗಿ.

ಡಾ. ವಿದ್ಯಾವತಿ ರಜಪೂತ
ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು
ಬಹುಭಾಷಾ ಸಂಗಮ ಸಂಸ್ಥೆ (ರಿ), ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಪ್ರೊ. (ಶ್ರೀಮತಿ) ಸುಶೀಲಾದೇವಿ ಬಿ. ಬೆಟಗೇರಿ
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಕೆ.ಎಲ್.ಇ. ಸಂಸ್ಥೆಯ
ಜೆ. ಜಿ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಡಾ. ನಾಗರಾಜ ಡಿ. ಮುರಗೋಡ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಜಿ. ಪಿ. ಪೋರವಾಲ ಕಲಾ, ಹಾಗೂ ವ್ಹಿ. ವ್ಹಿ. ಸಾಲಿಮಠ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಸಿಂದಗಿ, ವಿಜಯಪುರ

ISB No. 978-81-949726-3-1

ಪ್ರಕಾಶನ
ಅವ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಳಗಾವಿ

ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳು

ಬಹುಭಾಷಾ ಸಂಗಮ ಸಂಸ್ಥೆ (ರಿ), ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳು

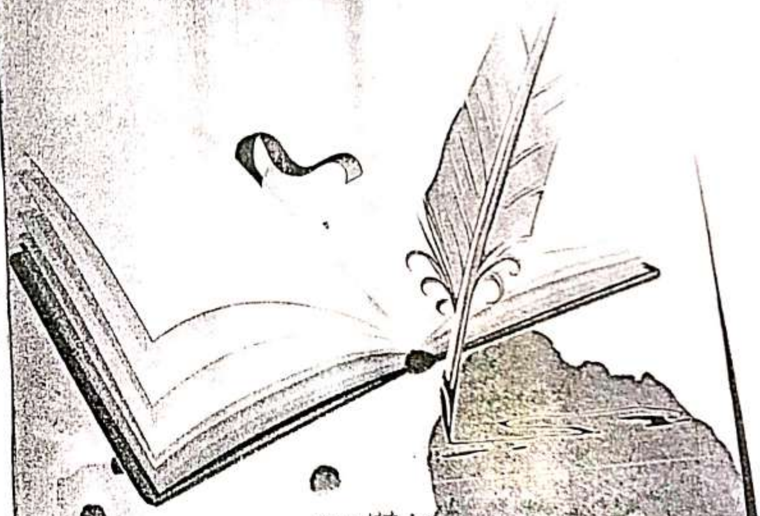

ಸಂಪಾದಕರು :
ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಎಂ. ಮಾನೆಗರ
ಡಾ. ಮಹಾದೇವಪ್ಪ ಎಸ್. ಪೂಜಾರಿ
ಪ್ರೊ. (ಶ್ರೀಮತಿ) ಸುಶೀಲಾದೇವಿ ಬಿ. ಬೆಟಗೇರಿ
ಡಾ. ನಾಗರಾಜ ಡಿ. ಮುರಗೋಡ

ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳು

ಸಂಪಾದಕರು : ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಎಂ. ಮಾನೆಗರ
ಡಾ. ಮಹಾದೇವಪ್ಪ ಎಸ್. ಪೂಜಾರಿ
ಪ್ರೊ. (ಶ್ರೀಮತಿ) ಸುಶೀಲಾದೇವಿ ಬಿ. ಬೆಟಗೇರಿ
ಡಾ. ನಾಗರಾಜ ಡಿ. ಮುರಗೋಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಅಪ್ಪ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ,
ಬೆಳಗಾವಿ

ಪ್ರತಿಗಳು : ೫೦೦

ಬೆಲೆ : ರೂ. ೨೫೦/-

ಪುಸ್ತಕದ ಆಕಾರ : ಡೆಮಿ ೧/೮

ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆ : ನಾಗರಾಜ ನಂದರಗಿ
ವಿದ್ಯಾನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
ಮೊ. : ೯೯೬೪೩೭೫೫೮೦

ISBN : 978-81-949726-3-1

ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ...

*

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪದಗಳು ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸದೊಂದಿಗೆ ಜನ ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಹೋಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಂಪಾದನೆ'ಯೂ ಒಂದು. ವ್ಯವಹಾರಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಂಪಾದನೆ'ಯ ಅರ್ಥ ಗಳಿಕೆ, ಕೂಡಿಡುವುದು, ಧನ ಸಂಗ್ರಹ ಎಂದೆಲ್ಲ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆಯ ಅರ್ಥವು ತೀರ ಗಂಭೀರವೂ ವಿಶೇಷವೂ ಹಾಗೂ ವಿಶಾಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. "ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲರ ಜ್ಞಾನವೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಅದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತಿರುವ ಲೋಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ." ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆ ಎಂದರೆ ಜ್ಞಾನ, ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕಾಲದೊಂದಿಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತ ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸಂಪಾದನೆ ಕಾರ್ಯ ತೀರ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಚಿಂತನೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ, ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಡೆದದ್ದು ಮಾತ್ರ ೧೮-೧೯ನೆ ಶತಮಾನದ ಈಚೆಗೆ. ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಯ ಹಿಂದೆ ಅದರದೆ ಆದ ಹೊಸತನವೊಂದು ಇದ್ದೆ ಇರುತ್ತದೆ. ೧೮೪೧ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಷನರಿಗಳು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದರು. ಆದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ನಾಂದಿಯಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಕಿಟೆಲ್, ರೈಸ್ ಪ್ರಮುಖರು.

ಎಲ್ಲ ಕಾಲದ ಗಂಭೀರ ಓದು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ರೂಪಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎನ್ನುವುದು ಸಮಾಜ ಸಮ್ಮತ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಆ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಯ ದಾಖಲೀಕರಣ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು. ದಾಖಲಿಸಿದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವವರು ತುಂಬಾ ವಿರಳ. ಹೀಗೆ ಲೋಕದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕವಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕವಿಯ ಲಿಖಿತ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಕನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆಯೆಂದರೆ "ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಲೇಖಕನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಕೊಡುವುದೇ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ" ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದಕನು ಕವಿಕೃತಿಯ ಮೂಲ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅದರ ಸೊಬಗಿನ ಸವಿಯನ್ನು ತಾನು ಸವಿದು, ಹಾಗೆ ಇತರರು ಸವಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಚಾರ್ಯರು ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಒಂದು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅವರ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆ ಕೃತಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಕರಣೀಯ ಹಾಗೂ ಅನನ್ಯ.

ಬೌದ್ಧಿಕ ತೃಪ್ತಿಯೊಡನೆ ರಸಾನಂದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಬರವಣಿಗೆಯೇ

ಶಿವಮಲ್ಲು ಗರ್ಭಿಣಿ ಜಯಾಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಕಾಂತಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ ಕನಕಾಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ವಿಧುರನಾಗಿದ್ದ ಕಾಂತಯ್ಯನೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಬದುಕನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಕನಸನ್ನು ಹೊತ್ತ ಜಯಾಳ ಕನಸು ಎಂದಿಗೂ ಕನಸಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅವರು ನೆಲೆ-ಬೆಲೆ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, "ಮನ ಒಲಿದವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬದ ದಡ್ಡನೊಬ್ಬನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಸುಖದಿಂದ ವಂಚಿತಳಾದ ನಾಯಕಿ ಜಯ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ವಿಮೋಚನಾ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ರೇಖಾಳ ಸಹವಾಸದಿಂದ ವಿಚಾರವಂತಳಾಗಿ, ಪ್ರೌಢಳಾಗಿ, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಮಾರ್ಪಡುವ ಅವಳ ಪಾತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ 'ನೆಲೆ-ಬೆಲೆ'ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಓದುಗನ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ನಾಯಕಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸುತ್ತದೆ" (ನೆಲೆ-ಬೆಲೆ : ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾನಾಯಕ, ಬೆನ್ನುಡಿ.(ಸುಧಾ ಕಾದಂಬರಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ-೧೯೮೧ ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಿಂದ) ಪ್ರ: ಕಣ್ವ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೧೦). -ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಂಥಋಣ :

೧. ನೆಲೆ ಬೆಲೆ : ಬಿ. ಟಿ. ಲಲಿತಾನಾಯಕ

೨. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ : ಎಸ್. ಎಲ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ .

ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳ ನಾಯಕ- ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ಗದ್ದಗಿಮಠ

ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ.

ಕನ್ನಡ ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಎಸ್. ಎಸ್. ಮರಗೋಳ ಪದವಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಹಾಬಾದ. ಜಿಲ್ಲೆ. ಕಲಬುರಗಿ.

ಮೊಬೈಲ್ : ೮೧೯೭೨೬೧೦೧೭

Email : shiladevibiradar78@gmail.com

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರಸರುಚಿಯು ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಭಾಷೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾವ್ಯದಂತೆ ಕಂಗೋಳಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರು ಮಾತಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತಲ್ಲಿ ಗಾದೆ, ಒಗಟು, ಒಡಪು, ನಾಡನುಡಿಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟು ಪದಗಳು, ಕಟ್ಟುಕಥೆಗಳು, ನೀತಿಕಥೆಗಳು ತಾನಾಗಿಯೇ ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದು ಅಂದರೆ

ಆಸರಕಿ ಅಳದಿಟ್ಟ, ಬ್ಯಾಸರಕಿ ಬಳದಿಟ್ಟ

ಚಿಂತಿ ಕಾಲಾಗ ತುಳದಿಟ್ಟ, ಈ ದೇಹ

ಕೀಲ ಮಾಡಿಟ್ಟ ಜನದಾಗ

ಈ ರೀತಿ ಜನಪದಿಗರ ದೈನಂದಿನ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಅನುಭವಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಆಸರಕಿ ಬ್ಯಾಸರಕಿ ತನ್ನವೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಪರರ ವಿಚಾರವು ಆಗಿರಬಹುದು. ಮಾತು ಒಂದೆ ಕಾವ್ಯವೂ ಒಂದೆ ಎಂಬುದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಜಾನಪದ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೆ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ದೆ.ಜವರೇಗೌಡರು 'ಬಾಲನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವು ಅಡಗಿರುವಂತೆ' ಜಾನಪದದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅಡಗಿದೆ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದೆಲ್ಲವು ಜನಪದದಲ್ಲಿವೆ. ಅದು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಸೊಗಡು ತಲೆತಲಾಂತರದಿಂದ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕಿವಿಗೆ, ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹರಿದು ಬಂದಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ಇಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನವರೆಗೆ ಜೀವಂತ ಪಳಿಯುಳಿಕೆಯಾಗಿ ಇರಬಲ್ಲದೆ ಹೊರತು ನಸಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಬಳಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸರಳತೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಜಾನಪದವಾಗಿದೆ. ಜಾನಪದದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಎಂಬುದು ಅದರ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು,

ISSN : 2395 0994

A Peer Reviewed Journal

ರಚನಾ

RACHANA

July to December-2021
Volume-VI • Issue-II

ಸೃಜನ, ಶೋಧನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ಕನ್ನಡ–ಇಂಗ್ಲಿಷ ದ್ವೈಭಾಷಿಕ ಅರ್ಧವಾರ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ

Creative, Research Cultural Studies International
Kannada-English Bilingual Biannual Journal

Scanned with CamScanner

ತಜ್ಞ ಪರಾಮರ್ಶನ ಮಂಡಳಿ

೧. ಡಾ. ಅಮರೇಶ ನುಗಡೋಣಿ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ,
ವಿಜಯನಗರ

೨. ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ ಧಬಾಲೆ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಮತ್ತು
ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಸಿ.ಬಿ. ಖೇಡಗಿ
ಕಾಲೇಜು, ಅಕ್ಕಲಕೋಟ

೩. ಡಾ. ಶಿವಗಂಗಾ ರುಮ್ಮಾ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರೀಯ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕಡಗಂಚಿ, ಕಲಬುರಗಿ

೪. ಡಾ. ವಿಕ್ರಮ ವಿಸಾಜಿ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರೀಯ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕಡಗಂಚಿ, ಕಲಬುರಗಿ

೫. ಡಾ. ಲಿಂಗಣ್ಣ ಗೋನಾಳ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಉಸ್ಮಾನಿಯಾ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್

PEER REVIEW COMMITTEE

1. Dr. V.R. Badiger,
Professor, Department of English, Gulbarga University, Kalaburagi

2. Dr. Vijay Nagannanavar
Professor, Department of English, Kittur Rani Chenamma University, Belgaum, Karnataka

3. Dr. Jayaprakash Paramaguru
Professor, Department of English, VSSUT, Burla, Odisha

4. Dr. Veena Singh
Professor,
Department of English,
Government P.G. Centre,
Mandsaur, Madhya Pradesh

5. Dr. S.G. Dollegoudar
Professor, Department of English, Sharnbasava University, Kalaburagi, Karnataka

ಪ್ರತಿಗಳು / **Copies** : 500
ಪುಟ / **Pages** : 390
ಬೆಲೆ / **Price** : 350/-
ಅಕ್ಷರ ವಿನ್ಯಾಸ / **DTP**: Vachan Chetan Computers, Bidar
ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ/**Cover Design**: Siddaram Hanchanal, Kalaburagi
ಬಳಸಿದ ಕಾಗದ : ೭೦ ಜಿ.ಎಸ್.ಎಂ, ಮ್ಯಾಪ್‌ಲಿಥೋ
Paper used : 70 GSM, Maplitho
ಮುದ್ರಕರು/**Printers** : Svan Printers, 080 2674 2233

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಆಯಾ ಲೇಖಕರವು.

ISSN –2395-0994

೨೮. ಮಹಿಳಾ ಕಾದಂಬರಿ ಆಧಾರಿತ ಚಲನಚಿತ್ರವಾಗಿ
ತ್ರಿವೇಣಿಯವರ 'ಶರಪಂಜರ' ೨೨೧
– ಅಭಿಷೇಕ್ ವೈ.ಎಸ್.

೨೯. ಕೆರಳ್ಳಿ ಗುರುನಾಥರೆಡ್ಡಿ ಅವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಡಂಬನೆ ೨೩೧
– ಮಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವಿಂದ್ರಪ್ಪ

೩೦. ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಕಶಟ್ಟಿಯವರ ಚಿಂತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ ೨೩೭
– ಗೀತಾಂಜಲಿ ದೇವಿಂದ್ರಪ್ಪ

೩೧. ಪ್ರಭಾಕರ ಸಾತಖೇಡ ಮತ್ತು ರಂಗ ಮಾಧ್ಯಮ ೨೪೨
– ಮಮತಾ ಧನರಾಜ

೩೨. ಆತ್ಮಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ಅಮರನಾದ ಕವಿ : ಕಲೇಕೂರಿ ಪ್ರಸಾದ್ ೨೪೭
– ಕೆ. ಖಾದರ್ ಭಾಷ

೩೩. ಬೌದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಸಂಗೀತ ೨೫೬
– ಬಸವರಾಜ ಎಸ್. ಶ್ರೀಂಗೇರಿ

೩೪. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ೨೬೧
– ಡಾ. ದಿವ್ಯ, ಕೆ.ಎಲ್.

೩೫. ಗಡಿನಾಡಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಟ್ಟಿದವರು ೨೭೧
– ಸವಿತಾ ಶಿವಶರಣಪ್ಪಾ

೩೬. ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ(ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ)ದಲ್ಲಿ
ಜಯದೇವಿತಾಯಿ ಲಿಗಾಡೆ ಅವರ ಕನ್ನಡಪರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ೨೭೭
– ನಿಂಗಮ್ಮ

೩೭. ಕುರುಕುಲ ಜೀವಾಕರ್ಷಣ......... ೨೮೬
– ಡಾ. ಎಸ್.ಡಿ. ಶಶಿಕಲಾ

೩೮. ತರ್ಯ್ಯಲ್ಲ ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಭುಗಳು ೨೯೧
– ದೇವರಡ್ಡಿ ಹದ್ಲಿ

೩೯. ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂಘರ್ಷದ ನೆಲೆಬೀಡು
ಮಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯಪುರ ೨೯೭
– ಡಾ. ಭಾಗ್ಯಮ್ಮ ಜಿ.

೪೦. ಆಳಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ೩೦೫
– ಅವಿನಾಶ ಸಿದ್ರಾಮಪ್ಪ

೪೧. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ನೆಲೆಗಳು ೩೧೧
– ಕೆ.ಎನ್. ರಾಮಾಂಜನೇಯ

೪೨. ಅಮರೇಶ ನುಗಡೋಣಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿ 'ದಂದುಗ' ೩೧೯
– ಡಾ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಪಂಚಾಳ

Scanned with CamScanner

ಪ್ರಭಾಕರ ಸಾತಖೇಡ ಮತ್ತು ರಂಗ ಮಾಧ್ಯಮ

– ಮಮತಾ ಧನರಾಜ

ಪ್ರಭಾಕರ ಸಾತಖೇಡ ಅವರು ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾತಖೇಡ ಗ್ರಾಮದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಸೀತಾಬಾಯಿ ದಂಪತಿಗಳ ಮೂರನೇ ಮಗನಾಗಿ ದಿನಾಂಕ: ೦೫.೧೧.೧೯೪೬ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಸಹೋದರ, ಐದು ಜನ ಸಹೋದ ರಿಯರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾತಖೇಡ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿದರು. ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣ ಕಲಬುರಗಿಯ ನೂತನ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿದರು. ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೈದ್ರಾಬಾದ್‌ನ ಉಸ್ಮಾನಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿದರು. ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಕಲಬುರಗಿಯ ಎಚ್.ಕೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಹಬಾದ ಮರಗೋಳ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಅದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಲಬುರಗಿಯ ಎಂ.ಎಸ್.ಐ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂದು ಅದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದರು. ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರವೂ ಪ್ರಭಾಕರ ಸಾತಖೇಡ ಅವರು ರಂಗಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ತಾಳ್ಮೆ, ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವ ಅವರ ಯಶಸ್ವಿ ಬದುಕಿನ ಸೂತ್ರಗಳಾಗಿವೆ.

ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಡಾ. ಗಿರಡ್ಡಿ ಗೋವಿಂದರಾಜ, ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಕುಸೂರು ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ 'ರಂಗಮಾಧ್ಯಮ' ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರಂಗಕರ್ಮಿಯಾಗಿ, ನಟರಾಗಿ, ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಪ್ರಭಾಕರ ಸಾತಖೇಡ ಅವರು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ. ಗಿರಡ್ಡಿ ಗೋವಿಂದರಾಜ್ ಅವರು ಧಾರವಾಡ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲೆ ವಾಸಿಸಿದರು. ರಂಗ ಮಾಧ್ಯಮದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರಭಾಕರ ಸಾತಖೇಡ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷ ಗಳಿಂದ ರಂಗಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಮುತುವರ್ಜಿವಹಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನೆಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ಅನೇಕ ತೊಂದರೆ ಗಳನ್ನು ನಿಂದನೆಗಳನ್ನು, ಅನುಭವಿಸಿ, ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಪ್ರಭಾಕರ ಸಾತಖೇಡ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಗಿರಡ್ಡಿಯವರು ಮತ್ತು ಕುಸನೂರು ಅವರು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ISSN–2395-0994

Scanned with CamScanner

ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಸಿರಿ

ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ

Scanned with CamScanner

Saatvika siri
Editor : Dr. Shiladevi S. Biradar
Post : Rudrawadi-585314 Tq: Aland
Dist: Kalaburagi Cell : 8197261017
© : Editor's
First Impression: 2021
Copies : 500
Pages : 184+viii=192
Price : 180/-
DTP : Vachan Chetan Computers, Bidar
Cell : 9916424411
Paper used : 70gsm NS Maplitho
Published by : Vachana Chetana Prakashana
Madhavanagar, Bidar-58402

ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಸಿರಿ
ಸಂಪಾದಕರು : **ಡಾ. ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್. ಬಿರಾದಾರ**
ಅಂಚೆ : ರುದ್ರವಾಡಿ ತಾ: ಆಳಂದ
ಜಿ: ಕಲಬುರಗಿ-585314 ಮೊ.ನಂ: 8197261017
ಹಕ್ಕುಗಳು : ಸಂಪಾದಕರ ಅಧೀನ
ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : 2021
ಪ್ರತಿಗಳು : 500
ಪುಟಗಳು : 184+viii=192
ಬೆಲೆ : 180/-
ಛಾಯಾಕ್ಷರ ವಿನ್ಯಾಸ: ವಚನ ಚೇತನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್, ಬೀದರ.
ರಕ್ಷಾಪತ್ರ ವಿನ್ಯಾಸ : ಶಂಕರ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಧಾರವಾಡ
ಬಳಸಿದ ಕಾಗದ : 70 ಜಿಎಸ್ಎಂ; ಎನ್ಎಸ್ ಮ್ಯಾಪ್‌ಲಿಥೊ
ಪ್ರಕಾಶಕರು : **ವಚನ ಚೇತನ ಪ್ರಕಾಶನ** "ಬಸವಾಶ್ರಯ" ಪ್ಲಾಟ್‌ಸಂ.14-15
ಮುಕ್ತಿಧಾಮ ರಸ್ತೆ, ಮಾಧವನಗರ ಬೀದರ-585402.
ಸಂಚಾರಿ: 9916424411
ಮುದ್ರಣ : ಸ್ನೇಹಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ISBN : **978-81-948441-9-8**

Scanned with CamScanner

೧೯. ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳು

– ಕು. ಮಮತಾ ಧನರಾಜ ಬೀರಿಕರ್

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಶೋಧಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಿಳೆಯಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಆಗಿರುವ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪೋಷಣೆಗಳಾಗಿ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಮಾತ್ರ ಹತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಇನ್ನು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಂತು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಆ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಪದದ ಬಳಕೆ ಕೂಡಾ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಚಳವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರು ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಎಂದು ಯಾರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಕೆಳವರ್ಗದ ವಚನಕಾರ್ತಿಯರು, ತಳಸ್ತರದ ವಚನಕಾರ್ತಿಯರು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಗಲು ಕೂಡಾ ದಲಿತ ಎಂಬ ಪದ ಇದ್ದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸೂಳೆ ಸಂಕವ್ವೆ, ಸತ್ಯಕ್ಕ, ಗೊಗ್ಗವ್ವೆ, ದುಗ್ಗಳೆ ಮೊದಲಾದ ಕೆಳವರ್ಗದ ವಚನಕಾರ್ತಿಯರುಇದ್ದರು. 'ಬಸವ ಪೂರ್ವಯುಗದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡವ್ವ ಮಹತ್ವದ ಶರಣ' ಬಸವಯುಗದಲ್ಲಿ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಗಳರಸ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ವಚನ ರಚಿಸಿರುವ ಕಾಳವ್ವೆ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿರುವ ದಲಿತ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.' ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ದಲಿತ ವಚನಕಾರ್ತಿ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಕಾಳವ್ವೆಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ೧೯೭೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬರ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಆಗಮನವಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಷನರಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ನವೋದಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವ್ಯ, ದಲಿತ-ಬಂಡಾಯ ಹೀಗೆ ಈ ಪಂಥದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಬಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ; ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಬರೆಯುವ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿತ್ತಾದರೂ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣವೇ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ತುಂಬಾ ವಿರಳ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲೆ ಇಲ್ಲ. ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ೭೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

Scanned with CamScanner

ISSN (Online) 2581-9429

IJARSCT

International Journal of Advanced Research in Science, Communication and Technology (IJARSCT)

IJARSCT
Impact Factor: 5.731

Volume 7, Issue 2, July 2021

Rietveld Refinement and Study of Elastic Properties of $Ni_{0.7}Zn_{0.3}Dy_xFe_{2-x}O_4$ (0.0 ≤ x 0.03) Ferrite Nano-Structures

S. S. Kammar
Department of Physics
HKE's A. V. Patil Degree College, Aland, Kalburgi, Karnataka, India

Abstract: *Dy substituted spinel ferrite nanoparticles of the composition $Ni_{0.7}Zn_{0.3}Dy_xFe_{2-x}O_4$ (x = 0.0, 0.015, 0.03) were fabricated by using sol-gel method. Structural and elastic properties of Ni-Zn ferrite were tailored by introducing the Dy^{3+} rare earth ions. Powder X-ray diffraction (XRD) and Infrared spectroscopy (IR) techniques were employed to investigate the phase purity, absorption bands, and elastic properties of the samples. The crystal structure and cell parameters were refined by using Rietveld refinement done by using Fulprof software. Rietveld refinement infers that the ceramics crystallized in single – phase cubic spinel structure having the space group Fd-3m. A slight increase in lattice parameter is observed due to substitution of Dy^{3+} ions in Ni-Zn crystal lattice. The vibrational study was achieved by using IR spectroscopy. Two major absorption bands (υ_1 and υ_2) were observed in the frequency range of 350 to 800 cm^{-1} which confirms the co-existence of tetrahedral and octahedral sites of spinel structure. IR data was used to evaluate the elastic parameters like stiffness constant, young's modulus, bulk modulus, rigidity modulus, poisons ratio, and Debye temperature. All the elastic moduli and Debye temperature are found increasing with increasing concentration of Dy^{3+} ions.*

Keywords: X-ray diffraction, Rietveld refinement, infrared spectroscopy, elastic properties

I. INTRODUCTION

Ferrites are technologically important materials because of their unique properties like high coercivity, high permeability and very high resistivity and can be used in microwave and radio frequency devices [1-2]. The increasing trend in the fabrication of the modern technology has enhanced the performance of the devices from low to high frequency, better efficiency and miniaturization [3]. Ferrites are grouped in four categories such as cubic spinel, garnets, hexaferrites and magneto plumbites [4]. Spinel ferrites with cubic crystal geometry are belongs to the soft ferrites which have been the current topic of interest due to their excellent physico-chemical properties and versatile applications in various fields [5-6]. Spinel ferrites at nano-scale dimension shows some unique structural, chemical, physical, magnetic, dielectric properties and high frequency applications which are quite different from their bulk counterpart [7]. Such properties can be tailored by using different synthesis method, composition, amount and type of dopant and sintering conditions [8].

The electromagnetic properties of spinel ferrites are depending upon the Fe-Fe interactions, super exchange interactions of Me-Fe cations at lattice sites and spin coupling of 3d electrons. Moreover, substitution of rare earth ions in spinel lattice may enhanced the electromagnetic response of spinel ferrites [9]. The incorporation of RE ions into spinel lattice produces the RE-Fe (3d-4f coupling) interaction which in turn improves the electrical and magnetic properties of the spinel ferrites. Hence, in the recent years, study of RE doped spinel ferrites have been grown due to their extraordinary electromagnetic and optical properties [10-11]. Several reports are available on the study structural, elastic, electrical and magnetic properties of RE doped (e.g. Gd^{3+}, Sm^{3+}, Dy^{3+}, Ce^{3+}, Y^{3+}, Er^{3+}, Tb^{3+}, Pr^{3+}, Ho^{3+} etc.) spinel ferrites [12-15].

The increasing interest of scientific community towards RE doped spinel ferrites motivated us to study the effect of Dy^{3+} substitution in Ni-Zn spinel ferrites. In the present work nano-scale spinel ferrites having general chemical formula $Ni_{0.7}Zn_{0.3}Dy_xFe_{2-x}O_4$ (x = 0.0, 0.015, 0.03) have been synthesized by using sol-gel auto-combustion technique. As prepared samples were investigated by using X-ray diffraction technique (XRD) and infrared spectroscopy (IR) for the Rietveld refinement and study of elastic properties.

ALAND, DIST. KALABURAGI

TIJER || ISSN 2349-9249 || © January 2021, Volume 8, Issue 1 || www.tijer.org

Substitution of larger Dy^{3+} ions in Ni-Zn-Fe-O nanoferrites synthesized by sol-gel auto-combustion technique.

S. S. Kammar

Department of Physics, HKE's A. V. Patil Degree College, Aland, Dist. Kalburgi (KA) India.

Abstract:

Sol-gel auto-combustion technique was employed to produce the rare-earth (RE) Dy^{3+} doped Ni-Zn-Fe-O nano-crystalline powders. Newly prepared powders were sintered at 800^0C for 6 hrs. Powder X-ray diffraction technique (XRD) was used to estimate the structure of the samples and related structural parameters. XRD patterns suggests that the single-phase cubic spinel structure of the samples with no trace of any impurity phase. Substitution of larger Dy^{3+} ions in Ni-Zn crystal lattice increases the lattice constant from 8.3663 to 8.3811 Å. XRD data was used to estimate the other structural parameters like X-ray density (d_X), porosity (P), specific surface area (S), hopping lengths (L_A, L_B) and other allied parameters tetrahedral and octahedral bond length (d_{Ax}, d_{Bx}), tetrahedral edge, octahedral edge (shared and unshared) (d_{AXE}, d_{BXE}, and d_{BXEU}). Larger Dy^{3+} ions substitution varies the structural parameters of Ni-Zn spinel ferrites.

Keywords: Sol-gel technique, rare earth ions, lattice constant, hopping lengths.

Introduction:

Wide range of potential applications in high density magnetic recording media, memory chips, biomedical and microwave applications, magnetic fluids, core transformers etc. gaining the attention of scientists and technologists towards magnetic nanoparticles [1-4]. In the recent years, ferrites with spinel structure have been extensively investigated by the researchers by considering the importance in basic and applied research [5-6]. Rare earth (RE) doped spinel ferrites have attracted much attention within the scientists and materials researchers due to their unusual properties like infrared emission, catalytic activities, photoelectric emission and magnetic interactions [7-8]. It is known that the magnetic interaction of the ferromagnetic oxides is largely governed by the coupling of spins of the 3d electrons (Fe-Fe interactions). Introduction of RE ions in the spinel lattice introduces the ad-4f coupling (RE-Fe interactions) which can lead to small changes in the magnetization and Curie point [9].

Several researchers have been investigated the spinel ferrites by introducing the RE ions. Spinel ferrites having general chemical formula AB_2O_4, where, A-represents the divalent metal ion (Ex. Mn^{2+}, Ni^{2+}, Zn^{2+}, Co^{2+}, Cu^{2+} etc.) and B represents the trivalent metal ion specially Fe^{3+} ions. Larger RE ions, generally, replaces the smaller Fe^{3+} ions at octahedral – B site. Due to larger ionic radii, even in small amount, introduction of Dy^{3+} ions in Ni-Zn ferrites greatly affects the structural, electrical and magnetic properties. In the present paper, structural properties of Dy^{3+} doped Ni-Zn ferrites have been discussed.